

Eli osaa seuraavat asiat:

- **Miksi EU syntyi? (kylmä sota)**
 - **Yleisellä tasolla laajeneminen**
 - **Euroopan unionin valtiot ja euro-maat**
 - myös alueellisia eroja ja ongelmia
 - **Mitä EU merkitsee kansalaisille (hyvää/huonoa)?**
 - **Hyödyt ja haitat laajemmin** (kansalainen, yritykset, valtio)
 - **EU:n toimielimet ja niiden tehtävät** (päätoöksenteko)
 - **EU:n perustamissopimukset** (Maastricht, Lissabon)
 - **Suomi ja EU:hun liittyminen, asioiden käsittely**
 - **Talous- ja turvallisuuspolitiikka**
- + **Lisäksi tulkintoja mielipiteistä, uutisista ja lähteistä**

Eli osaa seuraavat asiat:

- Yleisellä tasolla laajeneminen
- Euroopan unionin valtiot ja euro-maat
 - myös alueellisia eroja ja ongelmia

EU:n tulevaisuus?

- 1. Mitä EU merkitsee kansalaisille (hyvää/huonoa)?**
- 2. Hyödyt ja haitat** (kansalainen, yritykset, valtio)
- 3. EU:n toimielimet ja niiden tehtävät** (päättöksenteko)
- 4. EU:n perustamissopimukset** (Maastricht, Lissabon)
- 5. Suomi ja EU:hun liittyminen, asioiden käsittely**
- 6. Talous- ja turvallisuuspolitiikka**

+ Lisäksi tulkintoja mielipiteistä, uutisista ja lähteistä!

+ <https://eurooppatiedotus.fi/>

+ https://europa.eu/european-union/index_fi

YH03:n YO-tehtäviä

- **2018S/3: Vallanjako EU:ssa (toimielimet)**
- **S2020/2: EU:n demokraattisuus**
- **S2019/1: EU:n lainsäädäntö**
- **S2019/2: Eurooppalainen identiteetti**
- **K2017/7: Euroopan unionin yhteisvaluutta euro ja rahapolitiikka**
- **K2018/3: EU:n budjetti**
- **S2021/9: EU:n elpymisrahopaketti ja EU:n kehityssuunnat**
- **K2020/2: Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus**
- **K2019/3: EU:n aluepolitiikka**
- **K2021/9: EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka**
- K2020/9: EU:n tulevaisuusskenaariot

- **K2022K/9: Globalisaatio ja EU**
- S2021/2: Europarlamenttivaalit
- S2017/3.1: EU:n parlamentin istuntopaikat?
- S2019/9: Brexit

S2018/3: Vallanjako EU:ssa

Vallanjako Euroopan unionissa (20 p.)

1. Miten Euroopan unionissa on järjestetty vallanjako parlamentin, komission ja unionin neuvoston (ministerineuvoston) kesken?
2. Pohdi EU:n vallanjakoa ja arvioi vastauksessasi tekstikatkelman (aineisto 3.A) osuvuutta. Eli mitä mieltä ”Nalle” on?

S2018/3: Vallanjako EU:ssa

Perusasiat:

- **Ministerineuvosto edustaa jäsenvaltioiden hallituksia. Määrää unionin politiikan suuntaviivat sekä kehittää yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.**
- **Komissio edustaa koko Euroopan unionin etua (ei jäsenvaltioita), aloite- ja toimeenpanovalta; pitää komissaarien ja virkamiestensä avulla EU:n ”käynnissä” (vrt. kansalliset hallitukset). Se valvoo unionin perussopimusten noudattamista ja varainkäyttöä.**
- **Parlamentti edustaa EU:n kansalaisia, säätää lakeja yhdessä ministerineuvoston kanssa. Valitsee komission jäsenet ja sillä on oikeus erottaa komissio epäluottamuslauseella.**

S2018/3: Vallanjako EU:ssa

Hyvään vastaukseen:

- Yksityiskohtaisemmin eri toimielinten tehtäviä ja valtasuhteita, esim. päätöksentekotavat (mm. tavallinen lainsäätämisyjärjestys).
- **Komissio valvoo ja tekee aloitteita (=moottori).**
- **Neuvostolla on unionissa eniten valtaa. Neuvosto huolehtii siitä,**
 - että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on unionin periaatteiden mukaista ja valvoo talousarvion toteutusta yhdessä parlamentin kanssa.
 - Neuvosto tekee kansainvälisiä sopimuksia EU:n ja siihen kuulumattomien maiden välillä.
- **Parlamentti hyväksyy kansainväliset sopimukset.**

S2018/3: Vallanjako EU:ssa

Aineisto: 3.A Tekstikatkelma: Björn Wahlroos, Markkinat ja demokratia

- **Demokraattisen oikeusvaltion peruspiirteitä on lainsäädäntö-, toimeenpano- ja tuomiovallan erottaminen toisistaan. Edes tämä periaate ei nykyisten sopimusten mukaan toteudu kattavasti Euroopan unionissa. Tuomiovalta on valtaosin erotettu Euroopan tuomioistuimille, mutta enin eurooppalainen "lainsäädäntö" tulee edelleen "direktiiveinä", jotka neuvosto tai komissio laativat neuvoteltuaan parlamentin kanssa. Komissio voi myös antaa "määräyksiä", jotka sitovat kaikkia jäsenmaita automaattisesti. Poliittisesti ja kansallisesti hajanaisella EU-parlamentilla on käytännössä suppea rooli. – – Huolestuttavinta on kuitenkin se, että EU:n lakien säätäminen loukkaa usein vallanjaon periaatetta, koska unionia dominoivat neuvosto ja komissio, jotka molemmat ovat toimeenpanevia ja nimitettyjä eivätkä vaaleilla valittuja elimiä.**

S2018/3: Vallanjako EU:ssa

Aineisto: 3.A Tekstikatkelma: Björn Wahlroos, Markkinat ja demokratia

Wahlroos kritisoi:

- **Vallankolmijako-oppi ei toteudu.**
 - **Parlamentin valta olematon.**
 - **Komissio antaa lait ja direktiivit, tulevat ylhäältäpäin.**
 - **Ministerineuvosto ja komission valintaan kansalaiset eivät voi vaikuttaa.**
- **”Nalle” edustaa talouselämää ja suurliiketaloutta!**
- **Lähdekritiikki!**

S2018/3: Vallanjako EU:ssa

Lisäksi (täydet pisteet?):

- **Wahlroosin tekstiä on arvioitu mainitsemalla sekä osuvuutta tukevia että sitä kritisoivia näkökulmia.**
- **On voitu pohtia Wahlroosin julkista asemaa ja motiiveja.**
- **Erytisesti komission asemaa on kritisoitu, koska sillä on paljon valtaa mutta se ei ole kansalaisten valitsema.**

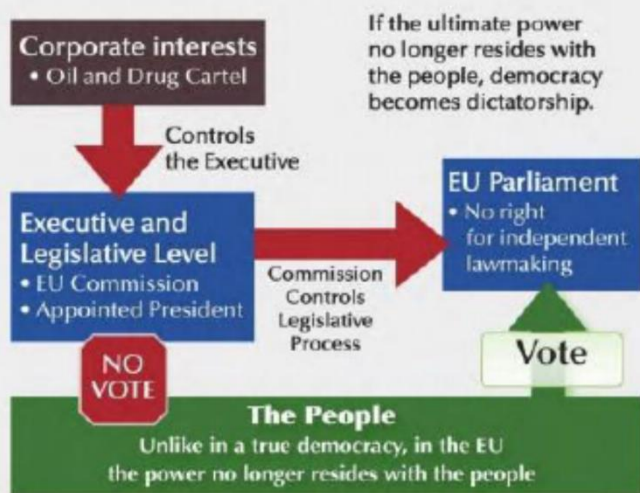
S2020/2: EU:n demokraattisuus

Meemeissä (aineisto 2. A) on kaksi näkemystä EU:n demokraattisuudesta.

- 1. Tarkastele, millaisen kuvan meemit antavat EU:n demokraattisuudesta**
- 2. Arvioi niiden esittämien näkemysten paikkansapitävyyttä.**

S2020/2: EU:n demokraattisuus

'BRUSSELS EU' DICTATORSHIP

'BRUSSELS EU' DICTATORSHIP

If the ultimate power no longer resides with the people, democracy becomes dictatorship.

Corporate interests
• Oil and Drug Cartel

Controls the Executive

Executive and Legislative Level
• EU Commission
• Appointed President

Commission Controls Legislative Process

EU Parliament
• No right for independent lawmaking

NO VOTE

The People
Unlike in a true democracy, in the EU the power no longer resides with the people

Vote

"Brysselin EU" diktatuuri

Jos viimekätinen päätösvalta ei ole enää kansalla, demokratia muuttuu diktatuuriksi.

Yritysten intressit
• Öljy- ja lääketeollisuus

Kontrolloi toimeenpanevaa tasoa

Toimeenpaneva ja lakeja säätävä taso
• EU komissio
• Nimitetty komission puheenjohtaja

Komissio kontrolloi lainsäädäntöprosessia

EU parlamentti
• ei oikeutta itsenäiseen lainsäädäntöön

Ei äänioikeutta

Kansa
Toisin kuin aidossa demokratiassa, EU:ssa valta ei ole enää kansalla

Äänioikeus

Claim:
The EU is undemocratic / a dictatorship / run by unelected bureaucrats

[Source: Vote Leave, Leave.eu]

Truth:
The European Parliament is directly **elected**.
The Council of the EU is directly **elected**.
The European Council is directly **elected**.
The European Commission is **elected** by the European Parliament and the Council of the EU

[Source: Maastricht Treaty, Lisbon Treaty]

Claim: The EU is undemocratic / a dictatorship / run by unelected bureaucrats

Truth

The European Parliament is directly elected.

The Council of the EU is directly elected.

The European Council is directly elected.

The European Commission is elected by the European Parliament and the Council of the EU

Lähde: Earth Matters -sivusto. <https://www.earth-matters.nl/11/14467/verborgen-nieuws/van-neurenberg-naar-brussel-de-oorprong-en-werking-van-het-europees-parlement.html>. Viitattu: 6.11.2019. Käännös: YTL.

Lähde: Ball Memes -sivusto. <https://ballmemes.com/i/eumemes-eu-claim-the-eu-is-undemocratic-a-dictatorship-run-1017aa06f16b4d8e81fab60236b0e620>. Viitattu: 6.11.2019. Käännös: YTL.

Väite: EU on epädemokraattinen/ diktatuuri/ jota johtavat ei-demokraattisesti valitut byrokraatit

Totuus

Euroopan parlamentti on demokraattisesti valittu.

Euroopan unionin neuvosto on demokraattisesti valittu.

Eurooppa-neuvosto on demokraattisesti valittu.

Euroopan komissio on Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston valitsema

S2020/2: EU:n demokraattisuus

'BRUSSELS EU' **Dictatorship**

If the ultimate power no longer resides with the people, democracy becomes dictatorship.

S2020/2: EU:n demokraattisuus

Ensimmäinen meemi:

- Selvästi EU-vastainen!**
- Tarkoitus esittää EU kielteisessä valossa rinnastamalla se diktatuuriin.**
- Kuvataan EU:n päätöksentekoa kaavion avulla ja esitetään, että EU:n suuryritysten intressit vaikuttavat komissioon.**
- Kuvion mukaan komissiolla on unionissa suurin valta, mutta sitä ei valita vaaleilla.**
- Demokraattisesti valitulla parlamentilla ei ole itsenäistä asemaa lainsäädäntöprosessissa.**

S2020/2: EU:n demokraattisuus

EUMemes.eu

Claim:

The EU is undemocratic / a dictatorship / run by unelected bureaucrats

[Source: Vote Leave, Leave.eu]

Truth:

The European Parliament is directly **elected**.

The Council of the EU is directly **elected**.

The European Council is directly **elected**.

The European Commission is **elected** by the European Parliament and the Council of the EU

[Source: Maastricht Treaty, Lisbon Treaty]

S2020/2: EU:n demokraattisuus

Toinen meemi:

- **Selvästi EU-myönteinen!**
- **Siinä pyritään kumoamaan käsityksiä EU:n toimielimiin liittyvästä epädemokraattisuudesta.**
- **Meemin lähteiksi on laitettu Maastrichtin sopimus ja Lissabonin sopimus.**
- **Tällä meemin tekijät pyrkivät vetoamaan faktoihin eli unionin perussopimukseen.**

S2020/2: EU:n demokraattisuus

Hyvässä vastauksessa pitää tietää:

- Parlamentti on ainoa vaaleilla valittava toimielin. Lissabonin sopimuksessa parlamentin valtaa lainsäädäntöprosessissa vahvistettiin ja luotiin EU-kansalaisaloite.**
- Suurin osa unionin lainsäädännöstä päätetään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä nk. yhteispäätösmenettelyllä, jossa parlamentti on tasavertaisessa asemassa ministerineuvoston kanssa.**
- Parlamentilla ei ole valtaa tehdä lakialoitteita, vaan se on komission yksinoikeus.**

S2020/2: EU:n demokraattisuus

Hyvässä vastauksessa pitää tietää:

**Joitain demokradiavajeeseen liittyviä piirteitä
esim.:**

- komission jäsenten valintaprosessi**
- ministerineuvoston väkilukua painottava
äänestystapa**
- lobbareiden valta toimielimiin.**

S2020/2: EU:n demokraattisuus

Kiitettävässä vastauksessa pitää lisäksi olla lähdekritiikkiä:

- Pitää avata meemien syntyä ja tarkoitusta. Meemien tekijät eivät yleensä ole tiedossa ja ne leviävät vapaasti internetissä.
- Ensimmäisen meemin laatijat ovat EU-vastaisia joiden tavoitteena voi olla horjuttaa unionin legitimitettä kyseenalaistamalla sen demokraattisuuden.
- Toinen meemi puolustaa EU:ta ja kritisoi Brexitin kannattajien Vote Leave -kampanjaa.
- **Eritellään tarkemmin EU:n demokratiavajetta, esim.:**
 - parlamentin valtaa lainsäädäntöprosessissa voidaan rajata kuulemis- ja hyväksyntämenettelyillä
 - EU-parlamenttivaalien äänestysprosentit ovat alhaisia.
 - suuryritysten valtaa (lobbaus)

YH03:n YO-tehtäviä

- 2018S/3: Vallanjako EU:ssa (toimielimet)
- S2020/2: EU:n demokraattisuus
- S2019/1: EU:n lainsäädäntö
- **K2017/7: Euroopan unionin yhteisvaluutta euro ja rahapolitiikka**
- **K2018/3: EU:n budjetti**
- **S2021/9: EU:n elpysmirahapaketti ja EU:n kehityssuunnat**
- **K2020/2: Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus**
- **K2019/3: EU:n aluepolitiikka**
- **S2019/2: Eurooppalainen identiteetti**
- K2021/9: EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka
- K2020/9: EU:n tulevaisuusskenaariot

S2016/7: komission, ministerineuvoston ja parlamentin roolit

Tarkastele komission, ministerineuvoston ja parlamentin rooleja lakien säätämisessä Euroopan unionissa

Huom!

- **Minkälaisia "lakeja"?**
- **Ketkä osallistuvat ja miten?**

K2014/7: direktiivit, päätökset ja asetukset

Mitä ovat Euroopan unionin direktiivit, päätökset ja asetukset, ja mitkä ovat niiden vaikutukset jäsenmaissa?

EU:n päätöstyypit

1) asetus

- **tulee voimaan sellaisenaan koko unionin alueella**
- **asetuksen kanssa ristiriidassa oleva kansallinen laki on kumottava**
 - huom. ero Suomen lainsäädäntöön:
Suomessa asetus = lakia tarkentavat ohjeet lain täytäntöönpanoa varten

2) direktiivi

- **lainsäädäntöohje**
- **pyrkimys yhdenmukaiseen lakeihin EU:ssa**
- **kansalliset lait muutettava direktiivin mukaisiksi määräajan sisällä**

3) päätös

- **sitoo kaikkia, joille se on tarkoitettu, esim. jäsenvaltio tai yritys**
- **sitoo vain vastaanottajaa**

Muita edellisiä vähemmän sitovia EU:n säädöstyyppejä:

- suositus
- lausunto
- tiedonanto
- ilmoitus

[Päätöksenteko EU:ssa](#)

K2014/7: direktiivit, päätökset ja asetukset

- Direktiivi, päätös ja asetus ovat EU:n päätöstyyppejä, jotka sitovat jäsenvaltiota:

- **Asetus tulee sellaisenaan voimaan kaikissa jäsenvaltioissa ja ohittaa kansallisen lainsäädännön mikäli on sen kanssa ristiriidassa.**
- **Direktiivi on ohjesääntö, jonka jäsenvaltiot mukauttavat kansalliseen lainsäädäntöönsä.**
- **Päätös täydentää asetuksia ja direktiivejä ja koskee yksittäisiä toimijoita, kuten yrityksiä tai jäsenvaltiota.**

K2014/7: direktiivit, päätökset ja asetukset

- **EU:n lainsäädäntö yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden oikeutta ja säätelee esim. eri elinkeinojen harjoittamista.**
- **Komissio valvoo päätösten toteuttamista ja voi antaa rangaistuksia, jos niitä ei noudateta.**
- **Esim.:**
 - **kemikaalien käyttöä rajoittava reach-asetus**
 - **tuotantoa ympäristöystävällisemmäksi ohjaava päästödirektiivi**

S2016/7: komission, ministerineuvoston ja parlamentin rooleja lakien säätämisessä

- 1. Komissio tekee ehdotuksen uudesta laista ja lähettää sen parlamentille ja ministerineuvostolle säädettäväksi.**
- 2. Parlamentin asemaa lainsäätäjänä on vahvistettu ja valtaosa laeista säädetään ns. tavanomaisen lainsäätämismenettelyn mukaan**
 - **Ministerineuvosto (Coreper) + parlamentti**
- 3. Ministerineuvoston + parlamentin on hyväksyttävä laki.**
 - **Komissio voi milloin tahansa vetää lakiesityksen takaisin.**

S2016/7: komission, ministerineuvoston ja parlamentin rooleja lakien säätämisessä

Lakiesityksen kulkua on käsitelty yksityiskohtaisemmin.

- 1. Komissio tekee aloitteen ja lähettää sen P:lle ja MN:lle.**
- 2. Lakiesitys voi kulkea parlamentin ja ministerineuvoston välillä kaksi kertaa.**
- 3. Jos tämänkään jälkeen neuvosto ja parlamentti eivät pääse yksimielisyyteen, menee sovittelulautakuntaan.**
- 4. Tämän jälkeen laki on hyväksyttävä molemmissa lainsäädäntöelimissä.**
- 5. Ministerineuvostossa lait hyväksytään määräenemistöpäätöksinä mukaan.**

S2016/7: komission, ministerineuvoston ja parlamentin rooleja lakien säätämisessä

Lakiesityksen kulkua on käsitelty yksityiskohtaisemmin.

- 1. Komissio tekee aloitteen ja lähettää sen P:lle ja MN:lle.**
- 2. Lakiesitys voi kulkea parlamentin ja ministerineuvoston välillä kaksi kertaa.**
- 3. Jos tänäkään jälkeen neuvosto ja parlamentti eivät pääse yksimielisyyteen, menee sovittelulautakuntaan.**
- 4. Tämän jälkeen laki on hyväksyttävä molemmissa lainsäädäntöelimissä.**
- 5. Ministerineuvostossa lait hyväksytään määräenemistöpäätöksinä tai yksimielisyysperiaatteen mukaan.**
- 6. Kuulemismenettelyssä parlamentti ei voi estää ministerineuvostoa säätämistä lakia, mutta sillä on oikeus antaa lausunto, jonka perusteella komissio voi muuttaa esitystään.**

1) yhteispäätösmenettely = tavallinen lainsäätämisenjärjestys!!!

- parlamentti ja ministerineuvosto *päättävät yhdessä*, 1-3 käsittelyä
- yhteispäätösmenettely vahvistaa parlamentin asemaa
 - käytetty esim. seuraavissa asioissa: sisämarkkinat, liikkuvuus, koulutus, kulutus ja terveys
- **parlamentti voi hylätä neuvoston päätökset**
- **80% asioista**
- **Määräenemmistöt 55% ja 65%**

2) hyväksyntämenettely =

- ministerineuvoston saatava *parlamentin suostumus* käsiteltävään lakiin
- parlamentti voi *hyväksyä tai hylätä* lain sellaisenaan, mutta *ei saa muuttaa* lain sisältöä

3) kuulemismenettely =

- parlamentti antaa vain *lausunnon* laista
- ministerineuvosto päättää

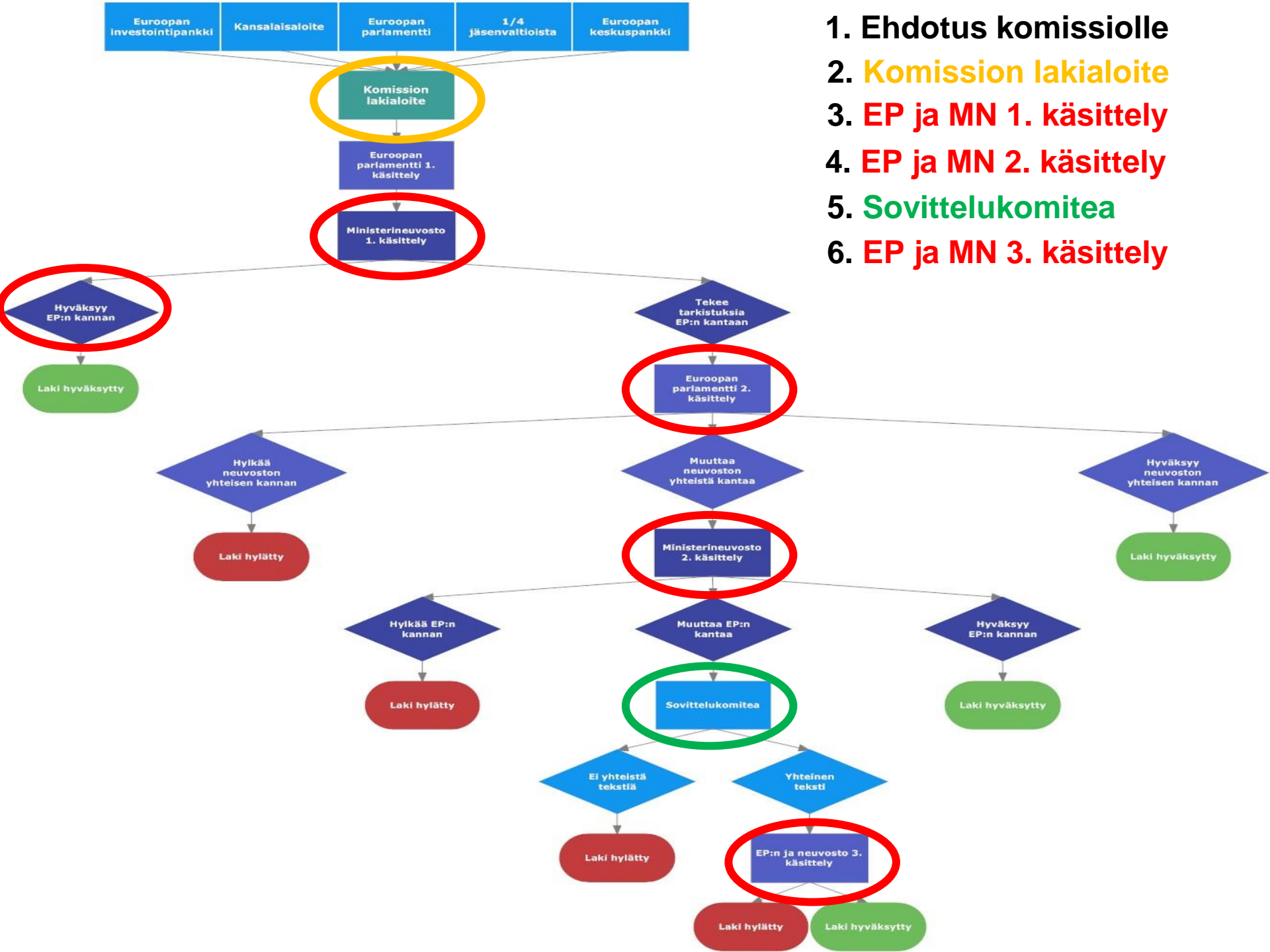
S2016/7: komission, ministerineuvoston ja parlamentin roolit

- 1. Tavallinen lainsäätämisyjärjestys = parlamentin ja ministerineuvoston roolit lakialoitteen käsittelyssä ovat yhtä vahvoja. Parlamentti antaa valiokuntakäsittelyn jälkeen lakiesityksen ministerineuvostolle, joka voi joko hyväksyä lain tai palauttaa sen parlamentin käsittelyyn.**
- 2. Hyväksymismenettelyssä parlamentti antaa puoltavan lausunnon esim. komission neuvottelemista *kansainvälisistä sopimuksista tai uusien jäsenten hyväksymisestä*. Ministerineuvosto tekee lopulliset päätökset, ja parlamentin on äänten enemmistöllä hyväksyttävä ne, mutta se ei voi muuttaa esitystä.**
- 3. Kuulemismenettelyä sovelletaan *yksimielisyyttä edellyttävissä asioissa (esim. verotus)*. Siinä parlamentti ei voi estää ministerineuvostoa hyväksymästä säädöstä eikä muuttaa sitä. Parlamentti kuitenkin voi antaa lausunnon, jonka perusteella komissio päättää muuttaa esitystään.**

Päätöksenteko EU:ssa

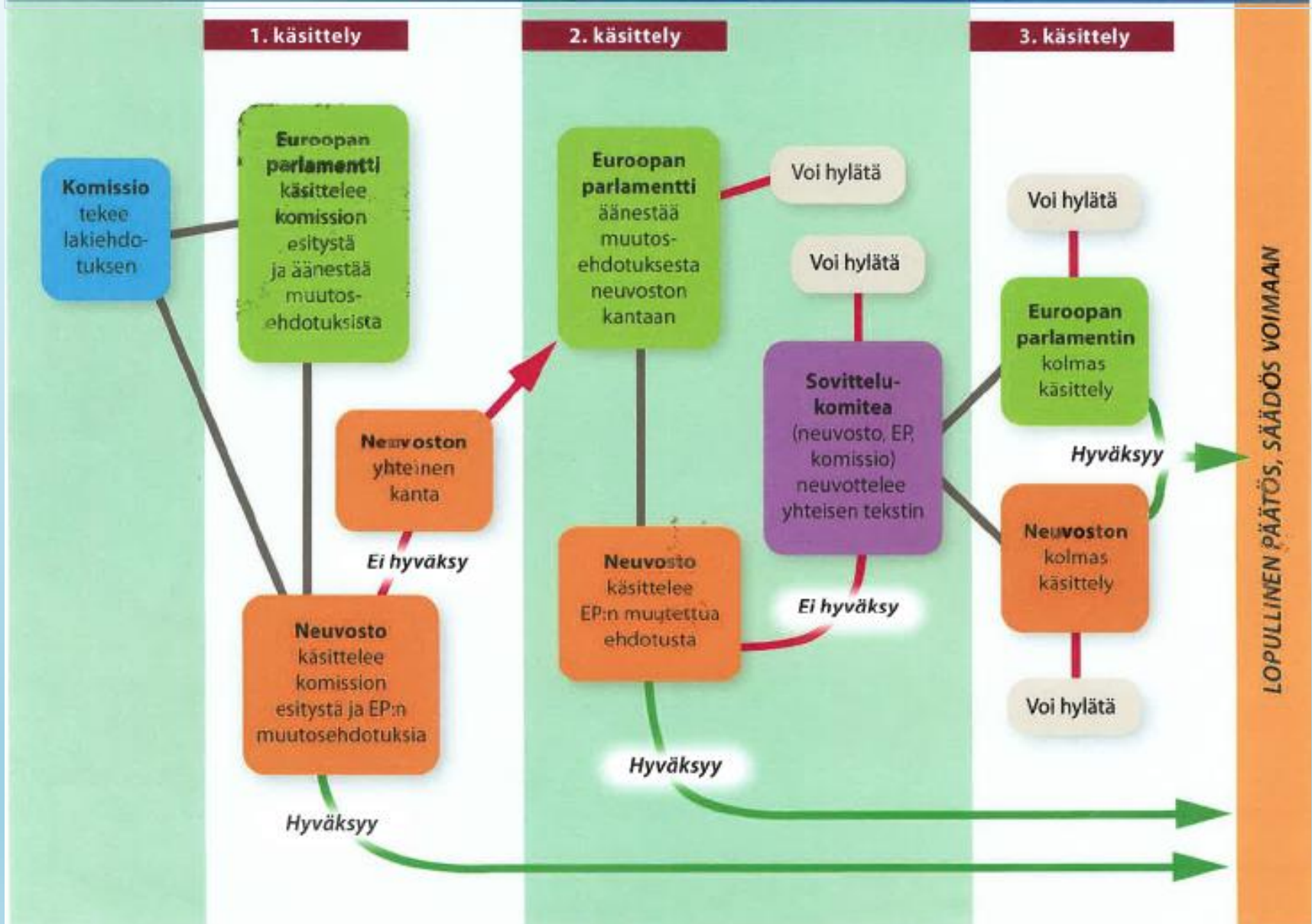
Yhteispäätösmenettely

1. Ehdotus komissiolle
2. **Komission lakialoite**
3. **EP ja MN 1. käsittely**
4. **EP ja MN 2. käsittely**
5. **Sovittelukomitea**
6. **EP ja MN 3. käsittely**

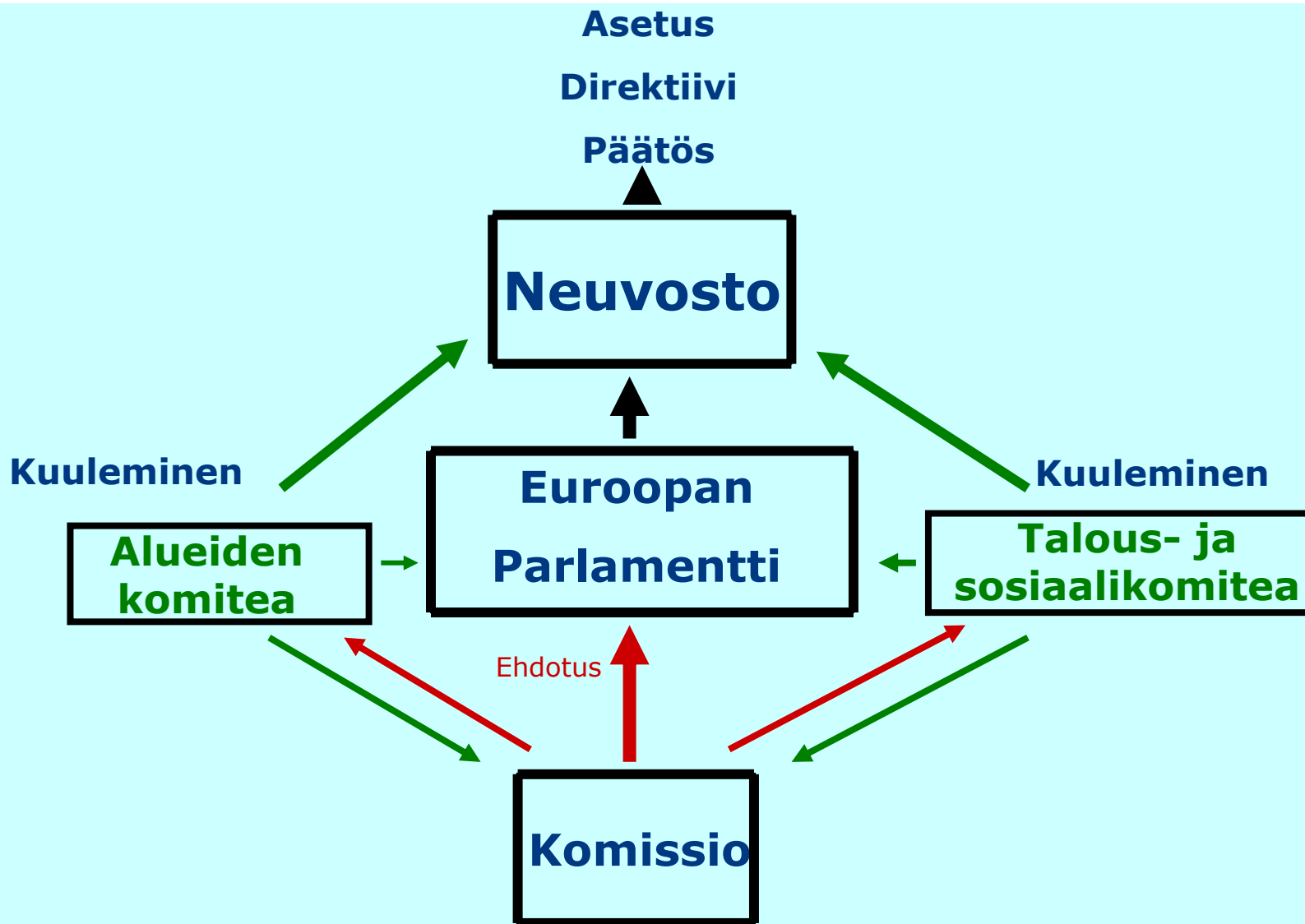
Tavanomainen lainsäädäntöjärjestys

Päätöksenteko EU:ssa

Päätöksenteko EU:ssa

S2016/7: komission, ministerineuvoston ja parlamentin rooleja lakien säätämisessä

Lisäksi tiedettävä/kerrottava lyhyesti:

- **Mainitut toimielimet**
- **Päätöstyypit**
- **Mistä lait alun perin tulevat ja miten/ketkä niiden alkamiseen voidaan vaikuttaa?**

→Lobbaus!

K2017/7

Euroopan unionin yhteisvaluutta euro ja rahapolitiikka (aineistona videokatkelma ja kaksi tekstikatkelmaa)

- a. Pohdi, millaisia ”poliittisia ja historiallisia syitä” Suomella oli liittyä euroon. (6 p.)**
- b. Vertaile videokatkelmassa (aineisto 7.1) ja teksteissä (aineistot 7.2 ja 7.3) esiteltyjä käsityksiä euron taloudellisista hyödyistä ja haitoista Suomelle sekä tarkastele esitettyjen käsitysten perusteita. (12 p.)**
- c. Erään tulkinnan mukaan euroalueen taloudellisessa kriisissä on pohjimmiltaan kyse siitä, että euromaille on yhteinen rahapolitiikka mutta ei yhteistä finanssipolitiikkaa. Arvioi perustellen tätä käsitystä. (12 p.)**

K2017/7

a) Syyt liittyä euroon (poliittiset ja historialliset!)

1. Pyrkimys sitoutua lujemmin osaksi Euroopan unionia ja näyttäytyä eurooppalaisena valtiona.

2. Turvallisuuspoliittinen (ja laajemminkin) poliittinen ratkaisu.

→ Neuvostoliiton kaatuminen 1991 antoi Suomelle mahdollisuuden integroitua länteen.

3. Suomen talous ja oma valuutta. Euro tärkeäksi.

→ olivat olleet historiallisesti alttiita kansanvälisten suhdanteiden aiheuttamille shokeille, ja siksi kiinnittymisen euroon ajateltiin vakauttavan Suomen taloutta.

K2017/7

b)

- **Videokatkkelma:** [Lipponen ja Aho](#)
- **Tekstikatkelma:** Helsingin Sanomat (Paul Krugman) Amerikkalainen taloustieteilijä Paul Krugman on sitä mieltä, että Suomi pärjäisi nyt paremmin, jos ei kuuluisi euroalueeseen. — Hän sanoo ymmärtävänsä Suomen liittymisen euroon poliittisten ja historiallisten syiden takia, mutta taloudellisesti se ei ole ollut järkevää. Krugman viittaa Ruotsiin, joka on ainakin toistaiseksi selvinnyt hyvin finanssikriisistä muun muassa joustavan valuutan ansiosta. Ruotsin lisäksi pohjoismaista hyvin on pärjännyt Norja, kun Suomi ja Tanska ovat kompuroineet. (Lähde: Helsingin Sanomat 10.1.2014)
- **Tekstikatkelma:** *Helsingin Sanomat* (Juhana Vartiainen)
Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ylijohtaja Juhana Vartiainen suhtautuu kriittisesti Krugmanin kommentteihin. — Vartiainen kuitenkin huomauttaa, että kaikki Ruotsia ja Sveitsiä myöten kärsivät siitä, että euron ongelmat ovat pidentäneet maailmanlaajuisen talouskriisin kestoja. Euron kriisi taas on kärjistynyt erityisesti eteläisten jäsenmaiden talousongelmien vuoksi. Vartiainen sanoo, että Suomi on hyötynyt finanssikriisin aikana matalasta korosta, joka on sopinut Suomenkin suhdannetilanteeseen. (Lähde: *Helsingin Sanomat* 10.1.2014)

K2017/7

b) Video

- **Aho tuo esille, että markan devalvointi 1990-l alussa auttoi Suomea pääsemään irti lamasta. Jos ei olisi devalvoitu markkaa, olisi kansantuote laskenut kaksi kertaa enemmän. Eurovastaisuus.**
- **Lipposen mielestä oppositio maalaa kauhukuvia euroalueeseen liittymisestä, koska tämän jälkeen devalvointia ei enää voisi käyttää. Euromyönteisyys.**

K2017/7

b)

- **Tekstikatkelma:** *Helsingin Sanomat* (Paul Krugman)
*Amerikkalainen taloustieteilijä Paul Krugman on sitä mieltä, että Suomi pärjäisi nyt paremmin, jos ei kuuluisi euroalueeseen. — Hän sanoo ymmärtävänsä Suomen liittymisen euroon poliittisten ja historiallisten syiden takia, mutta taloudellisesti se ei ole ollut järkevää. Krugman viittaa Ruotsiin, joka on ainakin toistaiseksi selvinnyt hyvin finanssikriisistä muun muassa joustavan valuutan ansiosta. Ruotsin lisäksi pohjoismaista hyvin on pärjännyt Norja, kun Suomi ja Tanska ovat kompuroineet. (Lähde: *Helsingin Sanomat* 10.1.2014)*

K2017/7

b) Tekstiotteet

- **Krugman näkee euron olleen haitaksi Suomen taloudelle. Krugmanin mielestä Ruotsin selviytyminen helpommin finanssikriisistä johtuu siitä, että se on voinut säädellä valuuttansa arvoa, vaikka myöskin euroalueeseen kuulumattomalla Tanskalla on ollut taloudellisia vaikeuksia. Krugman katsoo tilannetta yksittäisten valtioiden valuuttakurssin säätelymahdollisuuksien näkökulmasta.**

b)

- **Tekstikatkelma:** *Helsingin Sanomat* (Juhana Vartiainen)
Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ylijohtaja Juhana Vartiainen suhtautuu kriittisesti Krugmanin kommentteihin.
-- Vartiainen kuitenkin huomauttaa, että kaikki Ruotsia ja Sveitsiä myöten kärsivät siitä, että euron ongelmat ovat pidentäneet maailmanlaajuisen talouskriisin kestoja. Euron kriisi taas on kärjistynyt erityisesti eteläisten jäsenmaiden talousongelmien vuoksi.
Vartiainen sanoo, että Suomi on hyötynyt finanssikriisin aikana matalasta korosta, joka on sopinut Suomenkin suhdannetilanteeseen. (Lähde: *Helsingin Sanomat* 10.1.2014)

K2017/7

b) Tekstiotteet

- Euroopassa myös euroon kuulumattomat valtiot ovat kärsineet euroalueen ongelmista.
- Vartiainen katsoo, että euroalueen ja etenkin eräiden euromaiden talousongelmat ovat syventäneet globaalia talouskriisiä, ja siitä näkökulmasta yksittäisen maan valuuttakurssin säätely tai euron jäsenenä tai ulkopuolella oleminen eivät ole olennaisia kysymyksiä.
- Vartiainen nostaa esiin euroalueella vallinneiden matalien korkojen hyödyt Suomen taloudelle!

b)

Lähdekritiikkiä:

- **Ansiokasta on huomata, että video on ajalta ennen eurojäsenyyttä!**
- **Oppositiojohtaja haastaa pääministerin ja hallituksen talouspolitiikan.**
- **Krugman ja Vartiainen käsittelevät euroa vuonna 2014 eli 15 vuotta eurojäseneksi liittymisen jälkeen.**
- **Krugman ja Vartiainen ovat taloustieteilijöitä, mutta amerikkalainen Krugman ei välttämättä tunne Suomen tilannetta yhtä hyvin kuin Vartiainen.**
- **Vartiainen on töissä valtion laitoksessa!**

K2017/7

c) Erään tulkinnan mukaan euroalueen taloudellisessa kriisissä on pohjimmiltaan kyse siitä, että euromailla on yhteinen rahapolitiikka mutta ei yhteistä finanssipolitiikkaa.

Arvioi perustellen tätä käsitystä.

Mitä **raha- ja finanssipolitiikka** tarkoittavat ja miten niistä päättäminen on järjestetty Euroopan unionissa?

Talouspolitiikan lohkot:

TALOUSPOLITIikka

Finanssipolitiikka

- verotus, budjetti
- hallitus

Rahapolitiikka

- korot ja valuuttakurssit
- ennakkotarkastus
- EU

Tulopolitiikka

- palkkaneuvottelut
- työmarkkinajärjestöt
- paikallinen sopiminen?

K2017/7

c) Kriisi johtuu siitä, että euromailla on yhteinen rahapolitiikka mutta ei yhteistä finanssipolitiikkaa?

- Eurossa on 20 maata
- Jokaisella maalla voi olla erilainen taloudellinen tilanne.
- EU:n/EKP:n toimilla on erilainen vaikutus. Esim. Saksa ja Irlanti:
 - Saksalla noususuhdanne, inflaatio nousussa, työllisyys hyvä, investointeja tehdään, raha liikkuu...
 - Irlannilla menee huonosti, kohti deflaatiota, vähän investointeja, työttömyyttä, raha ei liiku...
- Jos EKP päättää Saksan tilanteen vuoksi nostaa korkoja, Saksan talous ei ehkä kuumene.
- Koron nosto vaikeuttaa Irlannin taloutta, koska ”kalliimpi” raha estää lainojen ottamista, investointeja, rahan liikkumista, talouskasvua....

K2017/7

c) Kriisi johtuu siitä, että euromailla on yhteinen rahapolitiikka mutta ei yhteistä finanssipolitiikkaa?

- **Yksittäinen eurovaltio on heikostakin julkisesta taloudesta huolimatta voinut hyötyä matalista koroista ja vahvasta eurosta ja elää yli varojensa, ja siksi olisi tarvittu myös yhteinen finanssipolitiikka.**
- **Yhteinen rahapolitiikka ei riitä, koska EKP:n määrittämä yleinen korkotaso on aina joidenkin euromaiden taloustilanteeseen nähden liian kiristävä ja toisille liian löysä, ja siksi olisi myös oltava yhteinen finanssipolitiikka.**
- **Euromaiden yhteinen rahapolitiikka olisi ollut riittävää, jos kaikki valtiot olisivat hoitaneet julkisen taloutensa vastuullisesti.**
- **Eurovaltioiden talouksien rakenteet ovat niin erilaiset, että yhteinen veropolitiikka (eli finanssipolitiikka) ei olisi toiminut.**
- **EMU-maiden kasvu- ja vakaussopimus rajoittaa finanssipolitiikkaa velkaantumisen näkökulmasta, mutta sitä ei ole noudatettu jäsenmaissa!**

K2017/7

c) Kriisi johtuu siitä, että euromailla on yhteinen rahapolitiikka mutta ei yhteistä finanssipolitiikkaa?

Mitä **raha-** ja **finanssipolitiikka** tarkoittavat ja miten niistä päättäminen on järjestetty Euroopan unionissa?

- **Kiitettävässä vastauksessa tarkastellaan analyttisesti ja johdonmukaisesti useampia perusteluja väitteen puolesta sekä sitä vastaan.**
- **Kokelas voi päätyä pitämään väitettä oikeana tai virheellisenä; olennaista on, että tarkastelussa eritellään kumpaakin mahdollisuutta.**

2018K/3: EU:n budjetti

Euroopan unionin budjetti (20 p.)

Mistä Euroopan unionin budjetti muodostuu, ja miten sen avulla vaikutetaan Euroopan eri alueiden rakenteelliseen kehitykseen?

Eli:

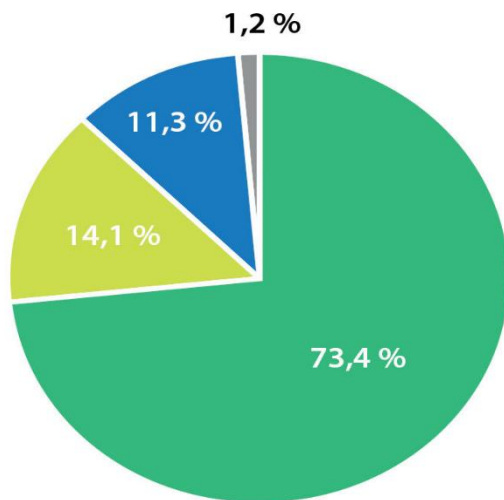
- 1. Budjetti? Kuka tekee? Mistä rahaa? Kuinka paljon?**
- 2. Aluepolitiikka?**

EU:n budjetti tekeminen

- Komissio tekee esityksen budjetiksi ja EU:n neuvosto ja Euroopan parlamentti hyväksyvät sen.
- EU:n budjetti muodostuu pääosin jäsenvaltioiden talouden kokoon pohjautuvista jäsenmaksuista.
- Osa jäsenvaltioista, ns. nettosaajat, saavat tukia enemmän kuin maksavat, nettomaksajat puolestaan maksavat enemmän kuin saavat.
- Kaikki jäsenvaltiot voivat saada tukia, mutta suurin tuki kohdistetaan köyhimmille alueille.

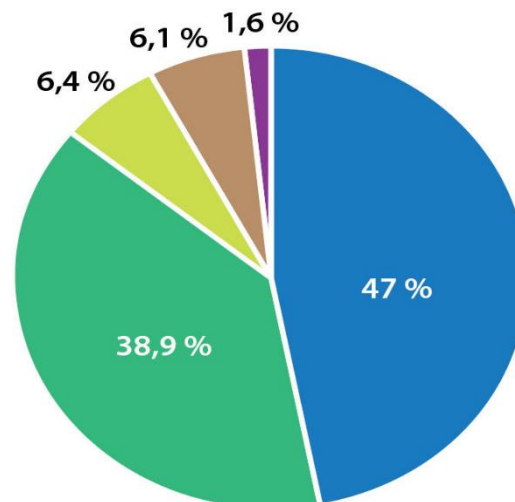
TULOT JA MENOT

TULOT

- EU:n jäsenvaltioiden bruttokansantuloon perustuva maksu
- Tulli- ja sokerimaksut
- EU:n jäsenvaltioiden alv-perusteiset maksut
- Muut tulot

MENOT

- Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky sekä taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus (koheesio)
- Luonnonvarat, maaseudun kehittäminen, ympäristönsuojelu, Euroopan maatalouden uudistaminen sekä tuotteiden laadun turvaaminen
- Muut menot sisältäen hallintomenot ja palkat
- EU maailmanlaajuisena toimijana: kestävän kehityksen sekä rauhan ja turvallisuuden edistäminen kaikkialla maailmassa
- Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus: terveyden suojaaminen, kuluttajansuojan parantaminen, julkisen keskustelun virittäminen ja turvallisempi Eurooppa

EU:n budjetti

- EU:n tulot
 1. Jäsenmaksut
 2. Ulkorajoilta perittävät tullit
 3. ALV-maksut (0,3 prosenttia jäsenvaltion harmonisoidusta arvonlisäveropohjasta)
 - EU:n budjetti ei voi olla alijäämäinen (huom! Nyt velkaa)
 - budjetti voi olla enintään n. 1% jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKT:stä
- Unionin tavoitteena on kehityserojen ja eriarvoisuuden tasaaminen esim. **koheesiorahasto**.
 - se suosii köyhiä jäsenvaltioita esim. maatalous- ja rakennetukien muodossa

EU:n menot 2014–2020

Rahoituskehys tehdään 7 vuodeksi

= puitteet EU:n rahoitussuunnittelulle ja budjettikurille. Sillä varmistetaan EU:n menojen ennakoitavuus. Vuotuiset talousarviot hyväksytään rahoituskehysten puitteissa

38,9 %

Luonnonvarojen suojeleminen ja hoito

6,1 %

EU maailmanlaajuisena toimijana

1,6 %

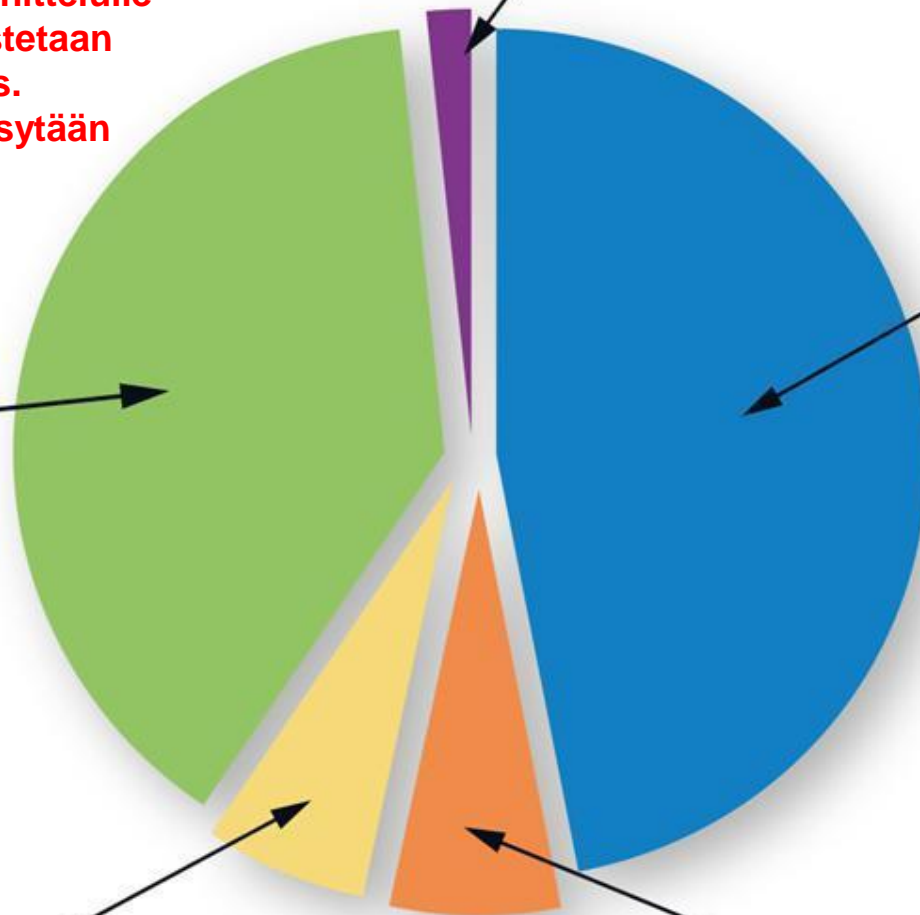
Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus

47 %

Kestävä kasvu ja työllisyys

6,4 %

Muut menot, sis. hallinto

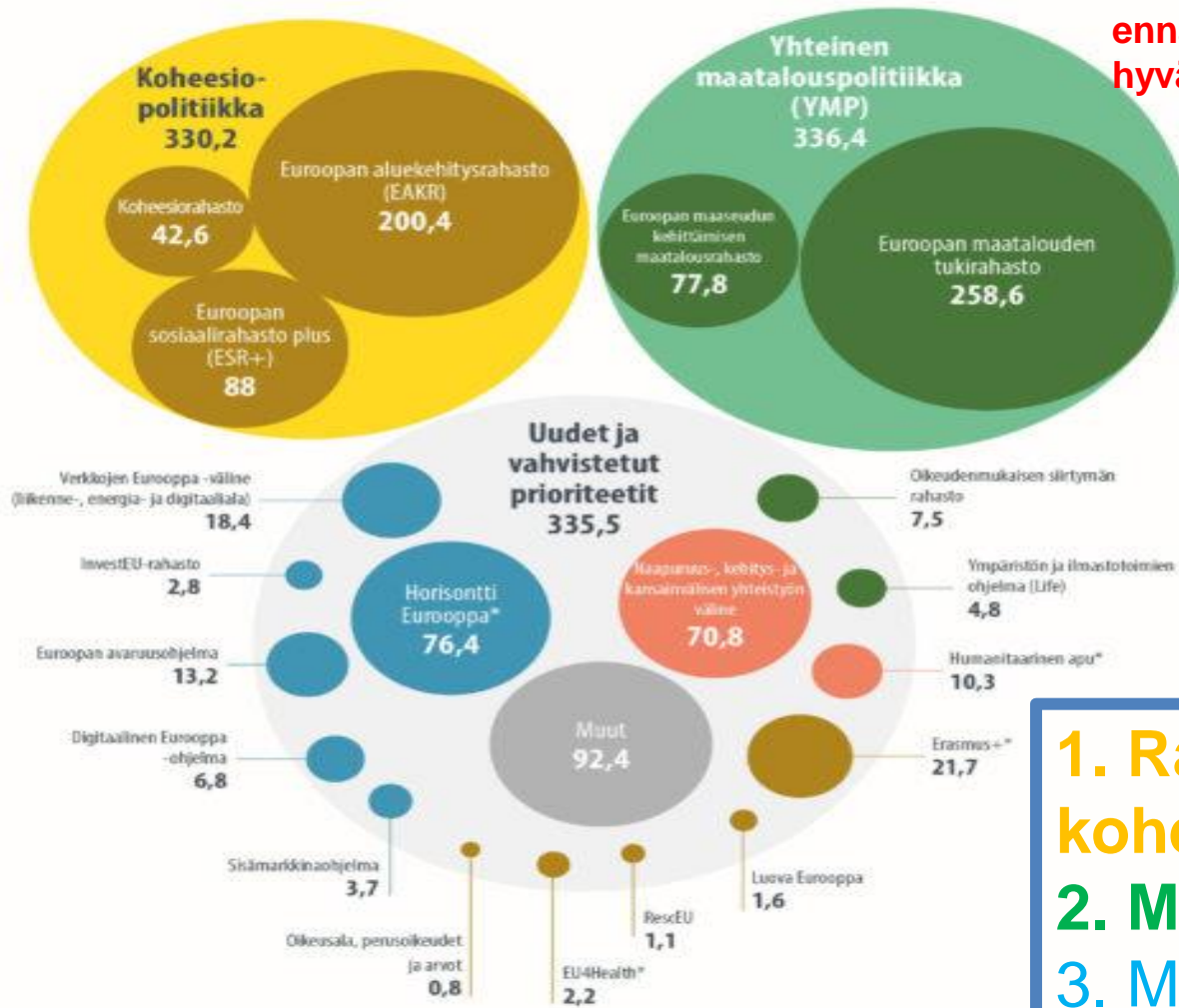

Monivuotisen rahoituskehysten tärkeimmät ohjelmat ja rahastot

Kaikki määrät mrd. € (vuoden 2018 hintoina)

Rahoituskehys tehdään 7 vuodeksi 1000mrd

= puitteet EU:n rahoitussuunnittelulle ja budjettikurille, enimmäismäärä. Sillä varmistetaan EU:n menojen ennakoitavuus. Vuotuiset talousarviot hyväksytään rahoituskehysten puitteissa.

1. Rahastot eli koheesiopolitiikka 1/3
2. Maatalouspolitiikka 1/3
3. Muut 1/3

Euroopan parlamentin kanssa on sovittu 12,5 mrd. €:n lisämäärästä vuosina 2021–2027, ja se osoitetaan seuraaviin: Horisontti Eurooppa, Erasmus+, EU4Health, yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahasto, perusoikeudet ja arvot, Luova Eurooppa, InvestEU, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline. Lisämäärät rahoitetaan pääasiassa kilpailusakoista ja määrärahojen vapauttamisista saaduilla tuloilla.

* joista 500 milj. € Euroopan parlamentin kanssa sovittun 2,5 mrd. €:n liikkumavaran uudelleenohjentaamisesta

EU:n budjetti 2020: tärkeimmät kohteet

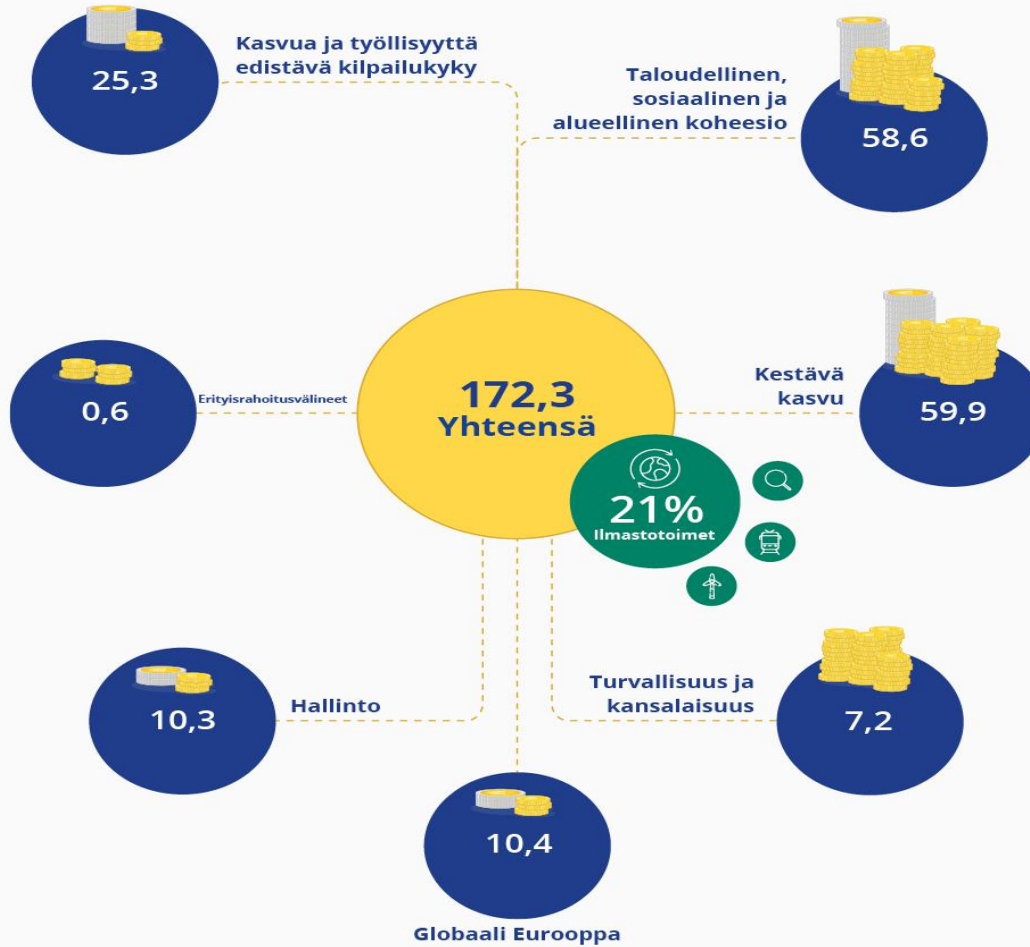
Miljardia euroa

5 mrd.

100 milj.

2018K/3: EU:n budjetti

- EU:n budjetti muodostuu pääosin jäsenvaltioiden talouden kokoon pohjautuvista jäsenmaksuista. Osa jäsenvaltioista, ns. nettosaajat, saavat tukia enemmän kuin maksavat, nettomaksajat puolestaan maksavat enemmän kuin saavat. Kaikki jäsenvaltiot voivat saada tukia, mutta suurin tuki kohdistetaan köyhimmille alueille. Annettu joitakin esimerkkejä siitä, miten alueita tuetaan, esim. infrastruktuurin tai työllisyyden tukemiseen kohdistuvat hankkeet.
- Kokelas käsittelee budjetin muodostumista tarkentavien esimerkkien avulla, esim. EU saa tuloja myös ulkorajoilta perittävistä tulleista ja ALV-maksuista, EU:n budjetti ei voi olla alijäämäinen tai budjetti voi olla enintään noin prosentin jäsenvaltioiden yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta, tukia ohjataan voimassaolevan rahoituskehysten linjaamiin kohteisiin. Unionin tavoitteena on kehityserojen ja eriarvoisuuden tasaaminen esim. koheesiorahaston avulla.

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

Heinäkuussa 2020 Euroopan unionin jäsenmaat päättivät EU:n yhteisestä elpymisrahapaketista koronaviruspandemian luoman tilanteen vuoksi. Historialliseksi kutsuttu päätös herätti kiivasta keskustelua muun muassa EU:n tulevaisuudesta.

Eurooppa-neuvosto päätti yhteensä 750 miljardin euron elpymisrahapaketista, josta 360 miljardia euroa on lainaa ja 390 miljardia euroa avustusmuotoista tukea jäsenmaille.

Videot 9.A ja 9.B sekä tekstikatkelma 9.C sisältävät kannanottoja tehtyyn päätökseen.

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

9.1 Analysoi videoiden 9.A ja 9.B perusteella suomalaispoliitikkojen kannanottoja EU:n elpymisrahapakettiin ja pohdi niitä heidän poliittisten taustojensa näkökulmasta. 16 p.

9.A Video: Pääministerin tiedotustilaisuus

- TAUSTAA Pääministeri Sanna Marin (sd.) piti tiedotustilaisuuden EU-kokouksen jälkeen ja kertoi kokouksen tuloksista, muun muassa EU:n elpymisrahapaketista. Tiedotustilaisuus näytettiin Yle TV1:n uutisissa 21.7.2020.

9.B Video: Kansanedustajien kaksi twiittiä ja yksi puheenvuoro

- TAUSTAA A-studion lähetyksessä 22.7.2020 esitettiin Sari Essayahin (kd.) ja Ville Niinistön (vihr.) twiitit sekä Kai Mykkäsen (kok.) puheenvuoro elpymisrahapaketista.

9.2 Vertaile tekstikatkelmassa 9.C esitettyjä asiantuntijoiden käsityksiä Euroopan unionin kehitysnäkymistä ja arvioi niiden osuvuutta. 14 p.

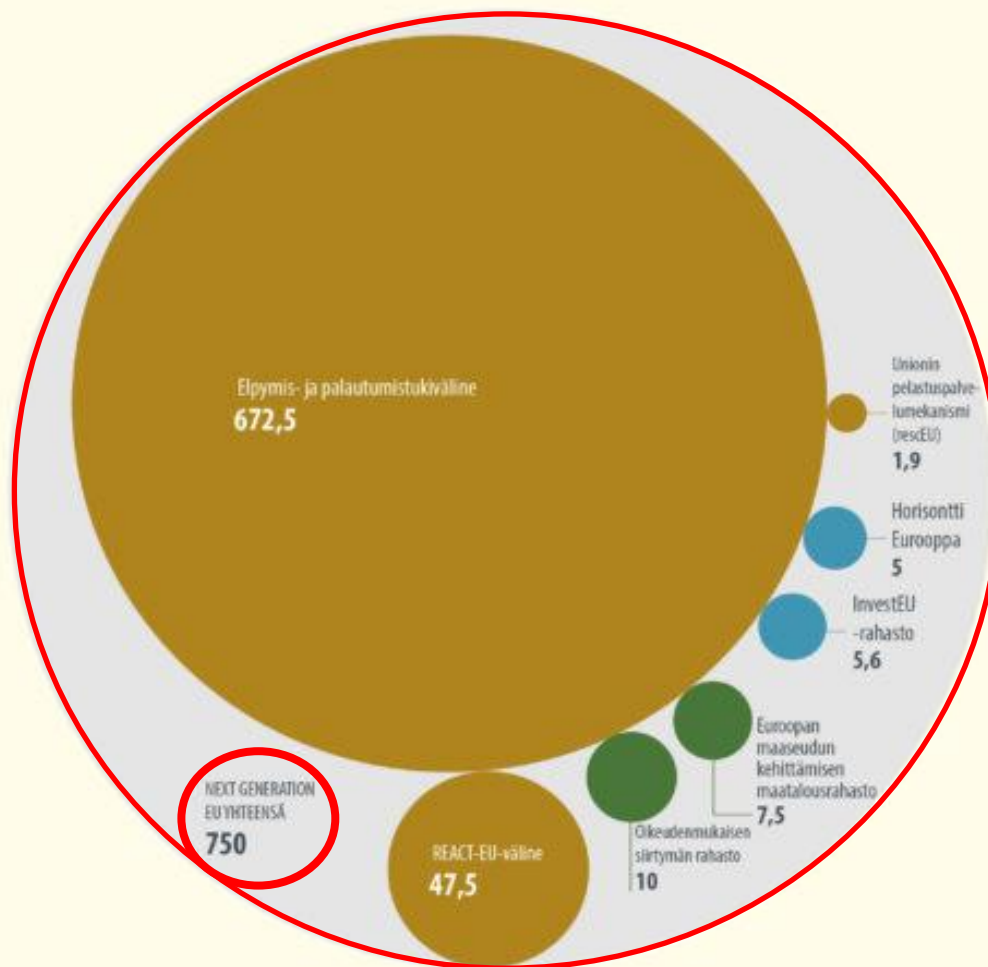
S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

- 9.1:
 - suomalaispoliitikkojen kannanotot EU:n elpymisrahapakettiin
 - heidän poliittisten taustojensa vaikutus (eli osaa puolueet)
- **Elpymisrahapaketti?**
- **Suomalaispoliitikkojen kannanottojen vertailua!**
- Omaa pohdintaa kontekstista (=tilanteesta).

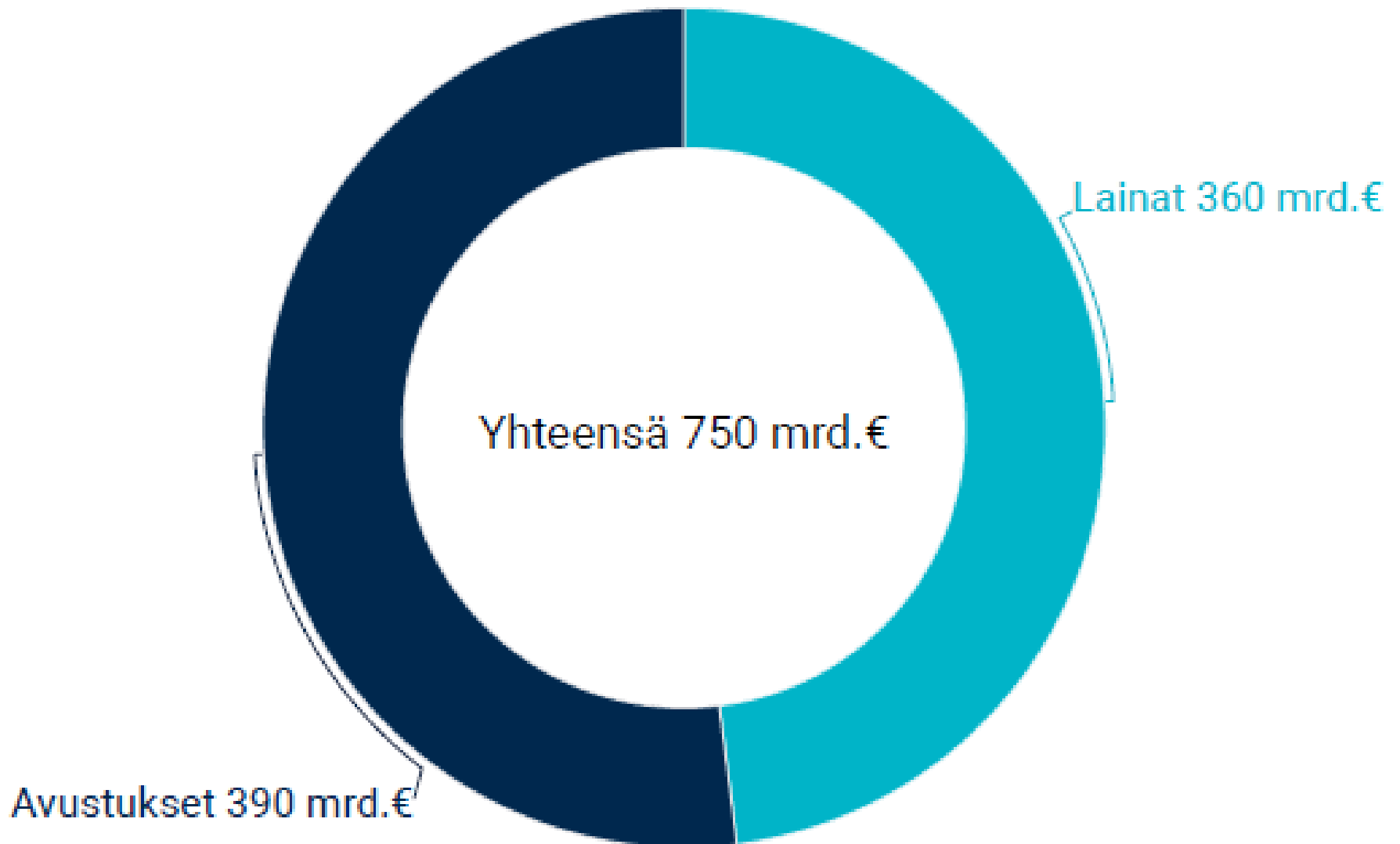
Elpymisrahasto

Next Generation EU -väline: elpymisen ja palautumisen edistäminen

Kaikki määrät mrd. € (vuoden 2018 hintoina)

EU:n elvytyspaketti

Elpymisrahasto?

- 750 mrd €
 - Suomi maksaa 6,6 mrd €
 - Suomi saa 2,9 mrd €
- On tulonsiirto ”velkamaille”
- Suomalaiset veronmaksajat maksavat Välimeren maiden talousongelmia
- Tarkoittaa alijäämäisen budjetin tekemistä eli EU ottaa velkaa (kielletty perussopimusten mukaan)
- + Elvyttää eli piristää taloutta eli luo talouskasvua
- + Luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia, investointeja
 - + Kestävä kehitys, ilmastoratkaisut, digitalisaation vauhdittaminen
- + Piristää myös Suomen vientiä ja sitä kautta työllisyyttä, verotuloja.... (kerroinvaikutus)

Omaa pohdintaa!

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

- **Pääministerinä Sanna Marin johtaa Suomen EU-politiikkaa, joten hän esittelee neuvottelutuloksen onnistumisena.**
- **Hänen mukaansa Suomi sai tavoitteitaan läpi suhteessa komission alkuperäiseen esitykseen.**
- **Oppositiopuolueeseen kuuluva kristillisdemokraattien Sari Essayah kritisoi neuvottelutulosta ja varsinkin yhteisen velan ottamista.**
- **Hallituksen neuvotteleman sopimuksen kritisoiminen on luontevaa oppositiopuolueen edustajalle.**

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

- Hallituspuolue vihreisiin kuuluva MEP Ville Niinistö myöntää twiitissään elpymispaketin ongelmat ja epätasapuolisuuden, mutta korostaa yhteisen sopimuksen merkitystä tulevaisuuden, talouden ja ympäristön kannalta.
 - Edut isommat kuin sen haitat.
- Oppositiossa olevan kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kai Mykkänen kritisoi voimakkaasti elpymispakettia ja kiistää Marinin vakuuttelut siitä, että paketti on kertaluontoinen. Mykkänen näkee tukipaketin askeleena kohti tulonsiirtounionia.

- **Kiitettävässä vastauksessa pitää analysoida puoluetoustojen vaikutusta aineistojen sisältöihin.**
 - vasemmisto kyllä, oikeisto ei
- **Esim. Essayah viittaa usein julkisessa EU-keskustelussa esiin nouseviin epäkohtiin kuten Suomen nettojäsenmaksusuuksiin ja yhteisvastuulliseen velkaan.**
 - Essayahin twiitissä on populistisia piirteitä.
- **Yhteisvastuulliseen velkaan on Suomessa perinteisesti suhtauduttu kielteisesti yli puoluerajojen.**
- **No bail out: kukin jäsenmaa vastaa taloudestaan, unioni ja sen jäsenvaltiot eivät ota vastatakseen toisten jäsenvaltioiden velkoja**

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

- **Vihreät on perinteisesti ollut EU-myönteinen puolue, joka on korostanut solidaarisuutta yhteisten asioiden hoidossa. Elpymispaketissa huomioidaan myös ympäristökysymykset ja vihreät investoinnit.**
- **Mykkänen tekee voimakkaimmin oppositiopolitiikkaa haastamalla pääministeri Marinin tulkinnat sopimuksen luonteesta. Mykkäsen mukaan EU-maiden tulee palata vakaussopimukseen, joten hän puolueensa linjan mukaisesti penää paluuta talouskuriin.**
- **Aineistosta voi myös tarkastella visuaalisia piirteitä, esim. Marin hymyilee esitellessään neuvottelun tuloksia vahvistaakseen myönteistä kuvaa neuvottelujen lopputuloksesta. Twiiteissä poliitikot taas tiivistävät asiansa napakkaan muotoon.**

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

9.2 14 p. Vertaile asiantuntijoiden käsityksiä ja arvioi niitä muutamalla perustellulla esimerkillä.

- Tapio Raunio näkee, että elpymispaketin hyväksyminen on askel kohti EU:n yhteistä liittovaltiota. Raunio rinnastaa elpymispaketin hyväksymisen eurokriisin aikana tehtyihin ratkaisuihin, jotka myös syvensivät integraatiota.**
- Timo Miettinen on eri linjoilla Raunion kanssa siitä, että elpymispaketin hyväksymisessä olisi kyse integraation syventämisestä. Hänen mukaansa elpymispaketti ei lisää komission valtaa tai avaa mahdollisuuksia ottaa lisää yhteistä velkaa tulevaisuudessa.**

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

9.2 14 p. Vertaile asiantuntijoiden käsityksiä ja **arvioi niitä** muutamalla perustellulla esimerkillä.

- **Joitain perusteltuja kannanottoja EU:n kehitysnäkymistä, esim.:**
 - **Ranska ja Italia ovat ajaneet taloudellisen integraation syventämistä**
 - **Saksa sekä pohjoismaat suhtautuneet siihen kielteisesti**

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

Perusteellisempaa analysointia ja lähdekritiikkiä, esim.

- Tutkijat ovat erimielisiä elpymispaketin merkityksestä EU:n tulevaisuudelle.
 - Raunion näkemys taas on lähempänä oppositiopuolueiden edustajien näkemystä.
 - Miettinen jakaa pääministeri Marinin näkemyksen siitä, että elpymispaketti on kertaluontoinen ratkaisu.
- Tutkijoilla ei todennäköisesti ole poliittisia tarkoitusperiä arvioidensa taustalla, joten ristiriitaiset näkemykset kertovat asian mutkikkuudesta.

S2021/9 EU:n elpymisrahapaketti ja EU:n kehityssuunnat, aineisto 30 p.

Lisäpisteitä:

- Joitain perusteltuja arvioita tulevasta kehityksestä esim., jäsenmaiden kansalaisilla ei ole välttämättä poliittista tahtoa syventää integraatiota vaikka komissio sitä tahtois.**
- Iso-Britannia vastusti integraatiokehitystä, joten Brexitin myötä painopiste saattaa siirtyä integraation syventämistä kannattavien maiden puolelle.**
- Myös Saksan tuleva linja Merkelin väistymisen myötä voi vaikuttaa unionin integraatiokehitykseen.**
- Nyt: Ukrainan sodan vaikutus? Integraatiolle kannatusta.**

K2020/2

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

2.1. Tarkastele kartan 2. A perusteella, miten Euroopan maat poikkeavat kotitalouksien mediaaninettotuloiltaan toisistaan, ja pohdi, mistä nämä erot johtuvat. 8 p.

2.2. Miten Euroopan unioni pyrkii vaikuttamaan jäsenmaidensa väliseen ja niiden sisäiseen taloudelliseen eriarvoisuuteen? 12 p.

K2020/2

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

2.1.

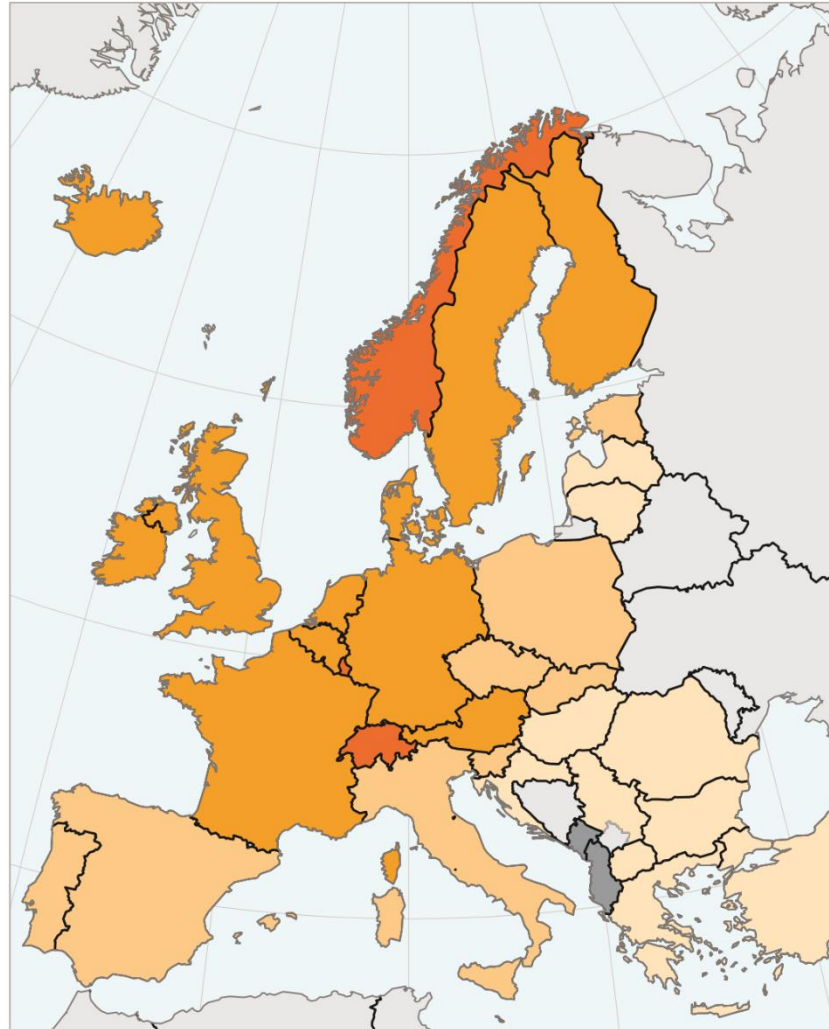
1. Tarkastele kartan perusteella, miten Euroopan maat poikkeavat kotitalouksien mediaaninettotuloiltaan toisistaan

2. Pohdi, mistä nämä erot johtuvat. 8 p.

2.2. Miten Euroopan unioni pyrkii vaikuttamaan jäsenmaidensa väliseen ja niiden sisäiseen taloudelliseen eriarvoisuuteen? 12 p.

= aluepolitiikkaa

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

(PPS)

EU-28 = 16 468

< 10 000

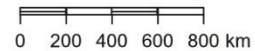
10 000 – < 16 500

16 500 – < 23 000

>= 23 000

Tietoja ei saatavilla

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat — GISCO, 05/2018

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

- **Mediaanitulo = Kun tulonsaajat asetetaan tulojen mukaan suuruusjärjestykseen, mediaanitulo on keskimmäisen tulonsaajan tulo. Keskimmäisen tulonsaajan kummallekin puolelle jää yhtä monta tulonsaajaa.**

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

Kotitalouksiensa nettotulojen perusteella Euroopan maat jakaantuvat kolmeen maantieteelliseen alueeseen:

- 1. Korkeimmat nettotulot ovat Länsi-Euroopan maissa ja Pohjoismaissa.**
 - Tämän ryhmän sisällä korkeimmat nettotulot ovat Norjassa ja Sveitsissä, jotka eivät kuulu EU:hun, sekä Luxemburgissa!
- 2. Toisena alueena erottuvat Etelä-Euroopan maat (Italia, Espanja jne.) ja Itä-Euroopan maista Puola, Viro, Tšekki ja Slovakia, joissa nettotulot ovat alemmat kuin edellisessä ryhmässä.**
- 3. Alimpien nettotulojen alueeseen kuuluvat muut Itä-Euroopan muut maat sekä Baltian maista Liettua ja Latvia.**

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

Taloudellisia eroja selittävät mm.:

- Länsi-Euroopan nopeammalla taloudellisella kehityksellä toisen maailmansodan jälkeen.**
- Itä-Euroopan maat kuuluivat aiemmin Neuvostoliiton ja sosialistisen suunnitelma-talouden piiriin.**
- Kansantalouksien tuottavuus ja tuottavuuden hitaampi kasvu eteläisen Euroopan maissa verrattuna läntisen ja pohjoisen Euroopan maihin.**

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

Miten Euroopan unioni pyrkii vaikuttamaan jäsenmaidensa väliseen ja niiden sisäiseen taloudelliseen eriarvoisuuteen?

Aluepolitiikkaa:

- **Tavoite on edistää EU-alueen taloudellista yhdentymistä ja kestäväää kasvua sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta vähentämällä eri alueiden välistä taloudellista epätasa-arvoa!**
- **Kohteena ovat kaikki Euroopan unionin alueet ja kaupungit**
- **Tarkoituksena on edistää:**
 - **työpaikkojen luomista**
 - **yriytsten kilpailukykyä**
 - **talouskasvua**
 - **kestävää kehitystä**
 - **kansalaisten elämänlaatua.**
- **Köyhiä alueita tuetaan EU:n yhteisistä varoista!**

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

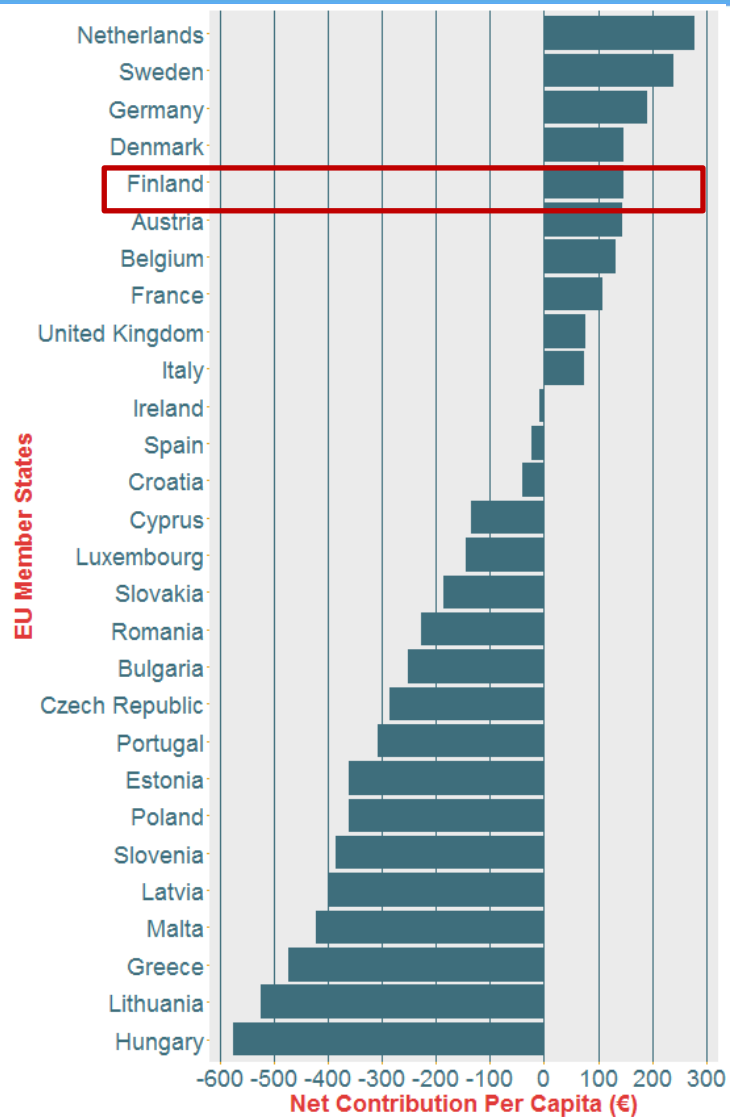
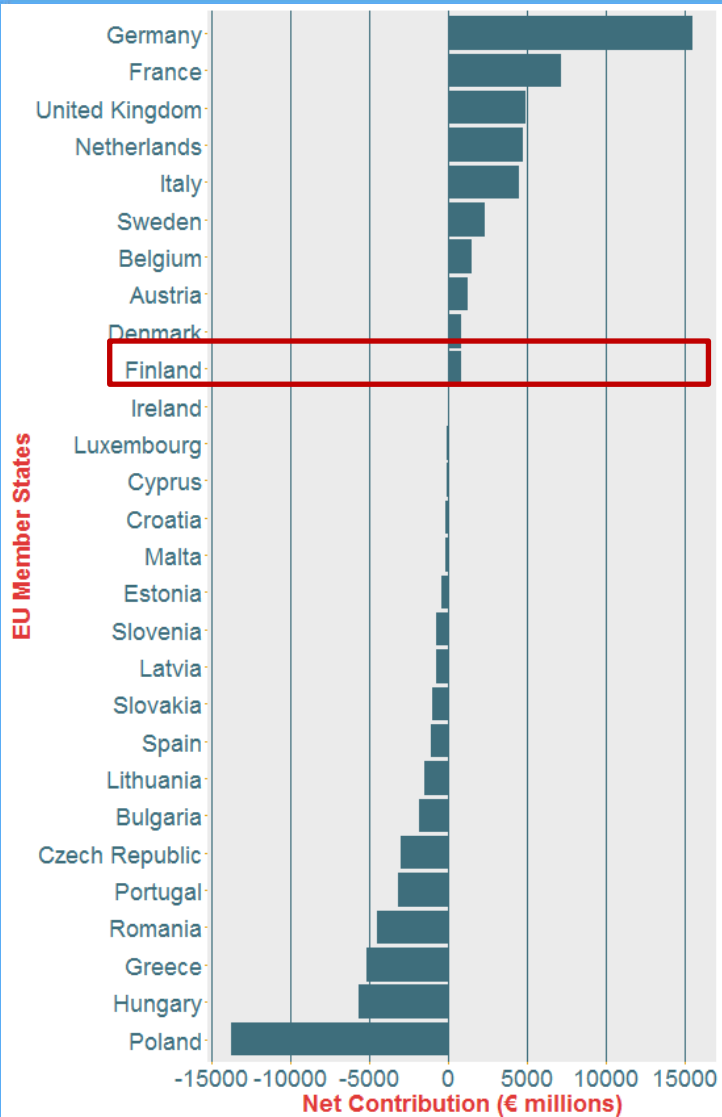
2.2. (12 p.) Miten Euroopan unioni pyrkii vaikuttamaan jäsenmaidensa väliseen ja niiden sisäiseen taloudelliseen eriarvoisuuteen?

Miten:

- **Hankkeet esim.: infrastruktuuriin, ympäristöön tai koulutukseen.**
 - köyhät jäsenvaltiot (mm. Romania, Bulgaria)
 - rikkaiden maiden vähemmän kehittyneet alueet (mm. Itä-Suomi, Etelä-Italia).
- Hyvässä vastauksessa on mainittava jokin tapa, jolla EU toteuttaa aluepolitiikkaa, esim. rakennerahasto tai koheesiorahasto.
- **EKP:n toimet?**
 - Lainat, valtioiden arvopapereiden osto, rahapolitiikka

Euroopan maiden taloudellinen eriarvoisuus. 20 p.

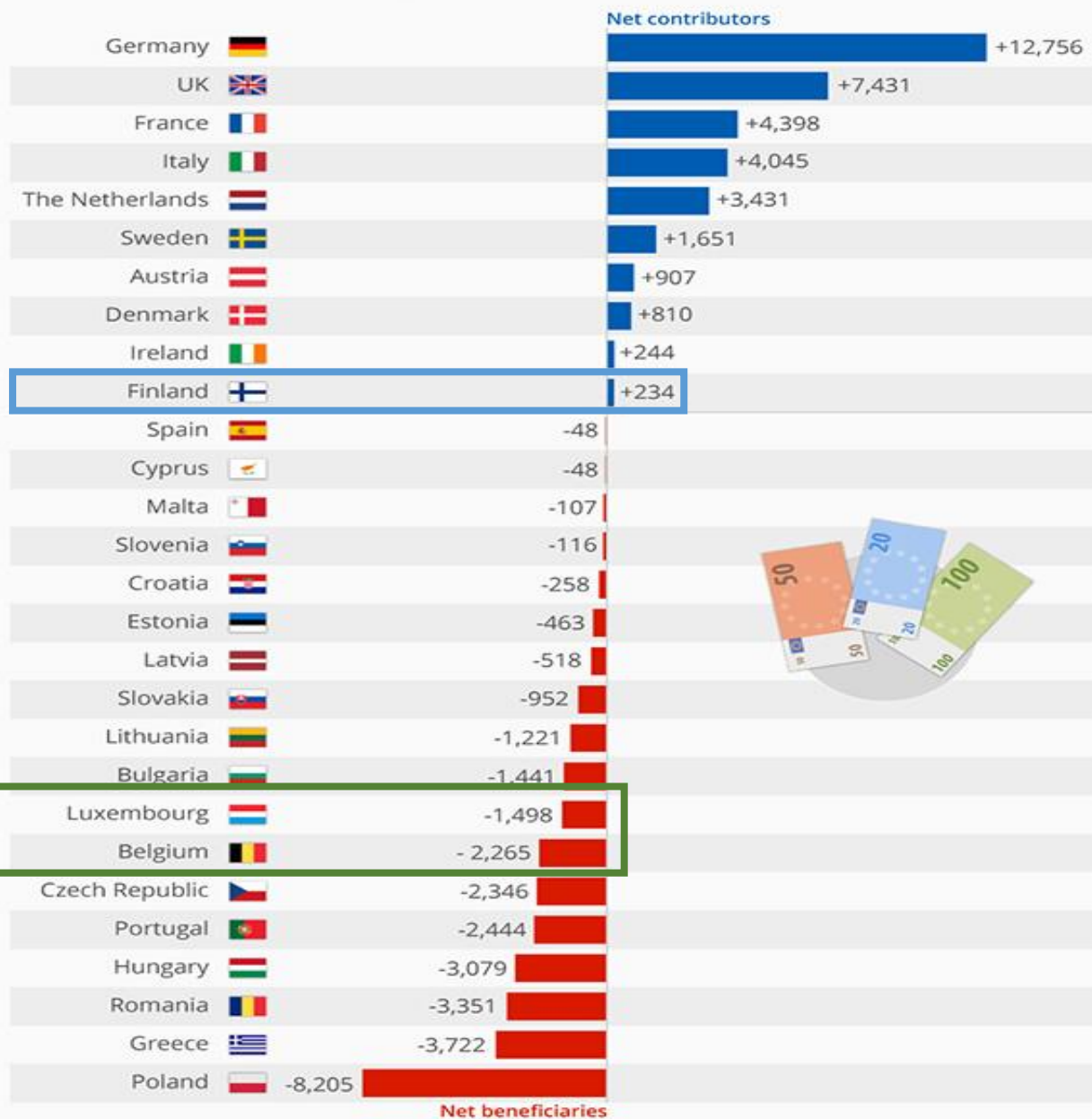
- **Kiitettävässä** vastauksessa aluepolitiikkaa toteuttavien rahastotyyppien eroja on tarkasteltu syvällisesti ja laajasti. Vastauksessa voidaan käsitellä myös Euroopan unionin sosiaalirahastoa ja solidaarisuusrahastoa.
- Kiitettävässä vastauksessa tarkastellaan myös läheisyysperiaatteetta (subsidiariteettiperiaate) ja alueiden komitean roolia EU:n aluepolitiikassa.

**Nettomaksajat
(ylh.) ja
nettosaajat
(alh.) rahassa
(vas.) ja
asukaslukuun
suhteutettuna
(oik.) (2014)**

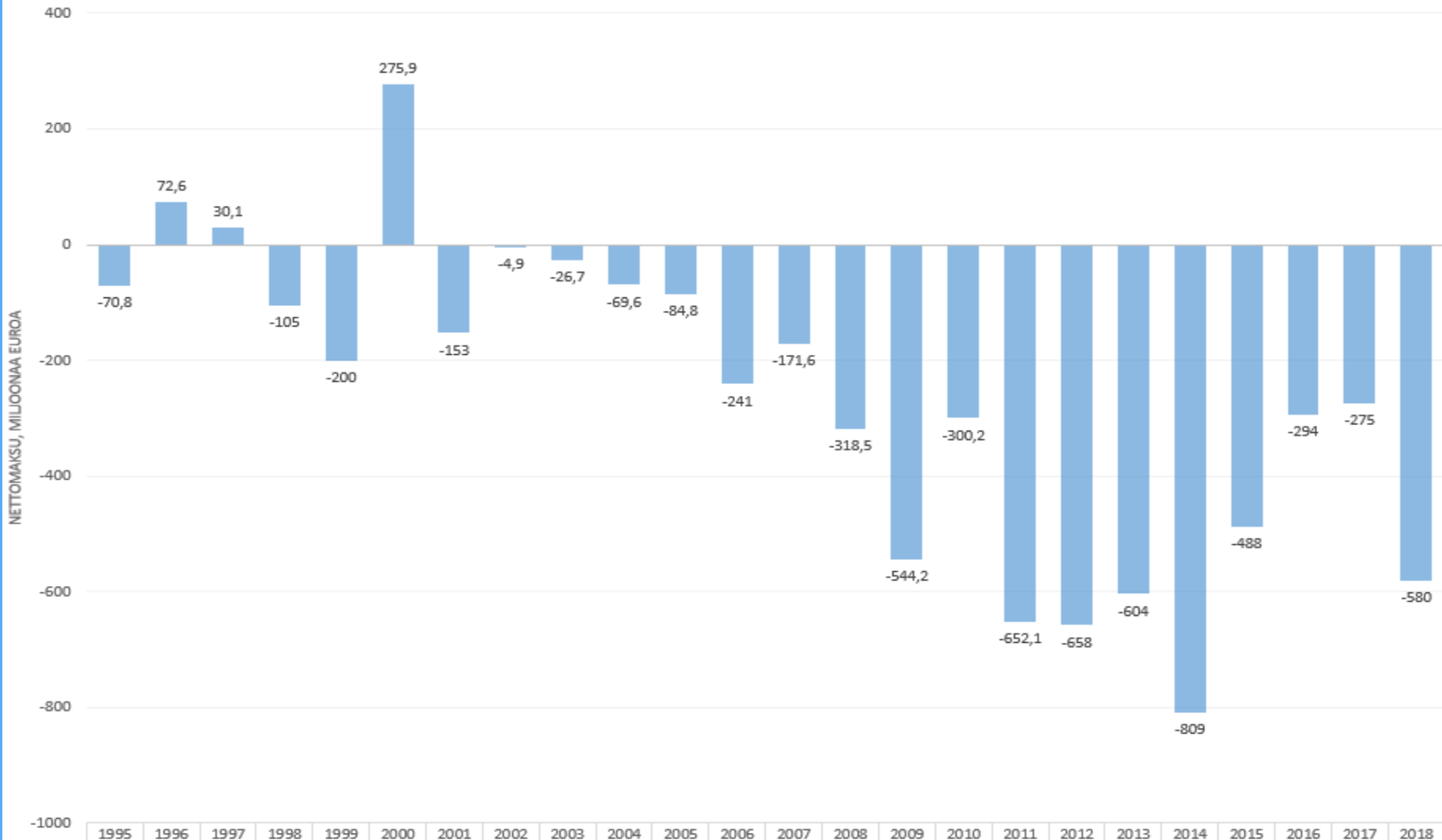
Which Countries are EU Contributors and Beneficiaries?

Net contributions to the EU budget, by member state (2017, in million euros)*

Suomen EU-jäsenmaksut

2020: nettomaksu 781 mili.€ → 141€/as.

Mitä EU maksaa?

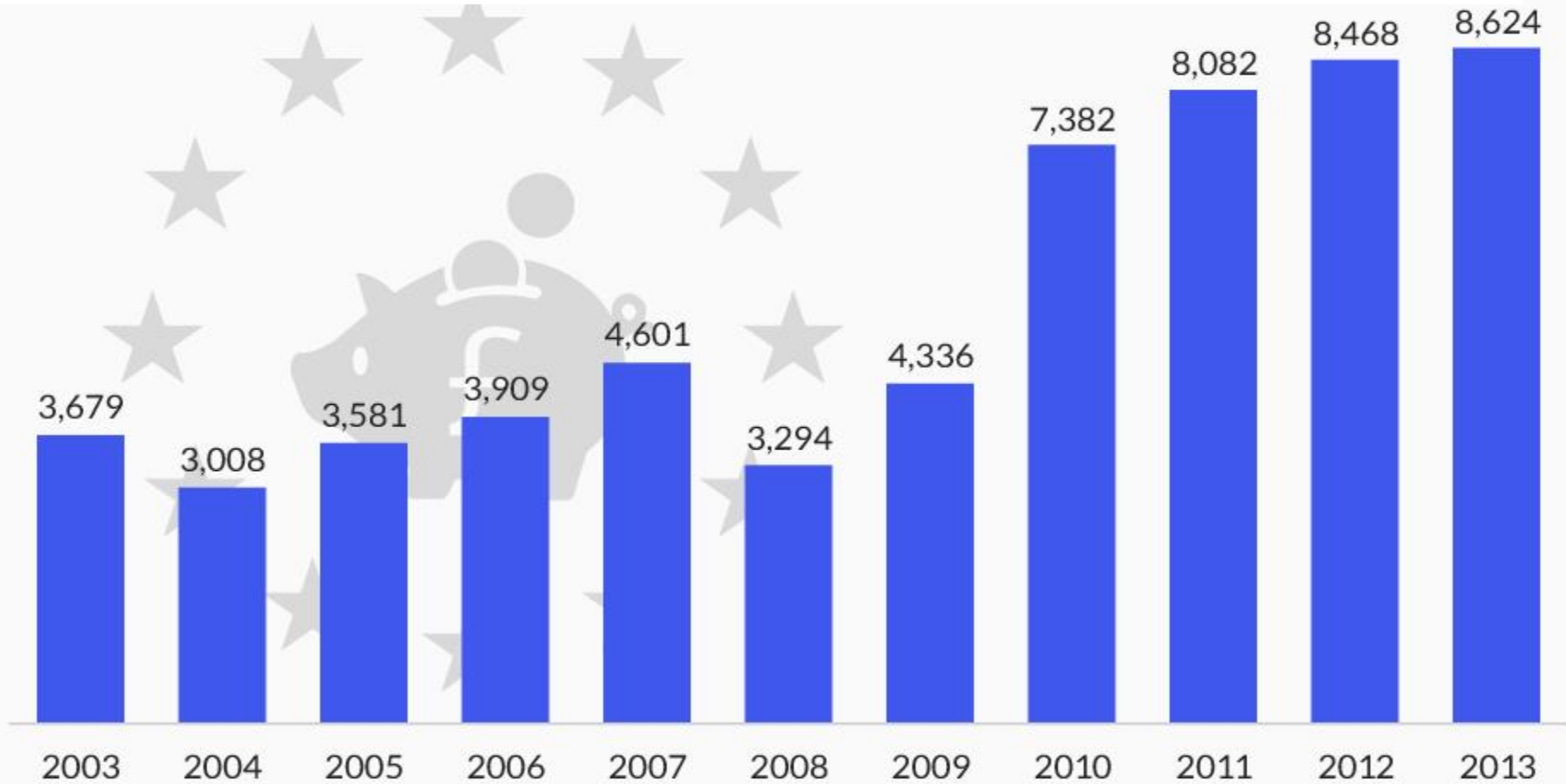
Norjan maksut EU-maksut
asukasta kohden ovat yli
170 euroa, ja Sveitsillä 77 euroa.

Minulta kysytään usein, mitä EU maksaa. Se maksaa vähemmän kuin **50-150 €** jokaiselta kansalaiselta, joka vuosi. Mitä sillä saa? Sillä saa matkustaa, sillä saa opiskella, tehdä töitä, hakea töitä, ostaa ja myydä, yrittää ilman esteitä, koko jäsenalueella. Sillä saa myös oikeutta ja turvaa ulkoisia ja sisäisiä uhkia vastaan – halvalla.

Lasse Lehtinen

A decade of UK contributions to the European budget

Vuosien 2008–2011 aikana brittien jäsenmaksu miltei kaksinkertaistui ja jäi tarkastellun ajanjakson puitteissa pysyvästi uudelle korkeammalle tasolle.

@StatistaCharts

Source: HM Treasury

i100

from
The INDEPENDENT

statista

K2019/3

Euroopan unionin aluepolitiikka (ei aineistoa)

Euroopan unionin aluepolitiikka (20 p.)

Tarkastele aluepolitiikkaa osana Euroopan unionin toimintaa. Miten sitä toteutetaan, ja millaisia tavoitteita sillä on?

Arvioi myös aluepolitiikan haasteita.

Miksi ja miten EU pyrkii tasaamaan alueiden välisiä elintasoeroja?

Miksi:

- 1. Lähtökohtana on pyrkimys tasa-arvoon.**
- 2. Tasauksella edistetään taloudellista yhdentymistä ja EU-kansalaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta.**
- 3. Elintasoerojen tasaamisen uskotaan myös ehkäisevän poliittisia levottomuuksia ja lisäävän kansalaisten luottamusta yhteiskuntaa kohtaan.**

K2019/3

Tavoitteet:

- **Lisätä koko EU:n taloudellista hyvinvointia ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.**
- **Aluepolitiikan tavoitteena on tasata EU:n jäsenmaiden välisiä taloudellisia eroja.**
- **Kohdentaa tukia esim. rakennemuutoksesta kärsivälle alueelle.**
- **Lisätä kestäväää taloudellista kasvua: edistää työpaikkojen luomista, yritysten kilpailukykyä, kestäväää kehitystä sekä parantaa kansalaisten elämänlaatua.**

Miksi ja miten EU pyrkii tasaamaan alueiden välisiä elintasoeroja?

Miten:

- **Jäsenmaksut tasaavat eroja, koska toiset ovat nettomaksajia, toiset nettosaajia.**
- **Aluepolitiikka kattaa noin 35 % unionin menoista.**
- **Rakennerahastot tukevat investointeja, luovat työpaikkoja ja edistävät ympäristönsuojelua.**
- **Koheesiorahastot nopeuttavat taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Myös näitä rahoja käytetään investointeihin, työpaikkojen luomiseen ja ympäristönsuojeluun.**
- **Aluepolitiikka on kaventanut elintasokuilua esim. Irlannissa 1970-luvulta lähtien.**

K2019/3

Miten:

HUOM! Myös vauraat jäsenmaat hyötyvät aluepolitiikasta sekä suorana taloudellisena tukena että epäsuorasti koko EU:n taloudellisen hyvinvoinnin lisääntymisen kautta.

- **Aluepolitiikka rahoitetaan EU:n budjetista kansallisilla jäsenmaksuilla.**
- **Alueiden komitea on neuvoa-antava elin, joka tuo esille paikallista näkökulmaa**
- **Esimerkkejä alueista, jotka voivat saada tukea, esim. köyhät jäsenmaat tai rikkaiden maiden vähemmän kehittyneet alueet tai hankkeet, jotka liittyvät esimerkiksi koulutukseen tai infrastruktuuriin.**

Rahastot

- **Koheesiorahasto** on tarkoitettu jäsenvaltioille, joiden bruttokansantulo (BKTL) asukasta kohti on alle 90 prosenttia EU:n keskiarvosta. Sillä pyritään vähentämään taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta ja edistämään kestäväää kehitystä.
 - Euroopan laajuiset liikenneverkot, erityisesti EU:n määrittelemät Euroopan etua koskevat ensisijaiset hankkeet.
 - ympäristö: koheesiorahastosta voidaan tukea myös energiaan tai liikenteeseen liittyviä hankkeita, mikäli ne selkeästi hyödyttävät ympäristöä
- **Rakennerahastot**
 - Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
 - Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

EU-rahastot: Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikka (= koheesiopolitiikalla)

- **EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto: tukee hankkeita, jotka edistävät yrittäjyyttä, innovaatioita, alueellisia osaamisrakenteita sekä tutkimus- ja kehitystoimintaa.**
- **ESR = Euroopan sosiaalirahasto: uusia työpaikkoja luovan yritystoiminnan ja yrittäjyyden lisäämiseen, osaavaan työvoiman saatavuuden turvaamiseen, työnsaannin ja tasavertaisten työmarkkinoiden edistämiseen, monipuolisen osaamisen, osaamiskeskittymien, innovaatioympäristön ja työ- ja elinkeinoelämää tukevan infrastruktuurin kehittämiseen sekä kansainväliseen yhteistyöhön.**

K2019/3

Haasteita?, esim.:

- rahoitukseen liittyvä tehottomuus (korruptio, byrokratia)
 - taloudellisen tuen mahdollinen tehottomuus (suuntaaminen kannattamattomille aloille/alueille)
 - aluepolitiikan vaikuttavuus (edelleen suuret elintasoerot)
 - taloudellisten resurssien siirron legitimitietin kyseenalaistava populismi nettomaksajamaissa
- Ajankohtaisena näkökulmana: jotkut maat haastavat EU:n arvot, vaikka saavat runsaasti taloudellista tukea. EU on harkinnut vastatoimia näitä maita kohtaan, kuten Puola ja Unkari.

K2021/9: EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka 30 p

Ranskan presidentti Emmanuel Macronin mukaan Euroopan unionin turvallisuustilanne on muuttunut perustavanlaatuisesti parin viime vuosikymmenen aikana.

9.1 Erittele, miten EU:n puolustus- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on presidentti Emmanuel Macronin mukaan muuttunut (aineisto 9.A). 10 p.

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

9.1 Erittele, miten EU:n puolustus- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on presidentti Emmanuel Macronin mukaan muuttunut (aineisto 9.A). 10 p

- **Aluksi Macron pitää Euroopan olemassaoloa ihmeenä.**
- **Ihmeen mahdollisti ennen kaikkea IIMS:n julmuudet.**
 - Kylmän sodan aika oli L-Euroopalle vaurastumisen ja rauhan aikaa! (Ukrainan sotaan asti, pl. Balkan.)
- **Eli EU tarkoitti yhdessä sopimista. EU oli sekä taloudellinen että poliittinen projekti tarkoituksenaan ehkäistä sodat!**
- **Tämän kaiken Eurooppa on unohtanut!**
- **”Eurooppa on menettämässä ymmärryksensä!”**

9.1 Erittele, miten EU:n puolustus- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on presidentti Emmanuel Macronin mukaan muuttunut (aineisto 9.A). 10 p

Tämän jälkeen: Yhdysvaltojen strategiassa on tapahtumassa muutos

- Yhteisöllisyyteen tähtäävä eurooppalaisen poliittinen projekti on heikentynyt ja korvautunut markkinoita ja taloutta painottamalla: raha ratkaisee!**
- Laajentuminen tässä toivossa on tullut tärkeäksi 1990-lähtien ja yhteisöllisyys on unohtunut! Uudet markkinat Itä-Euroopassa!**
- Aluksi EU perustettiin USA:n kumppaniksi NL:a/kommunismia vastaan!**
- Myös NATO tuki tätä tavoitetta!**
- USA:n geopoliittinen mielenkiinto suuntautui Tyynelle valtamerelle (Kiina+Amerikka) ja tästä johtuu Naton merkityksen väheneminen USA:lle.**
- USA:n vetäytyi myös Lähi-idän alueelta.**
 - Siksi kriisit kärjistyivät Lähi-idässä ja uudet alueelliset suurvallat ilmestyivät (esim. Turkki, Iran) alueella**

9.1 Erittele, miten EU:n puolustus- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on presidentti Emmanuel Macronin mukaan muuttunut (aineisto 9.A). 10 p

Tämän jälkeen: ”Kiinan valta-aseman vahvistuminen luo bipolarisaation riskin ja marginalisoi Euroopan selvästi.”

- Kiinasta taloudellinen ja sotilaallinen suurvalta.**
- Poliittisten autoratiivisten järjestelmien muodostuminen Euroopan lähialueille (esim. Venäjä ja Turkki).**
- Euroopan sisäiset poliittiset muutokset (nationalismi, populististen ääriliikkeiden nousu).**
- Talouteen liittyvät ongelmat (etelä–pohjoinen-jako, keskiluokan aseman heikentyminen).**
- Muuttoliike ja pakolaisuus.**
- Lisäksi myös digitalisaation uhkia ja ilmastonmuutoksen mukanaan tuomia ongelmia.**

9.1 Erittele, miten EU:n puolustus- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on presidentti Emmanuel Macronin mukaan muuttunut (aineisto 9.A). 10 p

”Meillä on **Euroopan sisäinen kriisi: taloudellinen, sosiaalinen, moraalinen ja poliittinen kriisi**, joka alkoi kymmenen vuotta sitten. Eurooppa ei ole elänyt uudelleen sisällissotaa aseellisine konflikteineen, mutta se on elänyt **itsekkään nationalismin kautta**. Euroopassa on vallinnut **pohjoisen ja etelän välinen kahtiajako talouskysymyksissä ja idän ja lännen välinen kahtiajako siirtolaiskysymyksessä**, mikä on johtanut **populismiin nousuun kaikkialla Euroopassa**. Nämä kaksi kriisiä – taloudellinen ja muuttoliikkeeseen liittyvä – **iskivät erityisen kovaa keskiluokkaan**. Veroja nostettiin ja talousarvioihin tehtiin keskiluokkaa vahingoittavia mukautuksia, mikä oli mielestäni historiallinen virhe. Tämä on ohimennen sanoen ääriliikkeiden nousun takana koko Euroopassa. **Euroopasta on tullut paljon vaikeampi hallita.**”

9.1 Erittele, miten EU:n puolustus- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on presidentti Emmanuel Macronin mukaan muuttunut (aineisto 9.A). 10 p

- Kiitettävässä vastauksessa tekijöitä on tarkasteltu kattavammin, systemaattisesti ja johdonmukaisesti argumentoiden.**
- Kiitettävässä vastauksessa kokelas käsittelee useita aineistossa esiin tulevia esimerkkejä. Kokelas pohtii aineiston kontekstia, esim. että Macron saattaa pyrkiä haastattelun kautta vahvistamaan omaa ja Ranskan asemaa EU:ssa brexitin myötä.**

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

Tehtävän laajuudesta johtuen monenlaiset lähestymistavat ovat mahdollisia.

Hyvässä vastauksessa turvallisuus- ja puolustuspolitiikan on ymmärretty tarkoittavan **Euroopan unionin ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden** takaamista. Vastauksessa tehdään ero myös **suppean ja laajan turvallisuuskäsitteen välille.**

Joitakin esimerkkejä kummankin turvallisuuskäsitteen alaan kuuluvista toimenpiteistä tai tekijöistä:

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

Eli mitä on tehty viime vuosia em. ongelmiin:

- EU:n jäsenvaltioiden pyrkimys yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan.**
 - valtaosa EU:n jäsenvaltioista lisäksi Naton jäseniä**
- Jäsenvaltioiden viranomaisten välinen tiedonvaihto ja muu yhteistyö (Euroopan poliisivirasto Europol, Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus Hybrid CoE).**
- EU:n aluepolitiikkaa yhtenäisyyden luomiseksi ja eriarvoisuuden lieventämiseksi.**
- EU:n humanitaarinen apu ja kehityspolitiikka**
- Ilmastopolitiikka (määräykset ja päästökauppa).**
- Venäjään kohdistetut pakotteet.**

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

Eli mitä on tehty viime vuosia em. ongelmiin:

- **Lissabonin sopimuksella unionista tehtiin oikeushenkilö eli sillä on mahdollisuus solmia sopimuksia. Samalla unionille luotiin ulkoasiainhallinto ja ulkoministerin virka.**
- **Lissabonin sopimuksessa myös lisättiin ministerineuvoston mahdollisuutta tehdä enemmistöpäätöksiä, mikä on osittain mahdollistanut yhteistä ulkopolitiikkaa koskevat ratkaisut, esimerkiksi siirtolaiskriisin taakanjakosopimus.**
- **EU:n ulkosuhteiden hoitaminen yhtenäisenä:**
 - **Esim. Venäjään kohdistetut pakotteet tai EU:n sovitteleva rooli Yhdysvaltojen ja Kiinan välisessä kauppasodassa.**

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

On pohdittu laajemmin myös esim.:

- **hybridiuhkia, rajavalvonnan ongelmia ja turvallisuuden rakentamista unionin ulkopuolisilla naapurialueilla (kriisienhallinta ja humanitaariset toimet).**

Edelleen siinä on saatettu käsitellä:

- **sosiaalisen eriarvoisuuden, ilmastopolitiikan ja kehityspolitiikan ongelmia ja niihin liittyviä ratkaisuyrityksiä**

Voidaan tarkastella myös:

- **EU:n päätöksentekojärjestelmää**
- **euroalueen taloudellisen integroinnin lisäämistä (esim. pankkiunioni)**

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

Kokelas arvioi muutamien esimerkkien osalta toimien onnistumista, esim.:

- EU:n kehitysyhteistyömäärärahat ovat pieniä verrattuna vaikkapa Kiinaan ja sen investointeihin.**
- Populismien kitkeminen on ollut vaikeaa ja suhteet Venäjään heikentyneet.**
- Toisaalta taas EU on yrittänyt suitsia demokratian vastaisia voimia yrittämällä sitoa oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen tulonjakomekanismiin (Huom Unkari, Puola).**
- EU käy myös alustavia jäsenyysneuvotteluja Balkanin alueen valtioiden kanssa, millä tuetaan maiden demokratiakehitystä ja kytketään lähempään yhteistyöhön EU:n kanssa.**

9.2 Tarkastele, millaisin keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt ratkomaan presidentti Macronin aineistossa 9.A esiin nostamia ongelmia. 20 p

- EU:n jäsenvaltioiden **pyrkimys yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan on kasvanut**, vaikkakin valtaosa EU:n jäsenvaltioista on lisäksi Naton jäseniä.
- EU voi aluepolitiikan avulla **pienentää elintasoeroja ja siten heikentää tekijöitä, jotka ruokkivat populismia.**

Kiitettävässä vastauksessa yhteisiä turvallisuus- ja puolustuspoliittisia ratkaisuyrityksiä on pohdittu analyyttisemmin ja kattavammin. Esim.

- **yhteisiä turvatakuita ja niiden merkitystä**
- **Ranskan tekemää interventioaloitetta**
- **Euroopan tiivistyvän puolustusyhteistyön suhdetta Natoon ja Naton merkitystä Euroopan kannalta yleisemminkin.**
- Mahdollista käsitellä brexitin merkitystä yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kannalta, lähialueyhteistyötä mukaan lukien yhteistyö Venäjän kanssa ja EU:n aseman vahvistamista kansainvälisessä politiikassa.

S2016/8

EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka

Minkälaisia haasteita Euroopan puolustus- ja turvallisuuspolitiikka on kohdannut viime vuosina, ja millaisia ratkaisuja niihin on esitetty?

EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka

1 p.

- **Turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluu valtion tai alueen ulkoisen sekä sisäisen turvallisuuden takaaminen.**
- **Euroopan unionin jäsenvaltioilla on yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.**
- **Valtaosa EU:n jäsenvaltioista kuuluu Natoon.**

EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka

2-3 p.

- **Vastauksessa on tarkasteltu joitakin seuraavista haasteista:**
 - Venäjän politiikka ja Ukrainan kriisi, terrorismi ja maahanmuutto
- **Ratkaisuehdotuksia on mm.:**
 - Venäjään kohdistetut pakotteet
 - jäsenvaltioiden viranomaisten välinen tiedonvaihto ja muu yhteistyö kuten Europol

EU:n puolustus- ja turvallisuuspolitiikka

5-6 p.

- **YTPP:n haasteita ja niiden ratkaisuyrityksiä on käsitelty laajemmin:**
 - yhteiset turvatakuut
 - EU-maiden vaikeus tehdä yhteisiä päätöksiä esimerkiksi pakolaispolitiikasta
 - hybridiuhat
 - terrorismin torjunta
 - Itämeren alueen sotilaallisen jännityksen lisääntyminen
 - rajavalvonnan ongelmat ja turvallisuuden rakentaminen unionin ulkopuolisilla naapurialueilla
- **Vastaus voi käsitellä niin kriisienhallintaa kuin humanitaarisia toimia.**

2. Eurooppalainen identiteetti (aineistona tekstikatkelma)

Eurooppalaisen identiteetin ajatellaan rakentuvan EU:n yhteisistä arvoista, jotka on määritelty Lissabonin sopimuksessa.

2.A Tekstikatkelma: Lissabonin sopimus

”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.”

Lähde: EUR-Lex-tietokanta. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2007:306:FULL&from=FI>. Viitattu 19.11.2018.

Pohdi konkreettisten esimerkkien avulla, miten tekstikatkelmassa (aineisto 2.A) esitettyjä arvoja noudatetaan joissakin jäsenmaissa ja miten ne toisaalta ovat uhattuina joissakin toisissa Euroopan unionin jäsenmaissa.

K2015/8: Eurooppalainen identiteetti

Kansallisvaltioilla on omia tunnuksia, kuten lippu ja kansallislaulu. Millä keinoin Euroopan unioni on puolestaan pyrkinyt rakentamaan eurooppalaista identiteettiä?

K2015/8: Eurooppalainen identiteetti

Joitakin seuraavista eurooppalainen identiteetin tekijöitä, esim.:

- Yhteinen lippu
- Hymni
- Eurooppa-päivä
- Passi
- Rekisteritunnus
- Raha
- Tunnuslause
-

**Mitä meillä on
samanlaista/yhteistä?**

Yhteiset EU-symbolit

- lippu – 12 tähteä, ”Marian kehä”, 1955
- hymni – Schiller, Beethoven: ”An die Freude”, 1972 - [EU \(Hymnus Latinus\) - YouTube](#)
- Eurooppa-päivä 9.5. (← Schumanin julistus)
- tunnuslause: ”In varietate concordia”
 (“Moninaisuudessaan yhtenäinen”)
- EU-kansalaisuus 1992
 - EU-ajokortti ja –passi 1996, sairaanhoitokortti
- Euro ja yhteinen maksualue

- **Eu-rekisterikilpitunnukset 2001**
- **eurosetelit ja –kolikot 2002**
- **yhteinen maksualue SEPA (Single European Payment Area) 2011**

[Eurooppatiedotus](#)

Lippu

Euroopan unionin tunnetuin symboli on lippu, jossa 12 kultaista, viisikaraista tähteä muodostavat ympyrän sisällä pohjalla.

Euroopan kansojen yhteyttä kuvastavien tähtien lukumäärä symboloi täydellisyyttä ja yhtenäisyyttä.

Euroopan neuvosto hyväksyi tähti lipun vuonna 1955 koko Euroopan lipuksi. Euroopan yhteisö, nykyinen Euroopan unioni, omaksui sen vuonna 1986 viralliseksi lipukseksi.

EU-lipulla liputetaan yhdessä Suomen lipun kanssa esimerkiksi kansainvälisten tapahtumien yhteydessä tai isännöitsessä muista EU-maista tulevia vieraita. Kyseeseen tulevat useimmiten valtion ja kuntien virastot sekä laitokset, yritykset ja yhteisöt, mutta myös yksityishenkilöt voivat liputtaa EU-lipulla rinnan Suomen lipun kanssa.

EU:n lippua käytetään niin ikään unionin ulkarojoilla, lentokentillä ja satamissa. EU-lipun paikka on lippurivistössä valtiolippujen jälkeen.

Motto

Moninaisuudessaan yhtenäinen

Eurooppahymni

Euroopan unioni käyttää tunnussävelmäänsä oodla An die Freude (suom. Oodi ilalle). Se on Herbert von Karajanin instrumentaalisovitus Beethovenin 9. sinfonian viimeisestä osasta. Samaa sävelmää on käyttänyt myös Euroopan neuvosto vuodesta 1972.

Ainon lähteet:

Eurooppapäivän lippu: Eurooppaliitto • EU-passi: Pellikki • Eurooppalainen sairaanhoitokortti: KELA • EU-ajokortti: AKE • EU-rekisterikilvet: AKE • Schengen-kartta: Mika Lauri • Eurot: Euroopan komissio • SEPA: Euroopan maksuneuvosto • Äänenluku: KUKKI

Eurooppapäivä

Eurooppapäivää vietetään 9. toukokuuta. Ranskan ulkoministeri Robert Schuman luki julistuksensa järjestäytyneen

Euroopan luomisesta 9.5.1950. Tuolloin otettiin ensi askeleht kahti nykyistä Euroopan unionia. Päätös Eurooppapäivästä syntyi Milanon Eurooppa-neuvoston kokouksessa vuonna 1985. Eurooppapäivän tarkoituksena on lähentää kansalaisia ja unionia toisiinsa sekä vahvistaa yhteistä eurooppalaista identiteettiä. Suomessa Eurooppapäivää on vietetty jäseneksi liittymisvuodesta 1995 alkaen.

EU-passi

EU-maissa on otettu käyttöön yhdenmukainen EU-passi. Suomessa EU-passeja on myönnetty vuodesta 1997 lähtien.

EU-passi on kaikissa maissa väriltään bordeaux'inpunainen. Kunkin jäsenmaan passissa on kansallisia tunnuksia ja niissä käytetään maan virallista tai virallisia kieliä. EU-passin myöntää jäsenvaltion oma kansallinen viranomainen, Suomessa kotipaikkakunnan poliisi. Eurooppalaiseen konsullatuun pohjautuen voi EU-maan edustusta EU:n ulkopuolella myöntää tilapäisen matkustusasiakirjan myös toisen EU-maan kansalaiselle.

Eurooppalainen sairaanhoitokortti

Eurooppalaisella sairaanhoitokortilla voi saada sairaanhoitoa toisessa EU- ja ETA-maassa. Yleensä oikeus

koskee esimerkiksi äkillisen sairastumisen tai tapaturman hoitamista toisen maan terveydenhuollon piirissä. Tällöin noudatetaan samaa korvausjärjestelmää, joka on tarkoitettu oman maan asukkaalle. Eurooppalainen sairaanhoitokortti ei

korvaa kotimatkailusta esimerkiksi sairastumisen sattuessa, joten erillinen matkavakuutus on aina hyvä ottaa. Suomessa eurooppalaisen sairaanhoitokortin myöntää KELA.

EU-ajokortti

EU-maat ovat ottaneet käyttöön yhtenäisen ajokorttimallin. Suomessa EU-ajokortteja on myönnetty vuodesta 1998. Tätä ennen myönnetyt ajokortit ovat silti voimassa voimassaolopäivämääräänsä saakka. EU-ajokortti riittää yleensä EU-alueella liikuttaessa eikä kansainvälistä ajokorttia pääsääntöisesti enää tarvita.

HUOMI! Matkustusasiakirjana EU:ssa hyväksytään vain passi tai kuvallinen henkilökortti, EU-ajokortti ei kelpaa matkustusasiakirjaksi.

EU-rekisterikilvet

Useimmissa jäsenmaissa ovat käytössä EU-rekisterikilvet, Suomessa vuodesta 2001 alkaen. EU-rekisterikilvet

nopeuttavat rajanylityksiä. Ne korvaavat EU:n sisällä liikuttaessa kansallisuuksittain.

Euro

Eurosetelit ja -kolikot otettiin käyttöön 1.1.2002, jolloin ne korvasivat vanhat kansalliset rahat, Suomessa Suomen markan.

Vuoden 2009 alusta euro on laillinen maksuväline 16:ssä EU:n jäsenvaltiossa, jotka muodostavat euroalueen: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Luxemburg, Malta, Portugal, Ranska, Saksa, Slovakia, Slovenia ja Suomi.

Eurosetelit ovat samanlaisia kaikkialla. Sen sijaan eurokollaiden toinen puoli on yhteinen, toinen kansallinen. Suomessa yhden ja kahden sentin kolikot eivät ole yleisessä käytössä.

Suurin euroseteli on arvoltaan 500 euroa. Suomen Pankki vaihtaa käytöstä poistettuja markkoja vuoteen 2011 saakka.

SEPA SEPA - yhtenäinen euromaksualue (Single Euro Payment Area)

Vuodesta 2008 alkaen euroalueella on siirrytty yhtenäiseen maksualueeseen, johon myös muut EU- ja ETA-maat tulevat osittain mukaan. Yhtenäisen euromaksualueen eli SEPAn tarkoituksena on nopeuttaa tilisiirtoja euromaiden kesken ja alentaa maksullikenteen kuluja. Myös maksukortit uudistuvat SEPAn tultua voimaan. Tilinumeroit noudattavat jatkossa samaa muotoa euromaksualueella. Siirtyminen yhtenäiseen euromaksualueeseen ei vaadi yksittäiseltä kansalaiselta erityisiä toimia, vaan koskee lähinnä pankkeja ja yrityksiä.

Toimitus: Juhana Tuomala, PS:n Tekninen/Eurooppaliitto layout: Mika Lauri

K2015/8: Eurooppalainen identiteetti

Vastauksessa on pohdittu syvemmin eurooppalaisen identiteetin tekijöitä esim.

- yhteiset arvot?
- historialliset juuret?

→ **KÄSITEKARTTA!**

”Kulttuurinen nelijalka”

antiikista – eurooppalaisuuden ydin?

1. Kreikkalainen rationalismi

+järkiperäinen ajattelu, tieteet, filosofia

–toisaalta: kreikkalaiset huikentelevaisia, taiteellisia

2. Roomalainen oikeus ja hallinto

+Rooman laki ja laillisuususkko, kansalaisen oikeudet

–toisaalta: kuri verrattuna kreikkalaisiin

”Kulttuurinen nelijalka”

antiikista – eurooppalaisuuden ydin?

3. Valistus (tiede)

- +liberalismi, yhteiskunnan epäkohtien arvostelu...
- toisaalta: ylempien luokkien edut

4. Kristinusko

- +lähimmäisenrakkaus, tasa-arvo
- toisaalta: juutalais-kristillinen suvaitsemattomuus

Antiikin perintöä

KREIKKA;

- **Filosofia**
- **Lääketiede**
- **Urheilu**
- **Teatteri**
- **Pylväät**
- **Klassinen taide**
- **Estetiikka**
- **Myytit**
- **Demokratia**
- **Matematiikka**
- **Olympialaiset**
- **Kieli**

ROOMA;

- **Vesijohto, akvedukti**
- **Mosaiikki**
- **Kristinusko**
- **Kylpylä**
- **Kilpailut / kilpa-ajot**
- **Sirkus**
- **Holvaus**
- **Myytit**
- **Viemäri**
- **Tiet**
- **Vuokratalo**
- **Sotataktiikka**
- **Oikeusjärjestelmä**
- **Kieli**

Kristinuskon perintöä

- suurin osa asukkaista on kristittyjä
- kalenteri kirkollisine juhlapyhineen
- etiikka ja moraalit; hyvä ja paha
- taide; kirjallisuus, musiikki, taidemaalaus, kuvanveisto, arkkitehtuuri
- lainsäädäntö
- uskonnonopetus kouluissa
- kristillinen toiminta Euroopassa (esim. lähetystyö)
- ihmisten nimet
- siveellisyys
- Pohjoismaiden lipuissa näkyy risti: kristittyä kansaa!

Valistuksen perintöä

- järki ja tieteet nousivat uskomusten ja mystiikan edelle
 - erilaisia tieteitä ja niiden perusteluita
- demokratia (kaikille)
- tasa-arvo
- ihmisoikeudet
- yksilön vapaudet
- koulutus
- taloudellinen liberalismi, markkinatalous
- ”oikeudenmukaisuus, edistys ja onni saavutettaisiin tieteen ja kasvatuksen avulla.”
- Ranskan vallankumouksen periaatteet; ”vapaus, veljeys ja tasa-arvo”
- ateismi

K2015/8: Eurooppalainen identiteetti

Arvoja:

- ***Demokratia***
- ***Tasa-arvo***
- ***Yksilön oikeudet***
- ***Yksilön vapaudet***
- ***Velvollisuudet ja vastuu***
- ***Turvallisuus***
- ***Mahdollisuus osallistua***
- ***Mahdollisuus vaikuttaa***
- ***Markkinatalous***
- ***Vapaa tiede***

2. Eurooppalainen identiteetti (aineistona tekstikatkelma)

Eurooppalaisen identiteetin ajatellaan rakentuvan EU:n yhteisistä arvoista, jotka on määritelty Lissabonin sopimuksessa.

2.A Tekstikatkelma: Lissabonin sopimus

”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.”

Lähde: EUR-Lex-tietokanta. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2007:306:FULL&from=FI>. Viitattu 19.11.2018.

Pohdi konkreettisten esimerkkien avulla, miten tekstikatkelmassa (aineisto 2.A) esitetyjä arvoja noudatetaan joissakin jäsenmaissa ja miten ne toisaalta ovat uhattuina joissakin toisissa Euroopan unionin jäsenmaissa.

K2017/3

Euroopan unionin parlamentin valinta ja tehtävät (20 p.)

a) Miten Euroopan unionin parlamentti valitaan? (8 p.)

b) Mitkä ovat Euroopan unionin parlamentin keskeiset tehtävät? (12 p.)

K2017/3

a) Euroopan parlamenttiin valitaan 705 jäsentä joka viides vuosi järjestettävissä vaaleissa.

- Kustakin jäsenmaasta valitaan edustajia suhteessa sen väkilukuun.**
- Väkiluvultaan pienistä valtioista valitaan kuitenkin suhteessa enemmän edustajia kuin suurista maista.**
- Suomesta valitaan 14 edustajaa ja koko Suomi on yksi vaalipiiri (suhteellinen vaalitapa).**
- Edustajat valitaan kotimaassaan poliittisista puolueista ja parlamentissa he liittyvät valitsemaansa poliittiseen ryhmittymään.**

K2017/3

b) Euroopan parlamentti käyttää lainsäädäntövaltaa yhdessä ministerineuvoston kanssa.

- Parlamentti valvoo komissiota.
- Parlamentti hyväksyy EU:n talousarvion.
- Euroopan parlamentti edustaa Euroopan unionin kansalaisia.
- Tavallisessa lainsäädäntömenettelyssä parlamentti ja ministerineuvosto ovat tasavertaisia lainsäätäjiä.
- Osassa lainsäädäntöä parlamentilla on oikeus tulla kuulluksi tai lainsäätämiseksi vaaditaan parlamentin hyväksyntä.
- Parlamentin asemaa lainsäätäjänä vahvistettiin Lissabonin sopimuksessa. Se hyväksyy EU:n komission puheenjohtajan nimityksen ja voi erottaa koko komission, mutta ei yksittäistä komissaaria.

K2017/3

Kiitettävässä vastauksessa osoitetaan perinpohjaisempaa vaalimekanismin tuntemusta arvioimalla syvemmin joitakin järjestelmään liittyviä asioita.

- Esim. pohditaan vaalijärjestelmän vaikutuksia siihen, ketkä voivat tulla valituiksi, tai syitä siihen, miksi pienemmät valtiot saavat enemmän meppejä kuin niiden väkiluku edellyttäisi.
- Parlamentin tehtävien osalta kiitettävässä vastauksessa pohditaan tarkemmin sitä, miten parlamentti käyttää valtaa yhdessä muiden EU-instituutioiden kanssa. Esim. vain komissio voi tehdä lakialoitteita ja lait hyväksytään yhdessä ministerineuvoston kanssa.

S2014/8

EU:n parlamentin tehtävät

Mitkä ovat Euroopan parlamentin tehtävät? Miten parlamentin asemaa olisi muutettava, jotta unionissa toteutuisi parlamentarismi?

S2014/8

EU:n parlamentin tehtävät

Mitkä ovat Euroopan parlamentin tehtävät? Miten parlamentin asemaa olisi muutettava, jotta
unionissa toteutuisi parlamentarismi?

EU:n parlamentin tehtävät

3-4 p.

- Euroopan unionin parlamentti **säätää lakeja ja hyväksyy talousarvion yhdessä ministerineuvoston kanssa.**
- **Parlamentin kokoonpano ja valinta lyhyesti.**
 - Edustaa kansaa ja erilaisia poliittisia ryhmiä.
 - <http://www.europarl.europa.eu/portal/fi> !!!
- Vastauksessa on ymmärretty mitä **parlamentarismilla** tarkoitetaan ja pohdittu keinoja vahvistaa sitä
 - esim. **lisäämällä parlamentin valtaa**

EU:n parlamentin tehtävät

5-6 p.

- **Vastauksessa on käsitelty parlamentin tehtäviä, esim.:**
 - **valvoo unionin varojen käyttöä**
 - **hyväksyy komission**
 - **voi antaa sille epäluottamuslauseen**
 - **parlamentti hyväksyy uudet jäsenvaltiot**
 - **hyväksyy unionin kansainväliset sopimukset**
 - **nimittää Euroopan oikeusasiamiehen**

EU:n parlamentin tehtävät?

6 p. Miten parlamentarismia voitaisiin lisätä = **valtaa enemmän parlamentille!**

- **Komission puheenjohtajan valinnassa huomioidaan parlamenttivaalien tulos.**
- **Valtaa komissaarien valintamenettelyssä tai mahdollisuudessa erottaa yksittäinen komissaari.**

→ **kokelas voi pohtia myös parlamentin ja ministerineuvoston välistä suhdetta**

→ **lakien säädössä?**

→ **budjettivallassa?**

→ **toimeenpanossa?**

→ **sekä opposition puuttumista nykyisessä järjestelmässä**

K2021/2: Euroopan komissio ja komissaarit, aineisto

- **Tekstikatkelmassa 2.A kuvataan Euroopan komission nimittämisprosessia.**
- **2.1 Miten komission valintaprosessi etenee, ja mitkä seikat vaikuttavat komission puheenjohtajan ja muiden komissaarien valintaan? Hyödynnä vastauksessasi tekstikatkelmaa 2.A. 8 p.**
- **2.2 Erittele, mitkä ovat Euroopan komission tehtävät. 12 p.**

K2021/2: Euroopan komissio ja komissaarit, aineisto

2.1 (8 p.): Kuvataan komission ja komissaarien valintaprosessia yleisellä tasolla.

- 1. Joka viides vuosi**
- 2. Komission valinta lähtee liikkeelle Euroopan unionin parlamenttivaalien jälkeen. Jokaisesta jäsenmaasta valitaan yksi komissaari.**
- 3. Komissaarien valintatavat vaihtelevat eri maissa, ja valintoihin vaikuttaa sisäpolitiikka.**
- 4. Parlamentti järjestää kuulemiset komissaariehdokkaille ja mikäli komissaariehdokas ei suoriudu kuulemisesta, parlamentti voi painostaa vaihtamaan komissaariehdokkaan.**
- 5. Lopuksi parlamentti hyväksyy koko komission kokoonpanon.**

K2021/2: Euroopan komissio ja komissaarit, aineisto

2.1 (8 p.): Kuvataan komission ja komissaarien valintaprosessia yleisellä tasolla.

4. Jokainen jäsenmaa ehdottaa pääsääntöisesti kokeneita poliitikkoja (ehdotukset heijastavat maan poliittista tilannetta.)

5. Kaikki ehdokkaat haastatellaan Euroopan parlamentissa (kuulemistilaisuudet).

→ Jos ehdokas ei vakuuta parlamenttia, jäsenmaa ehdottaa uutta henkilöä.

- Aineistossa kuvataan tätä tilannetta vuoden 2019 EU-vaalien jälkeen: se voidaan tulkita osoitukseksi parlamentin vallasta komission valintaprosessissa ja merkiksi siitä, että parlamentaarikot pitävät tärkeänä jokaisen ehdokkaan pätevyyttä ja soveltuvuutta Euroopan unionin arvomaailmaan.
- Tarkastelee myös aineistossa komissaarien kuulemistilaisuudessa esiin nousevia asioita, esim.: komissaariehdokkaiden sidonnaisuudet, asiantuntemus, esiintymiskyky ja vakuuttavuus.

K2021/2: Euroopan komissio ja komissaarit, aineisto

2.1 (8 p.): Kuvataan komission ja komissaarien valintaprosessia yleisellä tasolla.

6. Euroopan parlamentti valitsee komission puheenjohtajan, vähintään puolet äänistä.

- **Vuoden 2014 parlamenttivaaleista lähtien EU:n poliittiset puolueet ovat ennen vaaleja ehdottaneet ns. kärkiehdokkaita, ja yleensä vaalit voittavan puolueen kärkiehdokkaasta tulee komission puheenjohtaja.**
 - Komission puheenjohtajana vuodesta 2019 toiminut Ursula von der Leyen ei kuitenkaan ollut puolueensa kärkiehdokas, vaan hänet valittiin monimutkaisten neuvotteluiden jälkeen!
- **Eurooppa-neuvosto tekee yhteistyössä uuden komission puheenjohtajan kanssa ehdotuksia komissaareiksi jokaisen maan nimeämistä komissaariehdokkaistaan.**
 - Samalla päätetään myös jokaisen jäsenmaan komissaarin vastuualue.

K2021/2: Euroopan komissio ja komissaarit, aineisto

2.2 (12 p.) Hyvässä vastauksessa komission tehtävät ja vastualueet selitetään pääpiirteittäin:

- **edustaa unionin yhteistä etua**
- **on yksinoikeus valmistella ja ehdottaa uusia lakeja**
- **valmistelee unionin talousarvion ja seuraa miten unionin varoja käytetään**
- **on myös vastuussa unionin päätösten toimeenpanosta → EU:n hallitus**

K2021/2: Euroopan komissio ja komissaarit, aineisto

2.2 (12 p.) Kiitettävässä vastauksessa komission roolia käsitellään syvemmin ja laajemmin:

- edustaa EU:ta kansainvälisissä neuvotteluissa ja hoitaa neuvottelut uusien jäsen ehdokkaiden kanssa
- edustaa EU:ta kauppapoliittisissa neuvotteluissa ja hoitaa neuvottelut uusien jäsen ehdokkaiden kanssa
- Komissiossa toimii unionin ulkoasiain ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja eli unionin ”ulkoasiainministeri”.
- Sillä on oikeus nostaa syyte EU-tuomioistuimessa jäsenvaltioita vastaan, jos jäsenvaltio ei seuraa unionin sopimuksia ja sääntöjä.

https://www.europarl.europa.eu/ep_products/infographics/ec-president/fi/index.html

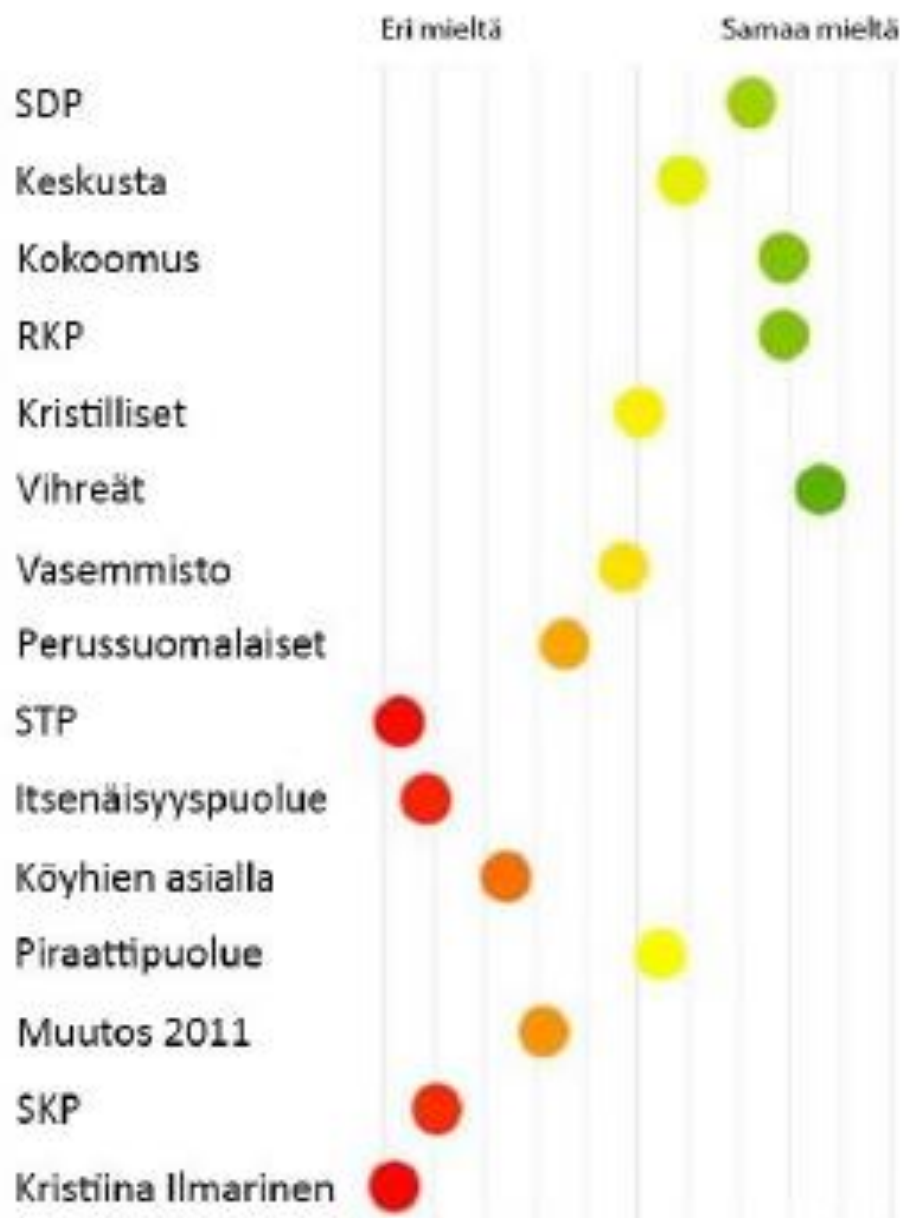
K2018/8

Eurovaaliehdokkaiden näkemykset EU:n ulkopol.

K2018/8

- **8.1 Erittele kaavion (aineisto 8.A) perusteella, minkälaisia eroja Suomen eurovaaliehdokkaiden välillä on suhtautumisessa Euroopan unionin yhteiseen ulkopolitiikkaan. Pohdi myös, mistä erot johtuvat. (6 p.)**
- **8.2 Vertaile Suomen ulkoasiainministeriön ja Kristi Raikin näkemyksiä Euroopan unionin ulkopolitiikasta ja unionin roolista globaalissa maailmassa (aineistot 8.B ja 8.C). (12 p.)**
- **8.3 Miten Euroopan unioni on harjoittanut ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa? Arvioi myös, miten se on onnistunut tehtävässään. (12 p.)**

Uuden Suomen väite puolueiden ja valitsijayhdistysten ehdokkaille: EU:lla tulee olla yhteinen ulkopolitiikka, johon jäsenmaat sitoutuvat

K2018/8 8.1

- **Vihreät, kokoomus, ruotsalainen kansanpuolue (RKP) ja sosiaalidemokraatit (SDP) kannattavat vahvasti sitä, että kehitetään Euroopan unionin yhteistä ulkopolitiikkaa**
- **Eduskuntapuolueista Vihreät ovat myötämielisimpiä ajatukselle unionin yhteistä ulkopolitiikasta.**
- **Sitä kannattavat myös Rkp, Kokoomus ja Sdp, Keskustakin jossain määrin.**
- **Vihreät, Rkp ja Kokoomus yleensäkin EU-myönteisimpiä**
- **Eduskunnan ulkopuolelta olevista puolueista Piraattipuolue suhtautuu myönteisimmin.**

K2018/8 8.1

- Keskusta, kristillisdemokraatit ja vasemmistoliitto epäröivät tällaista kehitystä, vaikka eivät torju ajatusta täysin.
- Kristillisdemokraattien suhtautuminen on neutraalein.
- Kriittisimmin yhteiseen ulkopolitiikkaan suhtautuu näistä Vasemmistoliitto.

K2018/8 8.1

- Eduskuntapuolueista kriittisimmin yhteiseen ulkopolitiikkaan suhtautuu Perussuomalaiset.
- Eduskunnan ulkopuolella olevat puolueet eivät Piraattipuoluetta lukuun ottamatta kannata yhteistä ulkopolitiikkaa.
 - Monen eduskunnan ulkopuolisen puolueen keskeinen agenda perustuu EU-kriittisyyteen.

K2018/8 8.1

Selityksiä puolueiden näkemyksiin:

- **Vihreät katsovat, että kansainväliset ympäristöasiat voi hoitaa paremmin yhtenäisellä eurooppalaisella ulkopolitiikalla.**
- **Sosiaalidemokraatit ovat pitkään puhuneet kansainvälisen solidaarisuuden puolesta.**
- **Kokoomus ja RKP ovat kauan tukeneet Euroopan yhteistä talous- ja turvallisuuspolitiikkaa.**
- **Perussuomalaiset sen sijaan tukee itsenäisyyden linjaa ja vastustaa syvenevää eurooppalaista yhteistyötä.**
- **Äärivasemmistolaiset suhtautuvat kriittisimmin syvenevään eurooppalaiseen yhteistyöhön. Tämä johtuu ilmeisesti siitä, että äärivasemmistoa kannattavien mielestä johtavat tahot EU:ssa ovat oikeistolaisia ja konservatiiveja.**

8.2 Vertaile Suomen ulkoasiainministeriön ja Kristi Raikin näkemyksiä EU:n ulkopolitiikasta ja unionin roolista globaalissa maailmassa

6.2 TEKSTIKATKEUMA: Suomen ulkoasiainministeriön tulevaisuusraportti Ulkopolitiikka 2020

Alkanut vuosikymmen on Euroopan unionin kansainväliselle asemalle tärkeä murrosvaihe. Globaalien valtasuhteiden muutos ja moninapaistuminen jatkuvat. EU ja Yhdysvallat joutuvat entistä useammin neuvottelupöytään Kiinan, Intian ja muiden nousevien talouksien kanssa. Maailmanpolitiikan keskiöön on noussut ongelmia, joiden ratkaiseminen ei ole mahdollista paikallisella tai alueellisella tasolla – esimerkkeinä ilmastonmuutos, luonnonvarojen riittävyys, äärimmäinen köyhyys tai maailmantalouden rakenteelliset kysymykset. Viime vuosikymmeninä eurooppalainen yhteistyö ja yhdentymisen ovat saaneet pääasiallisen kimmokkeensa alueen sisäisistä ongelmista. 2010-luvulla EU-yhteistyön voidaan odottaa rakentuvan entistä selvemmin ulkosuhteiden varaan, vastauksena globaaleihin muutoksiin. Tätä myös kansalaiset odottavat unionilta. Uudessa tilanteessa EU voi menestyä vain vahvistamalla ulkopolitiikkaansa ja pelaamalla yhteen.

Lähde: Suomen ulkoasiainministeriön tulevaisuusraportti Ulkopolitiikka 2020 (julkaistu vuonna 2010)

8.2 Vertaile Suomen ulkoasiainministeriön ja Kristi Raikin näkemyksiä EU:n ulkopolitiikasta ja unionin roolista globaalissa maailmassa

0.0 TEKSTIKATKEUMA: Suomen ulkoasiainministeriön tulevaisuusraportti Ulkopolitiikka 2020

Alkanut vuosikymmen on Euroopan unionin kansainväliselle asemalle tärkeä murrosvaihe. Globaalien valtasuhteiden muutos ja moninapaistuminen jatkuvat. EU ja Yhdysvallat joutuvat entistä useammin neuvottelupöytään Kiinan, Intian ja muiden nousevien talouksien kanssa. Maailmanpolitiikan keskiöön on noussut ongelmia, joiden ratkaiseminen ei ole mahdollista paikallisella tai alueellisella tasolla – esimerkkeinä ilmastonmuutos, luonnonvarojen riittävyys, äärimmäinen köyhyys tai maailmantalouden rakenteelliset kysymykset. Viime vuosikymmeninä eurooppalainen yhteistyö ja yhdentymisen ovat saaneet pääasiallisen kimmokkeensa alueen sisäisistä ongelmista. 2010-luvulla EU-yhteistyön voidaan odottaa rakentuvan entistä selvemmin ulkosuhteiden varaan, vastauksena globaaleihin muutoksiin. Tätä myös kansalaiset odottavat unionilta. Uudessa tilanteessa EU voi menestyä vain vahvistamalla ulkopolitiikkaansa ja pelaamalla yhteen.

Lähde: Suomen ulkoasiainministeriön tulevaisuusraportti Ulkopolitiikka 2020 (julkaistu vuonna 2010)

8.2 Vertaile Suomen ulkoasiainministeriön ja Kristi Raikin näkemyksiä EU:n ulkopoliitikasta ja unionin roolista globaalissa maailmassa

o.c. tekstikatkemia. Ulkopoliittisen instituutin tutkija Kristi Raik

Sillä aikaa kun EU:n sisällä kiistellään eri toimijoiden – etenkin jäsenmaiden, Euroopan ulkoasiainhallinnon (EUH) ja komission – välisistä valtasuhteista ja työnjaosta, on Euroopan globaali asema väijäämättä heikkenemässä. Siksi Euroopan yhtenäisyyttä tarvitaan enemmän kuin koskaan. Globaalien valtarakenteiden muutokset herättävät vaikeita kysymyksiä: Kuka määrittelee tulevaisuudessa globaalin kanssakäymisen säännöt ja säilyykö länsimaiden johdolla luotu liberaali kansainvälinen järjestelmä? EU:lla on yhä vahvat edellytykset osallistua kansainvälisen politiikan ja talouden pelisääntöjen määrittelemiseen ja turvaamiseen. Siihen tarvitaan vahvaa EU:n yhteistä ulkopoliitikkaa ja toimivaa ulkosuhdehallintoa.

Lähde: Ulkopoliittisen instituutin tutkija Kristi Raik politiikasta.fi-foorumilla 12.9.2013. Viitattu 15.11.2017.

8.2 Vertaile Suomen ulkoasiainministeriön ja Kristi Raikin näkemyksiä EU:n ulkopolitiikasta ja unionin roolista globaalissa maailmassa

o.c. tekstikatkemia. Ulkopoliittisen instituutin tutkija Kristi Raik

Sillä aikaa kun EU:n sisällä kiistellään eri toimijoiden – etenkin jäsenmaiden, Euroopan ulkoasiainhallinnon (EUH) ja komission – välisistä valtasuhteista ja työnjaosta, **on Euroopan globaali asema väijäämättä heikkenemässä. Siksi Euroopan yhtenäisyyttä tarvitaan enemmän kuin koskaan.** Globaalien valtarakenteiden muutokset herättävät vaikeita kysymyksiä: Kuka määrittelee tulevaisuudessa globaalin kanssakäymisen säännöt ja säilyykö länsimaiden johdolla luotu liberaali kansainvälinen järjestelmä? **EU:lla on yhä vahvat edellytykset osallistua kansainvälisen politiikan ja talouden pelisääntöjen määrittelemiseen ja turvaamiseen. Siihen tarvitaan vahvaa EU:n yhteistä ulkopolitiikkaa ja toimivaa ulkosuhdehallintoa.**

Lähde: Ulkopoliittisen instituutin tutkija Kristi Raik politiikasta.fi-foorumilla 12.9.2013. Viitattu 15.11.2017.

K2018/8 8.2

- Ulkoasiainministeriö näkee EU:n ja Yhdysvallat tasa-arvoisina toimijoina.**
- UM:n raportin mukaan globaalit valtasuhteet ja suuret kansainväliset ongelmat vaativat Euroopan unionilta yhtenäisempää ulkopolitiikkaa.**

K2018/8 8.2

- Raik toteaa, että EU:n globaali asema on heikkenemässä, mutta hänen mukaansa unionilla on silti tärkeä rooli kansainvälisessä politiikassa ja taloudessa.**

K2018/8 8.2

- Ulkoasiainministeriön raportti ja Ulkopoliittisen instituutin tutkija Kristi Raik ovat yhtä mieltä siitä, että unioni tarvitsee vahvaa yhteistä ulkopoliittikkaa, koska siten EU voi vastata globaaleihin haasteisiin.

K2018/8 8.2

- Kannanottoja pohdittava lähdekriittisesti, esim.
 - ulkoasiainministeriön kantaan on saattanut vaikuttaa hallituksen linja
 - Raik on tutkija ja voi kirjoittaa vapaammin

K2018/8 8.3

1. EU on (pyrkinyt) tiivistänyt hallitusten välistä yhteistyötä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.
2. Lissabonin sopimuksessa EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan hallintoa ja EU:n ulkoasioiden korkean edustajan (ulkoministeri) roolia vahvistettiin.
3. Sopimuksessa myös turvatakuulauseke, jonka soveltamisessa käytäntöön ei ole kuitenkaan tarkkaa määritelmää.

K2018/8 8.3

Yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta annetaan esimerkkejä:

- **sotilaallisesta ja siviilikriisinhallinnasta**
- **kehitysyhteistyöstä**
- **naapuruuspolitiikasta**
- **suhteista Venäjään, Yhdysvaltoihin ja Kiinaan**
- **ympäristö- ja ilmastopolitiikasta**
- **jne.**

K2018/8 8.3

- Unionilla on pyrkimys pehmeään voimankäyttöön, esim. Ukrainan kriisin yhteydessä EU:n talouspakotteet Venäjälle.
- EU:lla ei ole vakinaista armeijaa - suurin osa unionin jäsenmaista on Nato-maita.
- EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisia haasteita ovat olleet mm. terrorismin torjunta, Ukrainan ja Syyrian sodat.
- Arvioidaan EU:n onnistumista näissä.
- Unionin ulkopoliittiset päätökset tehdään Eurooppa-neuvostossa ja ministerineuvostossa, jossa on ollut vaikeuksia saada jäsenvaltiot kannattamaan yhteistä linjaa esim. pakolaispolitiikan suhteen.

K2019/9

EU:n pakolaispolitiikka

9 Euroopan unionin pakolaispolitiikka (30 p.)

Pilapiirros (aineisto 9.A) ja tekstikatkelmat (aineistot 9.B ja 9.C) koskevat Euroopan unionin pakolaispolitiikkaa sekä EU:n ja Turkin maaliskuussa 2016 solmimaa pakolaissopimusta. Sopimuksessa Turkki sitoutui sulkemaan Kreikan-vastaisen rajansa ja EU lupasi Turkille taloudellista tukea pakolaisongelman hoitoon.

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

9.1 Tulkitse pilapiirroksen näkemystä Euroopan unionin pakolaispolitiikasta. (6 p.)

Aineisto: 9.A Pilapiirros: *Latvijas Avīze* -lehti

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka, pilakuva

- Välimerelle pystytetyt liikennevalot on valjastettu ohjaamaan toisaalta Turkista Kreikan kautta Eurooppaan tulevaa pakolaisvirtaa, toisaalta Afrikasta Libyan kautta Eurooppaan saapuvia pakolaisjoukkoja.
 - Liikennevaloissa ”punaiset palavat” Turkista Kreikkaan tuleville pakolaisaluksille. Vihreää valoa näytetään puolestaan Libyasta Eurooppaan tuleville.
- EU-johtajat puolustivat keväällä 2016 pakolaissopimusta sillä, että sopimuksen avulla on ollut tarkoitus löytää pakolaisille laillisia reittejä vaarallisten ihmissalakuljetusten sijaan. Kuitenkin, kuten piirroksessakin on esitetty, suuri osa Eurooppaan pyrkijöistä saapuu Libyasta yhtä vaarallisten ihmissalakuljetusreittien kautta.

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka, pilakuva

- Pilakuva ottaa kantaa vuoden 2015 pakolaiskriisiin ja EU:n toimenpiteisiin.**
- Pilapiirroksessa viitataan Turkin ja EU:n tekemään pakolaissopimukseen. Se kritisoi pakolaissopimusta, koska se ei ratkaise Euroopan pakolaiskriisiä.**
- Sopimus koskee vain Turkista tulevia pakolaisia, joiden reitti Eurooppaan on tukittu, kun taas virta Libyasta on katkeamaton.**
- Pilakuvan kritiikki ei välttämättä kohdistu itse sopimukseen, vaan sen toimimattomuuteen.**

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

9.B Tekstikatkelma: Hans-Gert Pötteringin ja Ilkka Suomisen artikkeli

”Eurooppalaisittain organisoitu ja vahvoin toimivaltuuksin varustettu raja- ja rannikkovartiosto on yksi koko maanosaa palveleva ratkaisu. Euroopan ulkorajojen ja koko unionin turvaaminen ei enää voi olla vain kansallisten, usein ylityöllistettyjen viranomaisten varassa. EU:n ja Turkin maaliskuussa solmima sopimus on todiste siitä, että vain toimiessaan yhdessä EU voi uskottavasti etsiä ratkaisuja naapurustonsa tärkeimpien maiden kanssa. Lisätoimia tarvitaan silti, eikä sopimusten pitä mahdollistaa sitä, että EU:ta kiristetään.”

9.2 Vertaile tekstikatkelmissa esitettyjä näkemyksiä EU:n ja Turkin välisestä pakolaissopimuksesta ja EU:n pakolaispolitiikasta. Millä perusteilla niissä puolustetaan ja kritisoidaan sopimusta? (10 p.)

”Me suomalaiset olemme Euroopan unionin jäseninä ulkoistaneet hädänalaisten ihmisten auttamisen Turkille. — Euroopan unioni ostaa Turkilta ihmisten varastointipalveluja. Se on yksi historian suurimmista ihmiskaupoista, mutta sitä ei kutsuta ihmiskaupaksi. — Turkissa sotaa pakenevia ihmisiä säilytetään konteissa, teltoissa, rautatieasemilla, siltojen alla, jopa taivasalla. Kun me eurooppalaiset olemme ostavinamme ihmisoikeuksia Turkilta, me häpäisemme humanistisen ja kristillisen perintömme. Nämä päivät eivät todellakaan ole Euroopan tähtihetkiä.”

Lähde: Kirjailija Jari Tervo Helsingin kirjamessujen avauspuheenvuorossaan 27.10.2016. <https://messukeskus.com/press-release/jari-tervon-avajaispuhe-helsingin-kirjamessuilla-27-10-2016/>. Viitattu 22.3.2018.

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

9.2 Vertaile tekstikatkelmissa (aineistot 9.B ja 9.C) esitettyjä näkemyksiä Euroopan unionin ja Turkin välisestä pakolaissopimuksesta ja EU:n pakolaispolitiikasta. Millä perusteilla niissä yhtäältä puolustetaan ja toisaalta kritisoidaan sopimusta? (10 p.)

- **Ensimmäinen lähde puoltaa ja toinen kritisoi** Turkin kanssa tehtyä pakolaissopimusta.
- **EU:n pakolaispolitiikan on oltava yhteistä, ei kansallista, jotta se toimisi. Pötteringin ja Suomisen mukaan sopimus on välttämätön, koska kansalliset viranomaiset eivät pysty ylläpitämään ulkorajoja ja unionin turvallisuutta. Sopimus on osoitus EU:n yhteistyökyvystä ja yhtenäisestä linjasta. Kirjoittajien mielestä sopimus ei kuitenkaan yksin riitä, ja he tuovat esille epäluottamuksen Turkkiä kohtaan.**

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

9.B Tekstikatkelma: Hans-Gert Pötteringin ja Ilkka Suomisen artikkeli

”Eurooppalaisittain organisoitu ja vahvoin toimivaltuuksin varustettu raja- ja rannikkovartiosto on yksi koko maanosaa palveleva ratkaisu. Euroopan ulkorajojen ja koko unionin turvaaminen ei enää voi olla vain kansallisten, usein ylityöllistettyjen viranomaisten varassa. EU:n ja Turkin maaliskuussa solmima sopimus on todiste siitä, että vain toimiessaan yhdessä EU voi uskottavasti etsiä ratkaisuja naapurustonsa tärkeimpien maiden kanssa. Lisätoimia tarvitaan silti, eikä sopimusten pitä mahdollistaa sitä, että EU:ta kiristetään.”

9.2 Vertaile tekstikatkelmissa esitettyjä näkemyksiä EU:n ja Turkin välisestä pakolaissopimuksesta ja EU:n pakolaispolitiikasta. Millä perusteilla niissä puolustetaan ja kritisoidaan sopimusta? (10 p.)

”Me suomalaiset olemme Euroopan unionin jäseninä ulkoistaneet hädänalaisten ihmisten auttamisen Turkille. — Euroopan unioni ostaa Turkilta ihmisten varastointipalveluja. Se on yksi historian suurimmista ihmiskaupoista, mutta sitä ei kutsuta ihmiskaupaksi. — Turkissa sotaa pakenevia ihmisiä säilytetään konteissa, teltoissa, rautatieasemilla, siltojen alla, jopa taivasalla. Kun me eurooppalaiset olemme ostavinamme ihmisoikeuksia Turkilta, me häpäisemme humanistisen ja kristillisen perintömme. Nämä päivät eivät todellakaan ole Euroopan tähtihetkiä.”

Lähde: Kirjailija Jari Tervo Helsingin kirjamessujen avauspuheenvuorossaan 27.10.2016. <https://messukeskus.com/press-release/jari-tervon-avajaispuhe-helsingin-kirjamessuilla-27-10-2016/>. Viitattu 22.3.2018.

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

9.2 Vertaile tekstikatkelmissa (aineistot 9.B ja 9.C) esitettyjä näkemyksiä Euroopan unionin ja Turkin välisestä pakolaissopimuksesta ja EU:n pakolaispolitiikasta. Millä perusteilla niissä yhtäältä puolustetaan ja toisaalta kritisoidaan sopimusta? (10 p.)

- **Ensimmäinen lähde puoltaa** ja **toinen kritisoi** Turkin kanssa tehtyä pakolaissopimusta.
- **Tervo kritisoi voimakkaasti pakolaissopimusta ja pyrkii herättämään tunteita. Tervon mukaan EU on siirtänyt vastuun pakolaisista Turkille ja hän syyttää Eurooppaa tekopyhydestä vedotessaan eurooppalaisiin arvoihin. EU:n yhteinen pakolaissopimus antaa jäsenmaille mahdollisuuden ulkoistaa pakolaisia koskeva ratkaisu muualle, esimerkiksi Turkin ja EU:n rajalle.**
- **Kiitettävässä vastauksessa on lähdekriittistä pohdintaa esimerkiksi kirjoittajien taustoista tai tekstin/puheen julkaisupaikasta.**

K2019/9: 9.3 Millä keinoin Euroopan unioni on yrittänyt ratkaista haasteita, jotka johtuvat Eurooppaan suuntautuvan pakolaisuuden lisääntymisestä? 14p

Joitain pakolaisvirran mukanaan tuomia ongelmia:

- laittomat rajanylitykset**
- EU-maiden vaikeudet vastaanottaa suuria määriä pakolaisia**
- pakolaisten sulkeminen määrittelemättömäksi ajaksi pidätyskeskuksiin**
- vaarallisten merimatkojen jatkuminen Välimeren yli Eurooppaan**
- pakolaisten joutuminen ihmiskaupan uhreiksi**

K2019/9: 9.3 Millä keinoin Euroopan unioni on yrittänyt ratkaista haasteita, jotka johtuvat Eurooppaan suuntautuvan pakolaisuuden lisääntymisestä? 14p

- 1. Sopimus Turkin kanssa turvapaikanhakijoiden matkojen estämiseksi Kreikkaan.**
 - 2. Taakanjako EU-maiden kesken: Euroopan unionin päätös jakaa turvapaikanhakijoita jäsenmaiden kesken (sisäiset siirrot).**
 - 3. Yhteinen rajavalvonta Frontex.**
 - 4. EU yrittää puuttua pakolaisuuden syihin jo lähtö- ja kauttakulkumaissa.**
 - 5. Yksittäiset maat ovat palauttaneet rajatarkastukset ja kiristäneet maahanmuuttopolitiikkaa.**
- Kiitettävässä vastauksessa kokelas käsittelee EU:n keinoja monipuolisesti, sekä arvioi keinojen toimivuutta. Kokelas voi eritellä EU:n yhteisiä toimia sekä lisäksi EU-jäsenmaiden kansallista maahanmuuttopolitiikkaa. Ratkaisuehdotuksiin suhtautuminen jakaa jäsenmaita.**

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

9.2 Vertaile tekstikatkelmissa (aineistot 9.B ja 9.C) esitettyjä näkemyksiä Euroopan unionin ja Turkin välisestä pakolaissopimuksesta ja EU:n pakolaispolitiikasta. Millä perusteilla niissä yhtäältä puolustetaan ja toisaalta kritisoidaan sopimusta? (10 p.)

Mitä ongelmia Turkin kanssa liittyvään kaupankäyntiin liittyy pakolaiskysymyksen osalta?

- EU-maiden johtajille on sopinut, että Turkki vastaanottaa Kreikan kautta Eurooppaan pyrkivät pakolaiset, samaan aikaan kun Turkin ihmisoikeustilannetta pidetään kuitenkin yhä huonompana.
- Turkkia ei ole myöskään voitu pitää turvallisena maana pakolaisille, mutta EU-maiden johtajat eivät ole painostaneet Turkkia parantamaan turvapaikkajärjestelmäänsä.
- Kreikasta ei enää palauteta ihmisiä Turkkiin, mutta EU ei myöskään ole ottanut pakolaisia Eurooppaan.
- Turkille luvattiin sopimuksessa rahaa, jäsenyysneuvotteluiden vauhdittamista sekä viisumivapaus, mutta vallankaappausyrityksen jälkeen (2016) kaksi viimeistä lupaa eivät ole juuri edenneet.

K2019/9: EU:n pakolaispolitiikka

YTL: Kiitettävässä vastauksessa...

- **käsitellään yksityiskohtaisesti vuonna 2015 kasvaneen pakolaisvirran syitä (mm. Syyrian sota, arabikevät, Libyan sekava tilanne Gaddafin kukistumisen jälkeen, Pohjois- ja Itä-Afrikan kuivuus ja nälänhätä).**
- **Keinoista mainitaan em. lisäksi pureutuminen siirtolaisuuden syihin tukemalla Afrikan maiden kehitystä, antamalla kehitysapua (yli puolet maailman kehitysavusta tulee EU:n tai sen yksittäisen jäsenmaan taholta) ja torjumalla köyhyyden syitä itse paikalla.**
- **Lisäksi EU pyrkii vastaamaan Syyrian pakolaisten humanitaarisiin tarpeisiin Turkissa, Jordaniassa ja Libanonissa ja estämään laittomia muuttovirtoja ja ihmissalakuljetusta.**

Tehtävät 2020S

- **K2017/7: Euroopan unionin yhteisvaluutta euro ja rahapolitiikka (aineistona videokatkelma ja kaksi tekstikatkelmaa)**
- **K2018/3: EU:n budjetti**
- **K2020/9: EU:n tulevaisuusskenaariot, aineisto**

S2015/7

Minkälaisia ehtoja Euroopan unionin jäseneksi liittyvän valtion tulee täyttää?

Googlaa Kööpenhaminan kriteerit

Mitä vaaditaan?

**Kerro kolme (3) asiaa,
(mahdollisimman lyhyesti)**

www.socrative.com

Room 273010

Kööpenhaminan kriteerit

Kriteerien mukaan uusilla jäsenillä on liittymishetkellä oltava:

1. Demokratia

2. Markkinatalous

**3. Kyky suoriutua jäsenyyden
velvoitteista.**

Kööpenhaminan kriteerit

Kriteerien mukaan uusilla jäsenillä on liittymishetkellä oltava:

- 1. vakaat hallintoelimet, jotka takaavat demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja vähemmistöjen kunnioittamisen**
- 2. toimiva markkinatalous ja edellytykset selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista unionissa (sekä kauppaa EU:n kanssa)**
- 3. kyky suoriutua jäsenyyden mukanaan tuomista velvoitteista, joihin kuuluu myös poliittisen unionin sekä talous- ja rahaliiton tavoitteiden noudattaminen**

EU:n jäsenneuvottelut:

Hakijamaa jättää jäsenhakemuksensa unionille.

1. Lainsäädännön vertailu ja yhdenmukaistaminen

2. Siirtymäajoista ja erityisjärjestelyistä sopiminen.

- Hakijamaalta edellytetään, että se hyväksyy ja toimeenpanee koko EU-lainsäädännön.

3. Varsinaiset jäsenyysneuvottelut: komissio + hakijamaa, voivat kestää monia vuosia.

- Komissio valvoo, että ehdokasmaa muuttaa lainsäädäntöään.

4. Jokaisen jäsenmaan on hyväksyttävä uusi jäsenmaa.

- Neljäs vaihe käydään valtioiden johtajien välillä sen jälkeen, kun hakijamaa on sopeuttanut lainsäädäntönsä unionin vaatimusten mukaiseksi ja täyttänyt muut jäsenyys ehdot.

Tuleva?

5. Länsi-Balkan?

- Albania
- Pohjois-Makedonia
- Montenegro
- Serbia

Turkki?

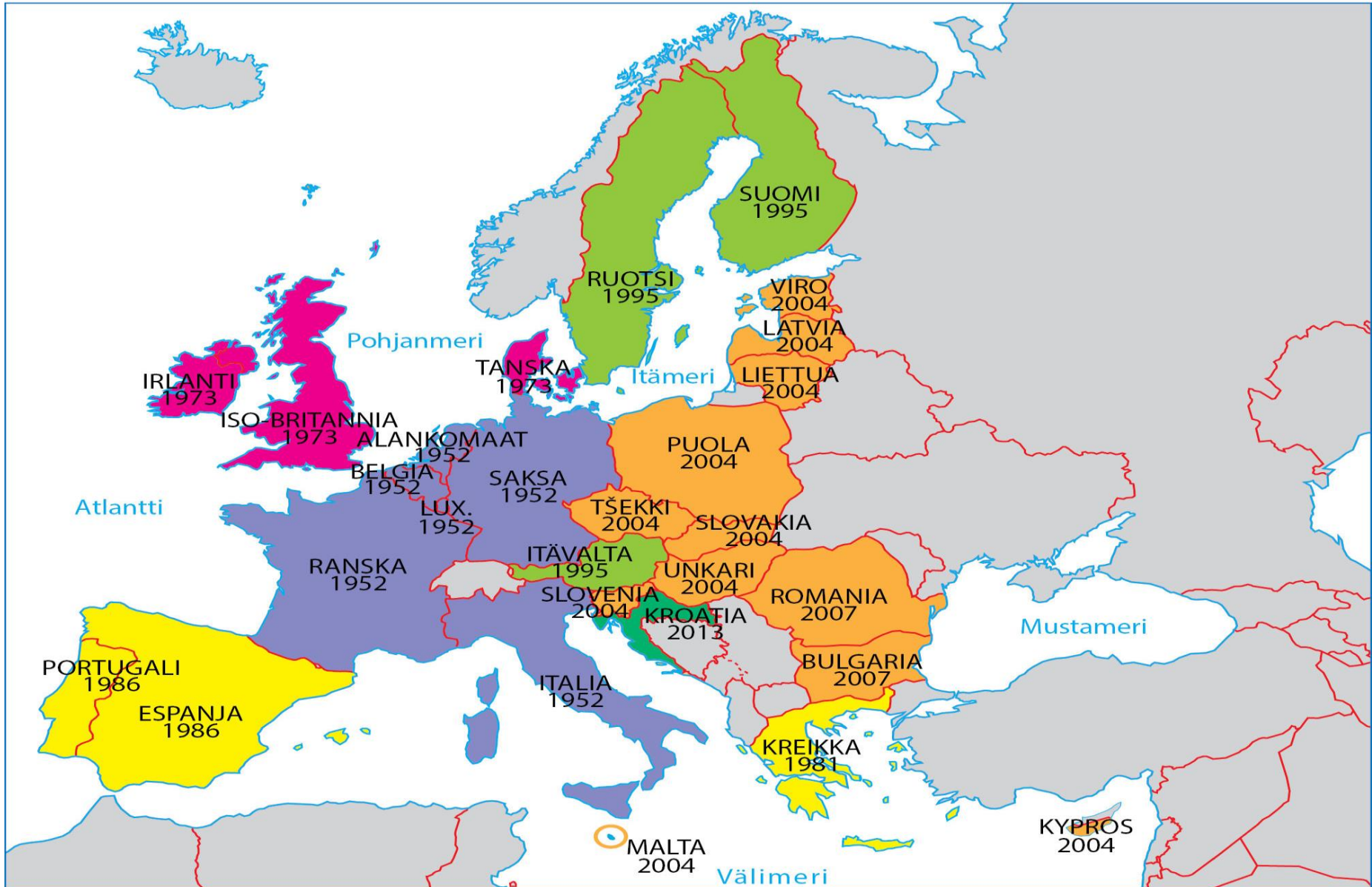

Pohdi, pitäisikö Euroopan unionin mielestäsi laajentua Länsi-Balkanilla? Miksi?

- + Vahvistaa alueen demokratiaa, tukee talouskehitystä**
- + Balkan osa Eurooppaa → ei kahden kastin eurooppalaismaita**
- + Helpottaa rikollisuuden ja radikalisoitumisen torjumista**
- Alueen valtioilla ratkaisemattomia ongelmia (Bosnian kaksi erillisaluetta, Kosovon itsenäisyys, Jugoslavian sotien taakka...)**
- Taloudellisesti kaukana muun EU:n tasosta**

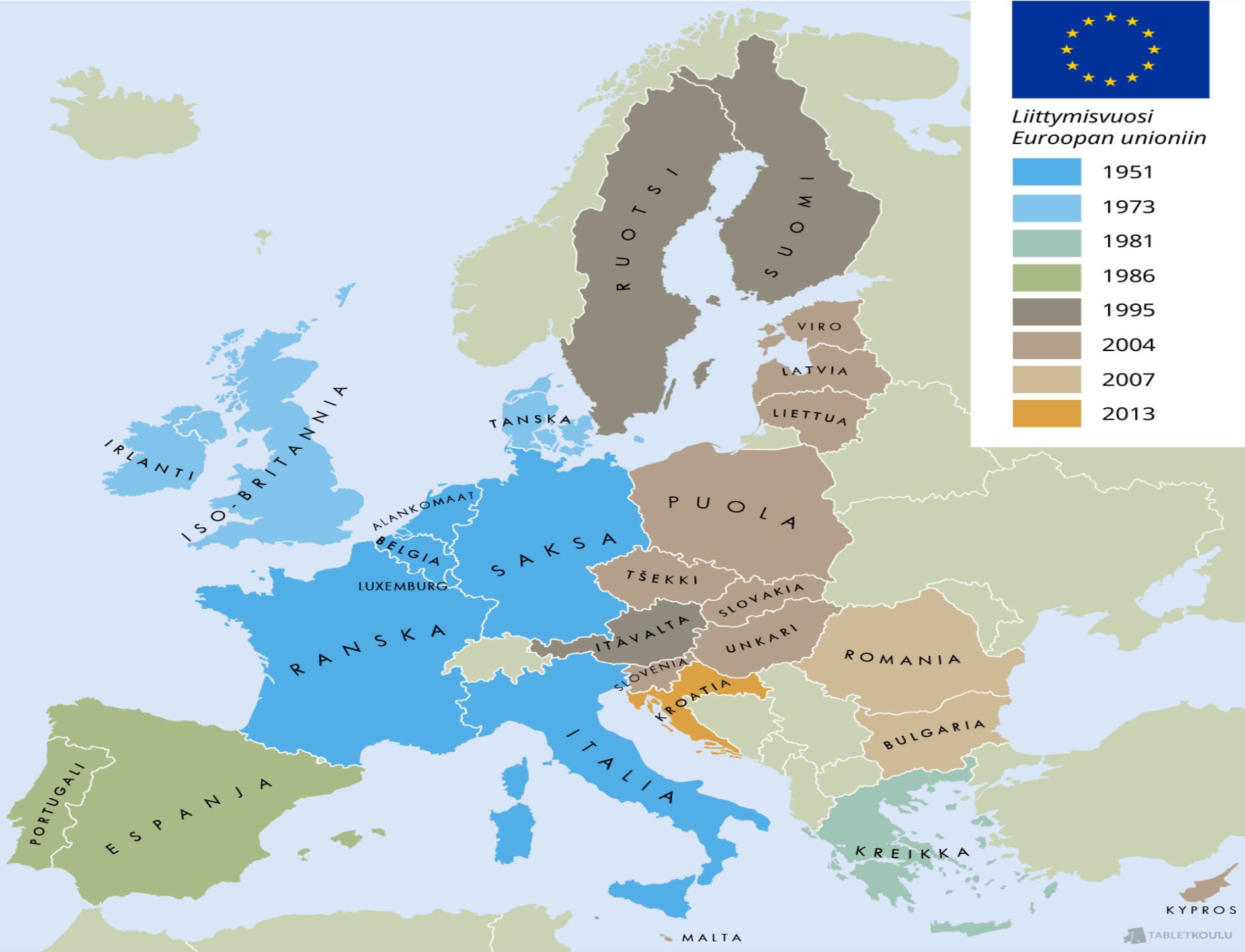
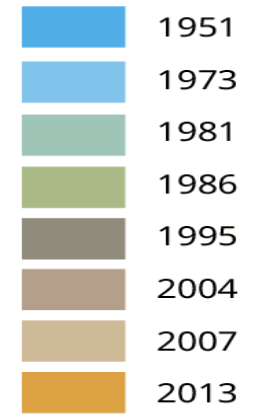
EUROOPAN INTEGRAATION VAIHEET

Värit symboloivat vuosikymmeniä.

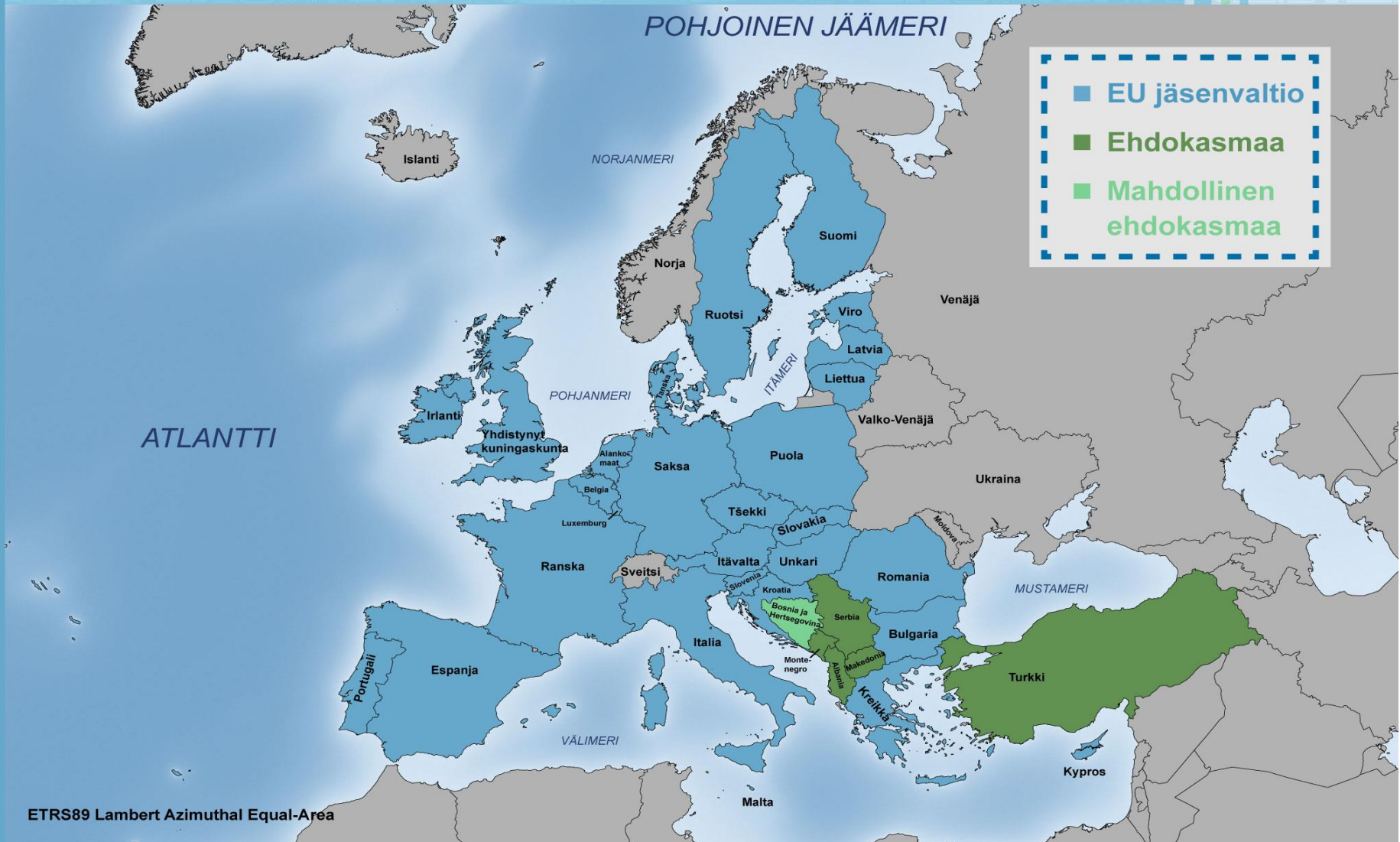

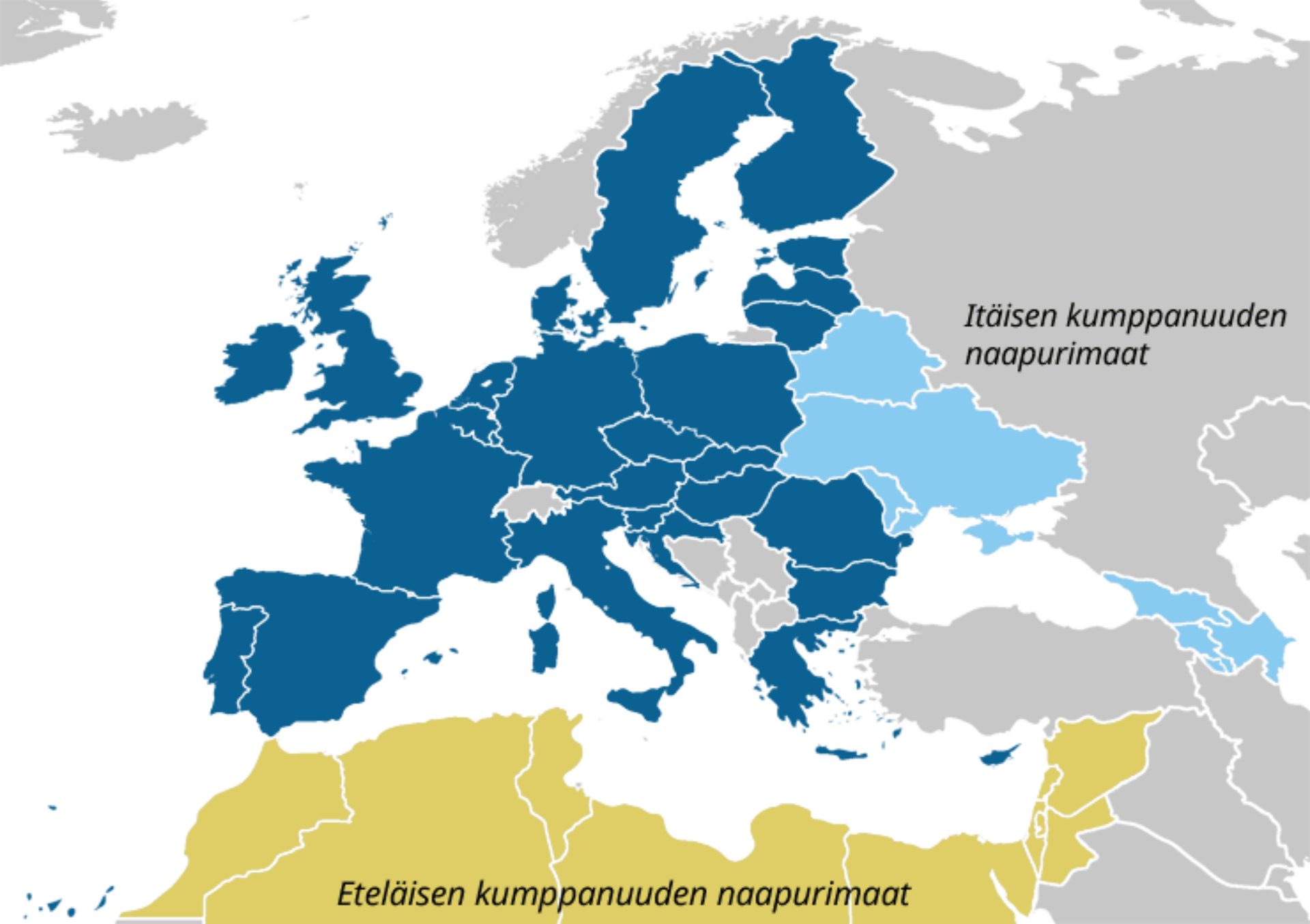

*Liittymisvuosi
Euroopan unioniin*

EUROOPAN UNIONIN JÄSENMAAT JA EHDOKASMAAT

Itäisen kumppanuuden naapurimaat

Eteläisen kumppanuuden naapurimaat

S2015/7

Jäsenyyden ehtoja tarkasteltava yleisellä tasolla, esim. ehdokasmaalla on oltava:

- demokratia
- oikeusjärjestys
- ihmisoikeudet takaava poliittinen järjestelmä
- Taloudellisenä ehtona markkinatalous!

S2015/7

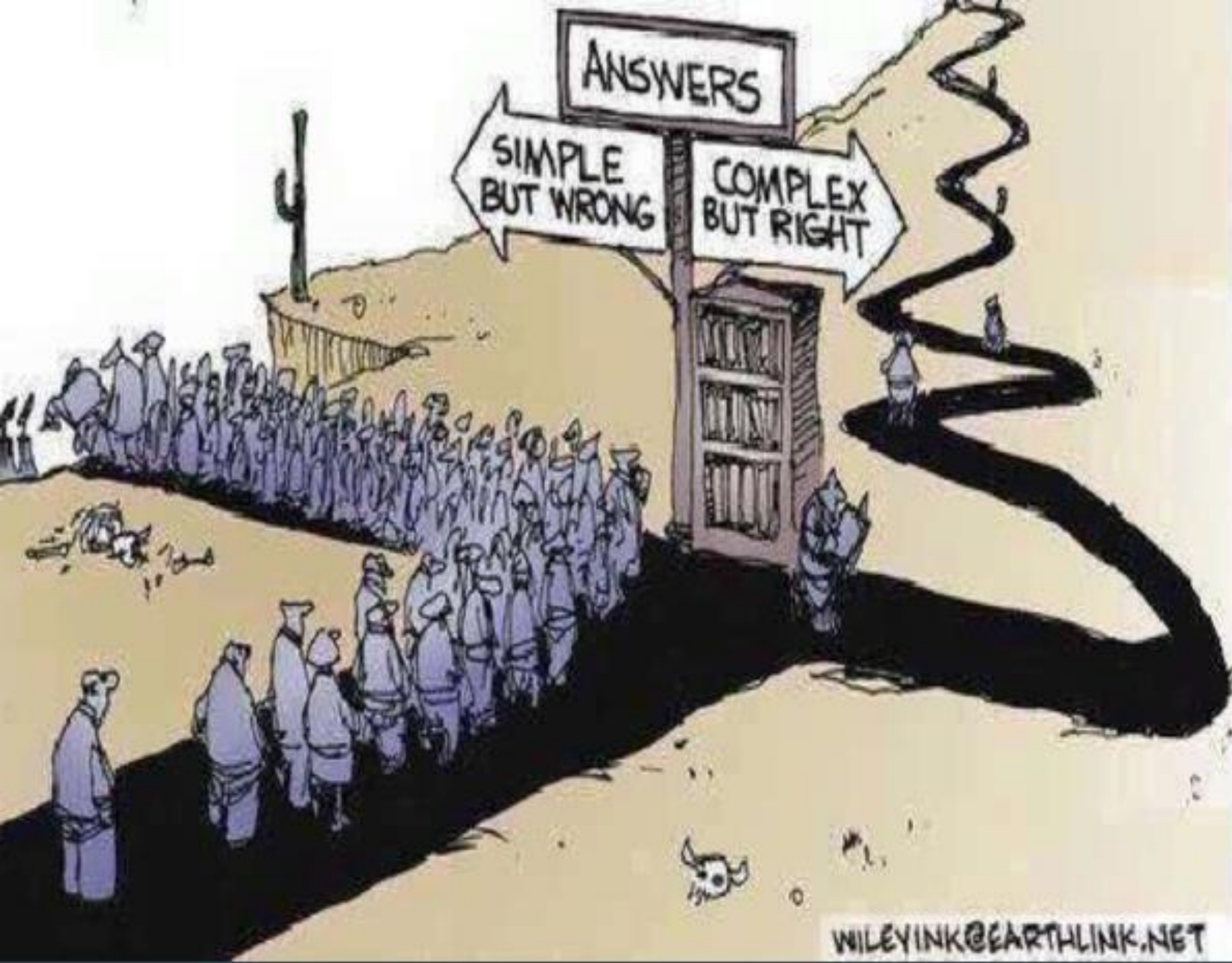
- **Jäsenyyden tuomat velvoitteet, esim.:**
 - **Vapaat vaalit, kansalaisjärjestöjen toiminta, hallinnon korruptoitumattomuus, vähemmistöjen kunnioittaminen ja suojeleminen, talous- ja rahaliiton tavoitteiden noudattaminen.**
- **Hakijamaan on otettava koko voimassaoleva unionin lainsäädäntö käyttöön.**
- **Jokaisen jäsenmaan on hyväksyttävä uusi jäsenmaa.**
- **Myös unionin rahapoliittiset keinot on hyväksyttävä.**
- **Jäsenyysehtojen pohjana toimivat v. 1993 vahvistetut ns. Kööpenhaminan kriteerit**

EU-jäsenyysneuvottelujen kulku lyhyesti.

- 1. Hakijamaa jättää jäsenhakemuksensa unionille.**
- 2. Hakijamaalta edellytetään, että se hyväksyy ja toimeenpanee koko EU-lainsäädännön.**
 - Siksi sen lainsäädäntöä vertaillaan unionin lainsäädäntöön. Jos todetaan, että hakijamaan on muutettava lainsäädäntöään, tehdään toimenpide-ehdotukset.
- 3. Varsinaiset jäsenyysneuvottelut, joihin unionin puolelta osallistuu komissio, voivat kestää monia vuosia.**
 - Komissio valvoo, että ehdokasmaa muuttaa lainsäädäntöään.
- 4. Jokaisen jäsenmaan on hyväksyttävä uusi jäsenmaa.**
 - Neljäs vaihe käydään valtioiden johtajien välillä sen jälkeen, kun hakijamaa on sopeuttanut lainsäädäntönsä unionin vaatimusten mukaiseksi ja täyttänyt muut jäsenyys ehdot.

Brexit?

- **23.6.2016 kansanäänestys (Cameron)**
- **Eron oli määrä tapahtua 29.3.2019**
- **Nyt parlamentin pitäisi hyväksyä ero (sopimus tai ei) 19.10.2019**
 - **Johnson: ”EU-ero koittaa 31.10.2019”.**
 - **Parlamentin ”jäädytys”?**
 - **Uudet vaalit?**
 - **Konservatiivit menettivät enemmistön! (taas)**

ANSWERS

SIMPLE
BUT WRONG

COMPLEX
BUT RIGHT

WILEYINK@EARTHLINK.NET

GOCOMICS.COM / NONSEQUITUR

S2017/9

Euroopan unionin nykytila ja tulevaisuus (30 p.)

- **Piirros (aineisto 9.A) ja kaksi tekstikatkelmaa (aineistot 9.B ja 9.C) koskevat Euroopan unionin nykytilaa ja tulevaisuutta.**

S2017/9

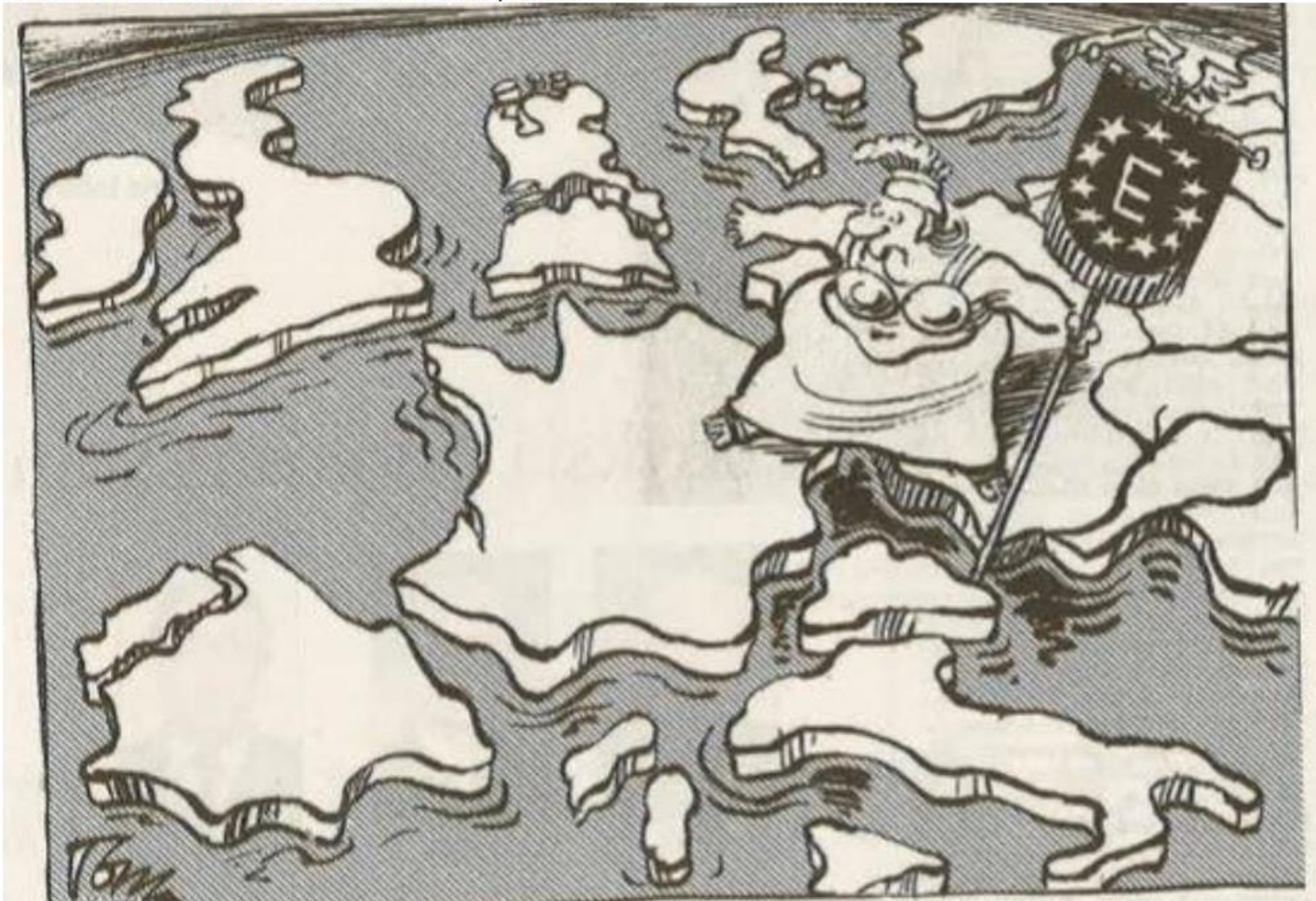
9.1 Millä tavoin jäsenvaltiot voivat unionin säädösten mukaan käyttää päätösvaltaansa Euroopan unionissa? (10 p.)

- **Jäsenvaltioiden johtajat kokoontuvat Eurooppa-neuvostossa sopimaan yleisistä suuntaviivoista.**
- **Ministerineuvosto edustaa jäsenvaltioita. Jäsenvaltioiden ministerit esittävät siellä kantojaan.**
- **Parlamenttiin valitaan edustajat jäsenvaltioista, mutta he eivät edusta jäsenvaltioita vaan kansalaisia.**
 - **Kiitettävässä vastauksessa on pohdittu syvällisemmin, missä määrin europarlamentaarikot edustavat omaa parlamentin puolue ryhmää.**
- **Komissio edustaa koko unionia, vaikka jokaisella valtiolla on komissiossa oma komissaari.**
- **Virkamiesten rooli tärkeä päätösten valmistelussa.**

S2017/9

9.2 Tulkitse piirrosta (aineisto 9.A). (6 p.)

Aineisto: 9.A Kuva: Tom Janssenin piirros

Lähde: Piirtäjä Tom Janssen *Helsingin Sanomat* 4.6.2005

S2017/9

- Piirros esittää Euroopan unionin eri jäsenvaltioista koostuvina saarina, jotka ovat ajautumassa kauemmas toisistaan.
- Yhteisen sävelen löytäminen voi olla hankalaa.
- Eurooppaa symboloiva hahmo yrittää kuroa umpeen jäsenvaltioiden välisiä juopia.
 - Esim. Saksa ↔ Ranska
- Piirros on vuodelta 2005, joten se ei voi olla kannanotto brexitiin.
 - Ranska ja Hollanti äänestivät unionin perustuslakiluonnoksen kumoon 2000-luvun alussa...

Tekstien vertailu = kaiva ydinsanoma!

1. Mitä väittää Stubb? Ja miten perustelee?

—....

2. Mitä väittää Mervyn King? Ja miten perustelee?

—...

3. Mitä mieltä itse olette? Kumpaa uskotte?

S2017/9

Stubb:

- **Myöntää Euroopan unionin ongelmat.**
 - Rikottiin omia sääntöjä.
- **Stubb kokee, että EU:n arvostelu on ensi sijassa poliittista populismia.**
- **Stubb uskoo EU:n kykyyn ratkaista kriisinsä ja on luottavainen sen tulevaisuuteen.**
 - Jäsenmaiden on itse otettava vastuu, ei syytellä EU:ta.

S2017/9

9.3 Vertaile tekstikatkelmien (aineistot 9.B ja 9.C) näkemyksiä Euroopan unionin nykytilasta ja tulevaisuudesta. Arvioi väitteiden osuvuutta ja perustele kantasi. (14 p.)

9.B Tekstikatelma: Valtiovarainministeri Alexander Stubbin puhe Bruggessa

"Euroopan unionin työ on jatkuvaa kriisien hallintaa. Se ei aina näytä hyvältä, mutta lopulta ratkaisut löytyvät. EU:sta ei koskaan tule täydellistä, mutta ei ole löytynyt parempaakaan järjestelmää tuottamaan jäsenilleen rauhaa, vaurautta ja turvallisuutta — Maastrichtin sopimuksessa tehtiin valinta antaa vastuu rahapolitiikasta Euroopan unionille, mutta vastuu talouspolitiikasta jäi jäsenmaille. Kaikki meni hyvin, kunnes jäsenmaat alkoivat rikkoa itse asettamia sääntöjä. Ongelmiin vastattiin EU:lle klassisella tavalla: ensin syntyy kriisi, sitä seuraa sekasorto, ja lopulta löytyy ratkaisu — Alamme olla rajoilla demokraattisen legitimitetin kanssa, ja jotain on tehtävä. Emme voi jatkaa niin, että ylkansallinen EU on aina syntinukki riippumatta siitä, tekeekö se liian vähän tai liian paljon. Jäsenmaat ovat olleet päättävässä asemassa. Siksi ne eivät voi myöskään väistää vastuuta päätöstensä seurauksista. Populistiset liikkeet saavat tukea ihmisiltä, jotka kokevat, ettei heitä kuunnella. Vaarana on, että tilanne pahenee, ellei ihmisten turhautumiseen kyetä vastaamaan. EU:n svyttäminen on helppoa, mutta viimeistään nyt luulisi olevan selvää, että tarvitsemme eurooppalaisia ratkaisuja talouteen, turvallisuuteen ja pakolaisuuteen. Ratkaisuja on yhdessä luotava, ja niitä on myös kansallisesti puolustettava."

Lähde: Valtiovarainministeri Alexander Stubbin puhe, Brugge 7.10.2015

S2017/9

King:

- Suhtautuu epäilevästi EU:n kykyyn ratkaista ongelmia.
- Näkee EU:n suurimpana ongelmana sen, että euroeliitti ei kuuntele kansaa.
- Kingin mukaan unioni ei etene kriisien kautta.
- Hän pelkää äärinationalismin edelleen etenevän Euroopassa.

S2017/9

9.3 Vertaile tekstikatkelmien (aineistot 9.B ja 9.C) näkemyksiä Euroopan unionin nykytilasta ja tulevaisuudesta. Arvioi väitteiden osuvuutta ja perustele kantasi. (14 p.)

9.C Tekstikatkelma: Englannin keskuspankin entisen pääjohtajan Mervyn Kingin haastattelu

"Moni sanoo, että ei hätää. Euroopan unioni on aina kehittynyt kriisien kautta, mutta sellaista [kehitystä] ei ole tapahtunut. Ei ole pienintäkään merkkiä, että poliitikot rikkaissa maissa olisivat valmiita myöntämään kansalaisilleen tulonsiirtojen välttämättömyyden — Euroeliitin tapa ajaa omia vaateitaan uhkaa demokratiaa Euroopassa. Tämä on suurin ongelma, jonka manner kohtaa, ja se johtaa helposti vastareaktioon kansalaisissa. Euroeliitti ei tätä ymmärrä, vaan luulee sen olevan vain vaarallista populismia. Ei se ole, vaan on luonnollinen seuraus siitä, että ihmiset haluavat äänestää oman maansa hallituksen valtaan. Jos hallituksella on yhä vähemmän valtaa, ihmiset kääntyvät pois keskustasta kohti äärilaidan puolueita."

S2017/9

- Syvällisemmin analysoidaan lausuntojen eroja, jotka ilmenevät esim. Stubbin esiin nostamissa kysymyksissä raha- ja finanssipolitiikasta.
- Käsitellään myös jäsenvaltioiden asemaa unionin päätöksenteokjärjestelmässä, jonka suhteen Stubb luottaa huomattavasti Kingiä enemmän EU:n kykyyn koota rivinsä ja estää hajaannus.
- Molemmat näkevät unionin demokratiavajeen olevan ongelmaksi.
- Molemmissa tekstikatkelmissa korostetaan kansalaisten turhautumista unioniin, mikä on johtanut populistien kannatuksen kasvuun.
- Eritellään kantoihin sisältyviä näkemyksiä esim. maanosassa kasvavista nationalistisista liikkeistä.

S2017/9

- Kokelas pohtii kirjoittajien aseman vaikutusta lähteiden sisältöön.
=LÄHDEKRITIIKKI!
- Kokelas pystyy myös arvioimaan esitettyjä näkemyksiä ja ottamaan niihin perustellusti kantaa.

K2016/8

Eduskunta ja hallitus EU:ssa

Mitä tehtäviä eduskunnalla ja valtioneuvostolla (hallituksella) on Euroopan unionia koskevien asioiden käsittelyssä?

Eduskunta ja hallitus EU:ssa

- **Hallitus ja pääministeri vastaavat Euroopan unionin asioiden valmistelusta ja Suomen kantojen määrittelystä.**
- **Pääministeri edustaa Suomea Eurooppa-neuvostossa eli huippukokouksessa.**
- **Ministerit edustavat ministerineuvoston kokouksissa Suomea.**
 - Hallitus lähettää kokoukseen sen ministerin, jonka alaan kulloinenkin asia kuuluu.
- **Eduskunnan suuri valiokunta ohjeistaa ministerineuvoston kokoukseen lähtevää ministeriä muotoilemalla Suomen kannan käsiteltävänä olevaan asiaan.**
- **Eduskunta säätää lakeja direktiivien pohjalta.**
 - Erikoisvaliokunnat antavat sille lausuntoja

Eduskunta ja hallitus EU:ssa

- **Pääministeri tiedottaa EU-asioista eduskuntaa.**
- **Hallituksen EU-ministerivaliokunta käsittelee unioniasiat valtioneuvoston sisällä.**
- **Eduskunnassa erikoisvaliokunnat käsittelevät unioniasioita joiden pohjalta suuri valiokunta muodostaa eduskunnan kannan asioihin.**
- **Suomessa kansanedustuslaitoksella on suhteellisen laajat mahdollisuudet valvoa hallituksen EU-asioiden hoitoa moniin muihin EU-maihin verrattuna.**
- **Hallitus voi antaa EU-asioita koskevia kirjelmiä, tiedonantoja ja selontekoja eduskunnalle. Tiedonannon yhteydessä voidaan äänestää hallituksen luottamuksesta.**

EU-asioista päättäminen Suomessa:

EU-asiat eivät ole Suomessa ulkopolitiikkaa vaan sisäpolitiikkaa

→ pääministeri johtaa, kuten muutakin sisäpolitiikkaa

• parlamentarismin mukaisesti:

1. Valtioneuvosto valmistelelee EU-asiat

2. Eduskunta päättää EU-asioista

– erikoisvaliokunnat antavat lausuntoja

3. Suuri valiokunta = EU-valiokunta

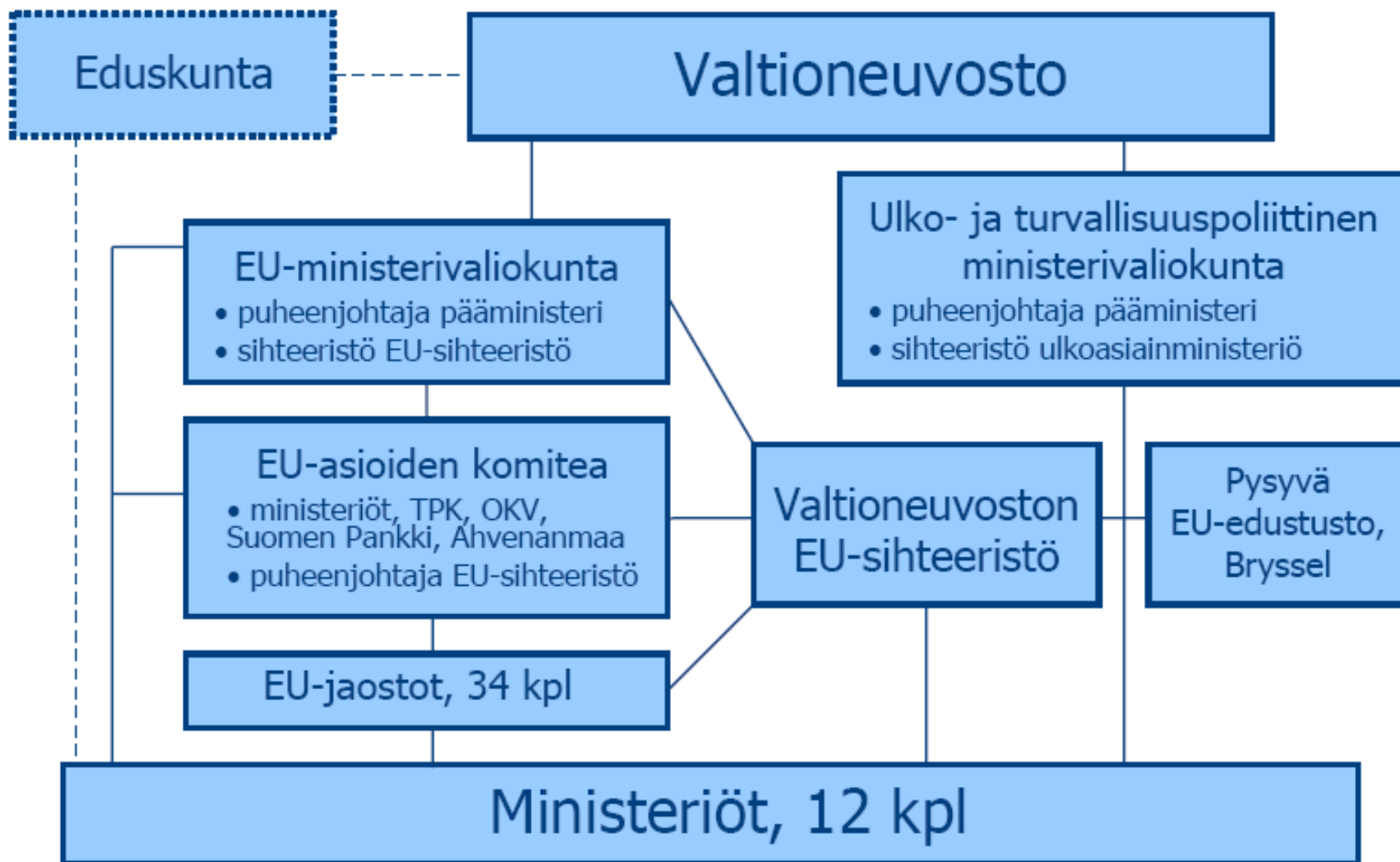
– varmistaa eduskunnan vaikutuksen ja valvonnan

– ilmaisee eduskunnan kannan EU-asioissa

EU-asioiden yhteensovittaminen valtioneuvostossa

14.4.2008

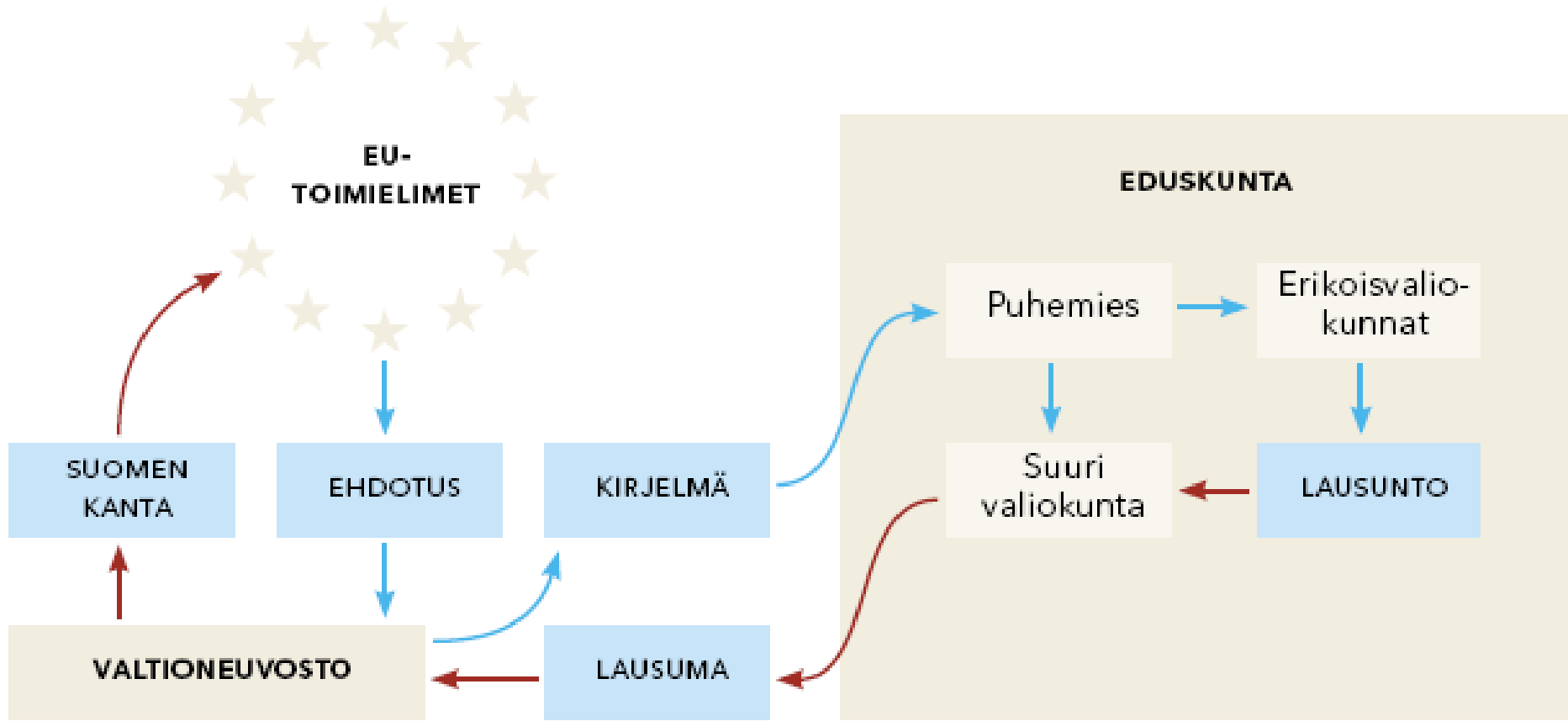
EU-säädösehdotuksen käsittely unionissa ja Suomessa

- 1) **Komission** säädösaloite
 - 2) **Ministerineuvosto** valmistelelee **parlamentin** kanssa
-

- 3) **Suomen valtioneuvosto** valmistelelee (esim. EU-ministeri-valiokunta)
 - 4) Eduskunnan **suuri valiokunta ja erikoisvaliokunnat** käsittelevät
 - 5) **Suuri valiokunta: ilmaisee eduskunnan ja Suomen kannan** asiaan komission aloitteen ja valiokuntien lausuntojen pohjalta
 - 6) Ennen ministerineuvoston kokousta **ministeri suureen valiokuntaan** kuultavaksi: Suomen kanta asiasta
-

- 7) **Ministerineuvosto ja parlamentti päättävät säädöksestä!**

TIEDONKULKU JA KONSULTAATIOPROSESSI LAINSÄÄDÄNTÖASIOISSA

S2017/9

Euroopan unionin nykytila ja tulevaisuus (30 p.)

- **Piirros (aineisto 9.A) ja kaksi tekstikatkelmaa (aineistot 9.B ja 9.C) koskevat Euroopan unionin nykytilaa ja tulevaisuutta.**

S2017/9

9.1 Millä tavoin jäsenvaltiot voivat unionin säädösten mukaan käyttää päätösvaltaansa Euroopan unionissa? (10 p.)

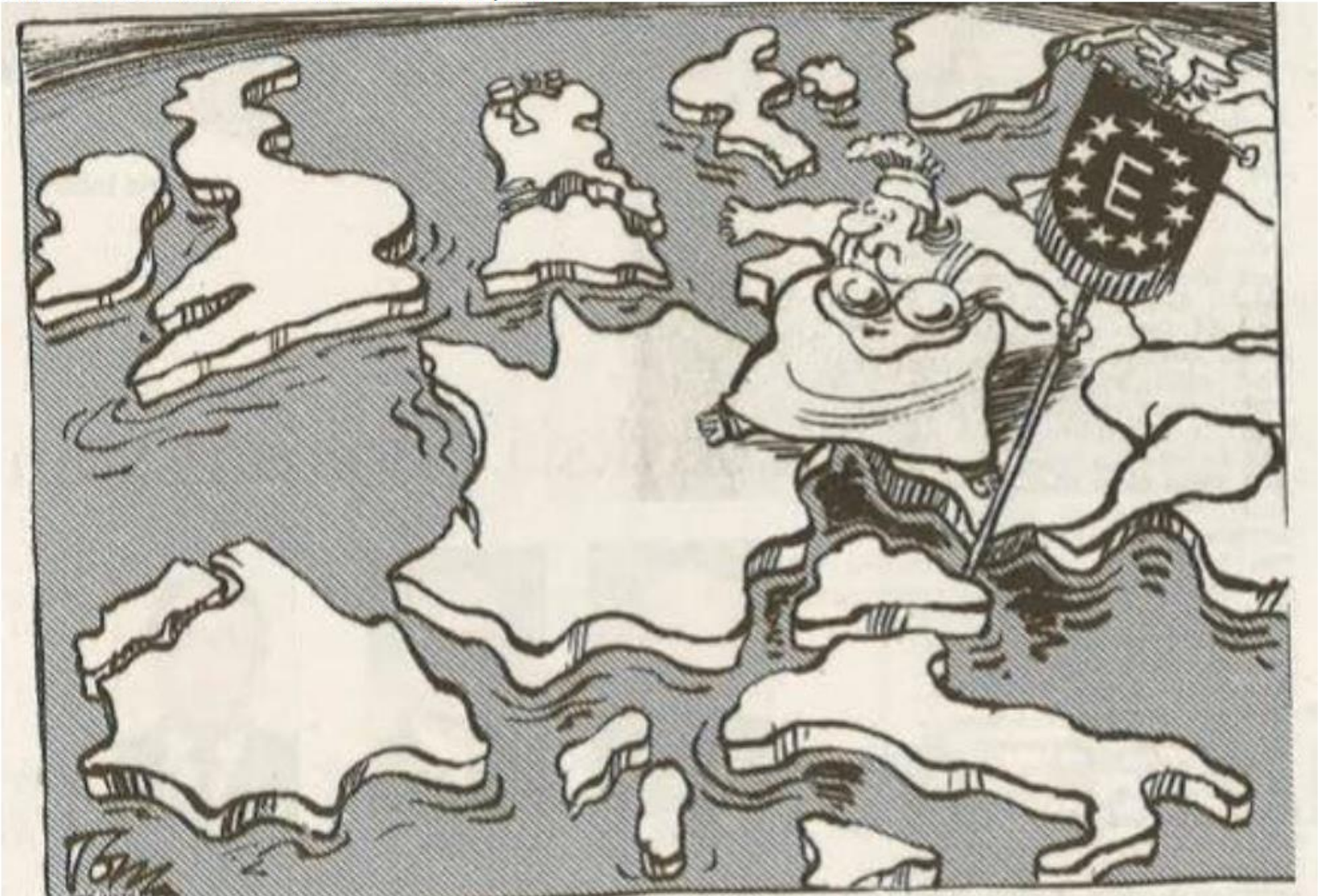
- **Jäsenvaltioiden johtajat kokoontuvat Eurooppa-neuvostossa sopimaan yleisistä suuntaviivoista.**
- **Ministerineuvosto edustaa jäsenvaltioita. Jäsenvaltioiden ministerit esittävät siellä kantojaan.**
- **Parlamenttiin valitaan edustajat jäsenvaltioista, mutta he eivät edusta jäsenvaltioita vaan kansalaisia.**
 - **Kiitettävässä vastauksessa on pohdittu syvällisemmin, missä määrin europarlamentaarikot edustavat omaa parlamentin puolue ryhmää.**
- **Komissio edustaa koko unionia, vaikka jokaisella valtiolla on komissiossa oma komissaari.**
- **Virkamiesten rooli tärkeä päätösten valmistelussa.**

S2017/9

**Tekstien vertailu=
Kaiva ydinsanoma!**

9.2 Tulkitse piirrosta (aineisto 9.A). (6 p.)

Aineisto: 9.A Kuva: Tom Janssenin piirros

Lähde: Piirtäjä Tom Janssen *Helsingin Sanomat* 4.6.2005

S2017/9

- Piirros esittää Euroopan unionin eri jäsenvaltioista koostuvina saarina, jotka ovat ajautumassa kauemmas toisistaan.
- Yhteisen sävelen löytäminen voi olla hankalaa.
- Eurooppaa symboloiva hahmo yrittää kuroa umpeen jäsenvaltioiden välisiä juopia.
 - Esim. Saksa ↔ Ranska
- Piirros on vuodelta 2005, joten se ei voi olla kannanotto brexitiin.
 - Ranska ja Hollanti äänestivät unionin perustuslakiluonnoksen kumoon 2000-luvun alussa...

S2017/9

- **Stubb myöntää Euroopan unionin ongelmat.**
- **Stubb kokee, että EU:n arvostelu on ensi sijassa poliittista populismia.**
- **Stubb uskoo EU:n kykyyn ratkaista kriisinsä ja on luottavainen sen tulevaisuuteen.**

S2017/9

9.3 Vertaile tekstikatkelmien (aineistot 9.B ja 9.C) näkemyksiä Euroopan unionin nykytilasta ja tulevaisuudesta. Arvioi väitteiden osuvuutta ja perustele kantasi. (14 p.)

9.B Tekstikatelma: Valtiovarainministeri Alexander Stubbin puhe Bruggessa

"Euroopan unionin työ on jatkuvaa kriisien hallintaa. Se ei aina näytä hyvältä, mutta lopulta ratkaisut löytyvät. EU:sta ei koskaan tule täydellistä, mutta ei ole löytynyt parempaakaan järjestelmää tuottamaan jäsenilleen rauhaa, vaurautta ja turvallisuutta — Maastrichtin sopimuksessa tehtiin valinta antaa vastuu rahapolitiikasta Euroopan unionille, mutta vastuu talouspolitiikasta jäi jäsenmaille. Kaikki meni hyvin, kunnes jäsenmaat alkoivat rikkoa itse asettamia sääntöjä. Ongelmiin vastattiin EU:lle klassisella tavalla: ensin syntyy kriisi, sitä seuraa sekasorto, ja lopulta löytyy ratkaisu — Alamme olla rajoilla demokraattisen legitimitetin kanssa, ja jotain on tehtävä. Emme voi jatkaa niin, että ylkansallinen EU on aina syntinukki riippumatta siitä, tekeekö se liian vähän tai liian paljon. Jäsenmaat ovat olleet päättävässä asemassa. Siksi ne eivät voi myöskään väistää vastuuta päätöstensä seurauksista. Populistiset liikkeet saavat tukea ihmisiltä, jotka kokevat, ettei heitä kuunnella. Vaarana on, että tilanne pahenee, ellei ihmisten turhautumiseen kyetä vastaamaan. EU:n svyttäminen on helppoa, mutta viimeistään nyt luulisi olevan selvää, että tarvitsemme eurooppalaisia ratkaisuja talouteen, turvallisuuteen ja pakolaisuuteen. Ratkaisuja on yhdessä luotava, ja niitä on myös kansallisesti puolustettava."

Lähde: Valtiovarainministeri Alexander Stubbin puhe, Brugge 7.10.2015

S2017/9

- **King näkee EU:n suurimpana ongelmana sen, että euroeliitti ei kuuntele kansaa.**
- **Kingin mukaan unioni ei etene kriisien kautta. Hän pelkää äärinationalismin edelleen etenevän Euroopassa.**

S2017/9

9.3 Vertaile tekstikatkelmien (aineistot 9.B ja 9.C) näkemyksiä Euroopan unionin nykytilasta ja tulevaisuudesta. Arvioi väitteiden osuvuutta ja perustele kantasi. (14 p.)

9.C Tekstikatkelma: Englannin keskuspankin entisen pääjohtajan Mervyn Kingin haastattelu

"Moni sanoo, että ei hätää. Euroopan unioni on aina kehittynyt kriisien kautta, mutta sellaista [kehitystä] ei ole tapahtunut. Ei ole pienintäkään merkkiä, että poliitikot rikkaissa maissa olisivat valmiita myöntämään kansalaisilleen tulonsiirtojen välttämättömyyden — Euroeliitin tapa ajaa omia vaateitaan uhkaa demokratiaa Euroopassa. Tämä on suurin ongelma, jonka manner kohtaa, ja se johtaa helposti vastareaktioon kansalaisissa. Euroeliitti ei tätä ymmärrä, vaan luulee sen olevan vain vaarallista populismia. Ei se ole, vaan on luonnollinen seuraus siitä, että ihmiset haluavat äänestää oman maansa hallituksen valtaan. Jos hallituksella on yhä vähemmän valtaa, ihmiset kääntyvät pois keskustasta kohti äärilaidan puolueita."

S2017/9

- Syvällisemmin analysoidaan lausuntojen eroja, jotka ilmenevät esim. Stubbin esiin nostamissa kysymyksissä raha- ja finanssipolitiikasta.
- Käsitellään myös jäsenvaltioiden asemaa unionin päätöksenteokjärjestelmässä, jonka suhteen Stubb luottaa huomattavasti Kingiä enemmän EU:n kykyyn koota rivinsä ja estää hajaannus.
- Molemmat näkevät unionin demokratiavajeen olevan ongelmaksi.
- Molemmissa tekstikatkelmissa korostetaan kansalaisten turhautumista unioniin, mikä on johtanut populistien kannatuksen kasvuun.
- Eritellään kantoihin sisältyviä näkemyksiä esim. maanosassa kasvavista nationalistisista liikkeistä.

S2017/9

- Kokelas pohtii kirjoittajien aseman vaikutusta lähteiden sisältöön.
=LÄHDEKRITIIKKI!
- Kokelas pystyy myös arvioimaan esitettyjä näkemyksiä ja ottamaan niihin perustellusti kantaa.

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila (30 p.) Tekstikatkelmat (aineistot 7.A–7.C) koskevat eurooppalaista arvomaailmaa ja sen nykytilaa.

- **7.1 Vertaile tasavallan presidentti Sauli Niinistön ja toimittaja Saska Saarikosken näkemyksiä eurooppalaisen arvomaailman nykytilasta (aineistot 7.A ja 7.B). Mihin eurooppalaiset arvot heidän mukaansa perustuvat, ja mistä he katsovat nykyisten ongelmien johtuvan? (8 p.)**
- **7.2 Toimittaja Jukka Petäjä esittää tekstikatkelmassa (aineisto 7.C) modernin ja postmodernin kertomuksen Euroopasta. Pohdi perustellen, kumpi niistä on mielestäsi paikkansapitävämpi näkemys Euroopan historiasta ja sen nykytilasta. (10 p.)**
- **7.3 Arvioi, mitä asioita voidaan pitää eurooppalaisen identiteetin ainesosina. (12 p.)**

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.A Tekstikatkelma: Tasavallan presidentti Sauli Niinistön valtiopäivien avajaispuhe

- Muuttoliikkeen ongelma on syvä. Eurooppa, Suomi, länsimainen ajattelu ja arvomaailma – kaikki nämä ovat tulleet haastetuiksi. Muutos on räikeä – vielä muutama vuosi sitten olimme viemässä arvojamme muualle, pidimme niitä aivan ylivertaisina, mutta nyt joudumme miettimään, kykenemmekö pitämään niistä itsekään kiinni. – – Kaikkien arvioiden mukaan ihmisvirta on tänä vuonna kasvussa. Tämä haastaa koko läntisen demokratian kyvyn auttaa. Ja haastaa eurooppalaisuuden rakenteet. Eurooppa ei pitkään enää kestä hallitsematonta kansainvaellusta. Sietorajan ylittyminen romahduttaa arvojärjestelmäämme. – – Joudumme pohtimaan, suojellaanko eurooppalaisia arvoja ja ihmisiä ja todella hädässä olevia, vai suojataanko ahtaan tarkasti kansainvälisiä velvoitteita muista seuraamuksista välittämättä. – – Eurooppalainen arvoperusta ja järjestys on turvattava, tästä ei voi olla epäselvyyttä.

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.A Tekstikatkelma: Tasavallan presidentti Sauli Niinistön valtiopäivien avajaispuhe

- Muuttoliikkeen ongelma on syvä. Eurooppa, Suomi, **länsimainen ajattelu ja arvomaailma – kaikki nämä ovat tulleet haastetuiksi.** Muutos on räikeä – vielä muutama vuosi sitten olimme viemässä arvojamme muualle, pidimme niitä aivan ylivertaisina, mutta nyt joudumme miettimään, kykenemmekö pitämään niistä itsekään kiinni. – – Kaikkien arvioiden mukaan ihmisvirta on tänä vuonna kasvussa. Tämä **haastaa koko läntisen demokratian kyvyn auttaa. Ja haastaa eurooppalaisuuden rakenteet – – Joudu. Eurooppa ei pitkään enää kestä hallitsematonta kansainvaellusta. Sietorajan ylittyminen romahduttaa arvojärjestelmäämme.** Joudumme pohtimaan, suojellaanko eurooppalaisia arvoja ja ihmisiä ja todella hädässä olevia, vai suojataanko ahtaan tarkasti kansainvälisiä velvoitteita muista seuraamuksista välittämättä. – – **Eurooppalainen arvoperusta ja järjestys on turvattava**, tästä ei voi olla epäselvyyttä.

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.1. 8 p.

- **Niinistön mukaan Euroopalla on ollut yhteiset arvot (mm. demokratia ja oikeusjärjestys), jotka ovat nyt joutuneet uhatuiksi. Hän näkee tämän uhan tulevan ulkopuolelta.**

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.B Tekstikatkelma: Toimittaja Saska Saarikoski, HS

- Euroopan unioni perustettiin estämään eurooppalaisten itsemurha. EU:ta on rakennettu ylhäältä päin ja instituutiot edellä toivoen, että kun talo on valmis, eurooppalainen henki asettuu asumaan. Autiota on. ”Oodi ilolle” ei herkistä, eikä tähtikehälippu vie kättä sydämelle. Talouskriisi ja pakolaiskriisi ovat todistaneet, etteivät eurooppalaiset tunne suurta vastuuta toisistaan.

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.B Tekstikatkelma: Toimittaja Saska Saarikoski, HS

- Euroopan unioni **perustettiin estämään eurooppalaisten itsemurha. EU:ta on rakennettu ylhäältä päin ja instituutiot edellä** toivoen, että kun talo on valmis, eurooppalainen henki asettuu asumaan. Autiota on. ”Oodi ilolle” ei herkistä, eikä tähtikehälippu vie kättä sydämelle. **Taluskriisi ja pakolaiskriisi ovat todistaneet, etteivät eurooppalaiset tunne suurta vastuuta toisistaan.**

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.1. 8 p.

- **Saarikoski viittaa paitsi historiaan myös instituutioihin. Saarikosken mukaan talous- ja pakolaiskriisit osoittavat, ettei Eurooppa ole ollut niin yhtenäinen kuin EU:ssa on haluttu nähdä.**

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.C Tekstikatkelma: Toimittaja Jukka Petäjä, Helsingin Sanomat

- Moderni kerrontatapa korostaa tämän päivän Eurooppaa ja sen henkeä ilmentäviä eurooppalaisia arvoja loogisena jatkumona sille kehitykselle, joka alkoi jo antiikin Kreikan ja antiikin Rooman klassisesta kulttuurista ja poliittisesta järjestelmästä ja synnytti tuhatkunta vuotta myöhemmin valistuksen ajan, joka lisäsi merkittävästi yhteiskunnallista tasa-arvoa. Tässä katsannossa Brysselin terrori-iskut hyökkäyksenä eurooppalaisia arvoja vastaan ovat uhka modernin projektin eteenpäin viemiselle. Hyvää tarkoittava enemmistö on joutunut pahaan tähtäävän vähemmistön tulilinjalle. Vapaus on kuihtumassa eurooppalaisesta arjesta. Sen tilalle on itämässä pelko ja viha. Postmodernin näkökulmasta Euroopan kertomus on erilainen. Se on pikemminkin hajoamisen, rapautumisen ja hajottamisen kuin rakentumisen, yhtenäistämisen ja rakentamisen tarina. Jatkumo ei ole looginen, vaan epäyhtenäinen keskenään ristiriitaistenkin tarinoiden klusteri on täynnä säröjä ja halkeamia. Tässä katsannossa Eurooppa on pikemmin kuva, tulkintamalli tai mielikuva kuin konkreettinen muotti, joka rajaisi sisäänsä tietynlaiset arvot, käsitykset ja yhteisen historian. Siksi myös vapaus, ihmisoikeudet, demokratia ja rauha ovat lyhyitä ajanjaksoja väkivallan aaltojen, ideologisen alistamisen, totalitarismin ja sotien välissä.

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.C Tekstikatkelma: Toimittaja Jukka Petäjä, Helsingin Sanomat

- Moderni kerrontatapa korostaa tämän päivän Eurooppaa ja sen henkeä ilmentäviä **eurooppalaisia arvoja loogisena jatkumona sille kehitykselle, joka alkoi jo antiikin Kreikan ja antiikin Rooman klassisesta kulttuurista ja poliittisesta järjestelmästä ja synnytti tuhatkunta vuotta myöhemmin valistuksen ajan, joka lisäsi merkittävästi yhteiskunnallista tasa-arvoa. Tässä katsannossa Brysselin terrori-iskut hyökkäyksenä eurooppalaisia arvoja vastaan ovat uhka modernin projektin eteenpäin viemiselle.** Hyvää tarkoittava enemmistö on joutunut pahaan tähtäävän vähemmistön tulilinjalle. Vapaus on kuihtumassa eurooppalaisesta arjesta. Sen tilalle on itämässä pelko ja viha. **Postmodernin näkökulmasta Euroopan kertomus on erilainen. Se on pikemminkin hajoamisen, rapautumisen ja hajottamisen kuin rakentumisen, yhtenäistämisen ja rakentamisen tarina. Jatkumo ei ole looginen, vaan epäyhtenäinen keskenään ristiriitaistenkin tarinoiden klusteri on täynnä säröjä ja halkeamia.** Tässä katsannossa Eurooppa on pikemmin kuva, tulkintamalli tai mielikuva kuin konkreettinen muotti, joka rajaisi sisäänsä tietynlaiset arvot, käsitykset ja yhteisen historian. Siksi myös vapaus, ihmisoikeudet, demokratia ja rauha ovat lyhyitä ajanjaksoja väkivallan aaltojen, ideologisen alistamisen, totalitarismin ja sotien välissä.

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.2. (10 p.)

- **Moderni näkökulma Euroopan kehitykseen tarkoittaa Jukka Petäjän mielestä perinteisten eurooppalaisten arvojen, kuten demokratian, vapauden ja tasa-arvon ihanteiden vaalimista. Uhkakuvana tälle idyllille on vähemmistön harjoittama terrorismi, joka uhkaa alistaa enemmistönkin valtansa alle.**
- **Postmodernin Eurooppa-kertomuksen kannalta maanosan historia ei ole yhtenäinen edistys-kertomus, vaan pikemminkin tarina, jossa on yhtä lailla katkoksia ja epäloogisia säröjä ja halkeamia. Euroopan historiaa ei sen mukaan voida kirjoittaa yhtenäisenä edistyskertomuksena.**
- **Kiitettävässä vastauksessa vertaillaan näitä erilaisia näkemyksiä ja historiallisen esimerkki-aineiston (esimerkiksi sodat ja kriisit tai toisaalta hyvinvoinnin ja vaurauden lisääntyminen) avulla punnitaan kummankin kertomuksen paikkansapitävyyttä.**

S2018/7: Eurooppalainen arvomaailma ja sen nykytila

7.3. 12 p.

- Useampia esimerkkejä eurooppalaisen identiteetin aineksista, esim. **antiikin perintö (filosofia, demokratia), kristinusko, tieteellinen ajattelu, valistus, ideologiat ja markkinatalous.** (vrt. Kööpenhaminan kriteerit).
- Euroopan unioni on myös pyrkinyt vahvistamaan yhteistä **identiteettiä** esim. yhteisellä lipulla, Eurooppa-päivällä ja vapaalla liikkuvuudella.
- Kiitettävässä vastauksessa näitä ainesosia on esitelty runsaammin ja niiden merkitys eurooppalaiselle identiteetille on perusteltu.
- Lisäksi voidaan ilmaista se, **etteivät kaikki ainesosat ole yhteisesti jaettuja ja Euroopan historiaan liittyy myös mm. sotia ja kansanmurhia.** Lisäksi identiteetit eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan **eurooppalaisella voi samanaikaisesti olla näkemys kansallisesta ja eurooppalaisesta yhteenkuuluvuudesta.**

Suomi Euroopan unionissa

Suomen EU-kansanäänestys

- Katso uutisohjelma EU-kansanäänestys (16.10.1994, kesto 8.38 min.) Ylen Elävässä arkistossa.
 - <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/11/22/suomi-euroopan-unioniin-ja-eurovaluuttaan>

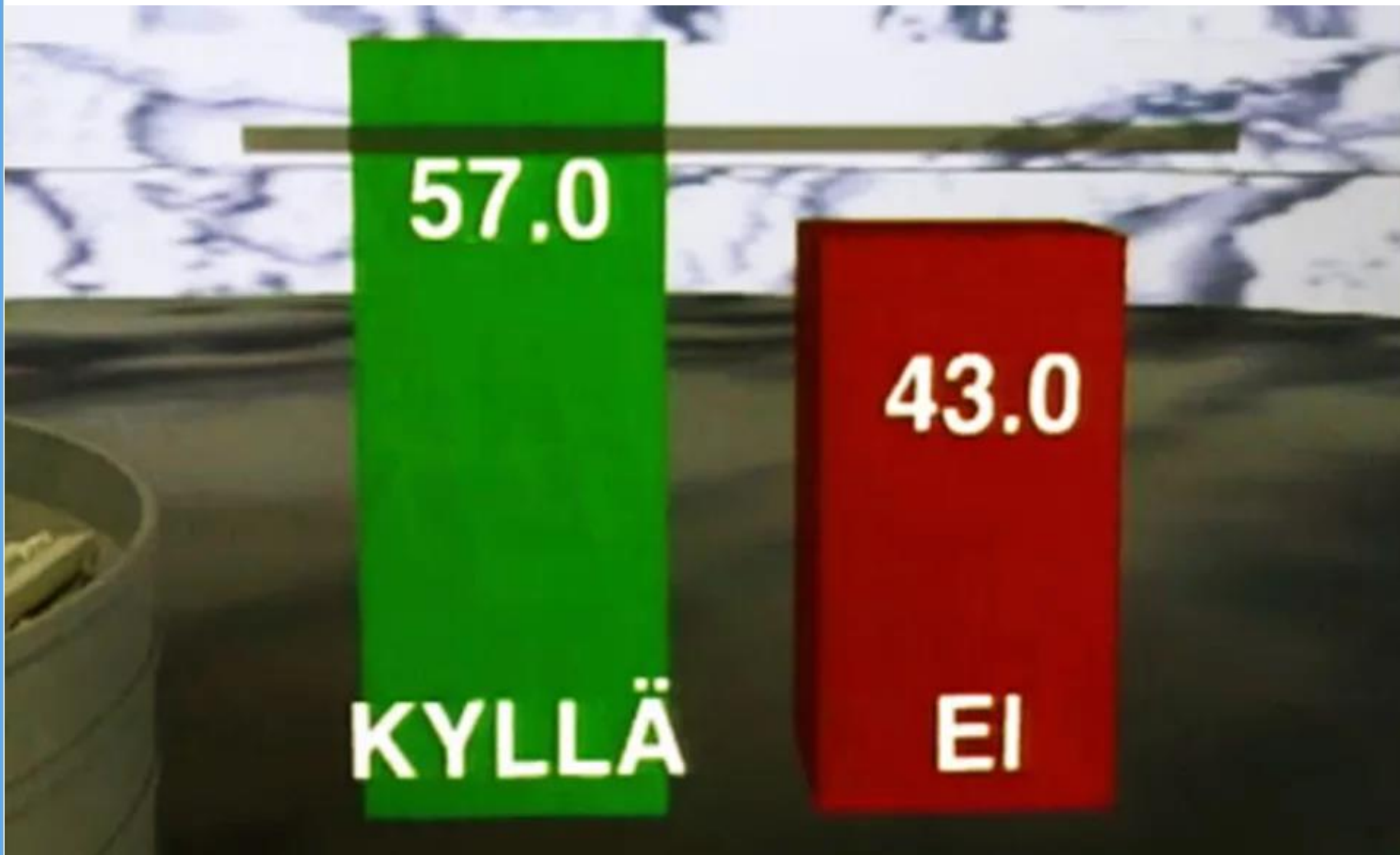
1. Mikä oli v. 1994 EU-kansanäänestyksen merkitys Suomen EU-jäsenyydelle?

2. Millä tavalla Suomen johtavat poliitikot ottivat kantaa EU-kansanäänestykseen?

3. Mille puolueelle EU-kansanäänestys oli erityisen vaikea ja miksi?

4. Miten Suomi jakautui EU-kannatuksen ja EU-vastustuksen osalta?

Suomen EU-kansanäänestys

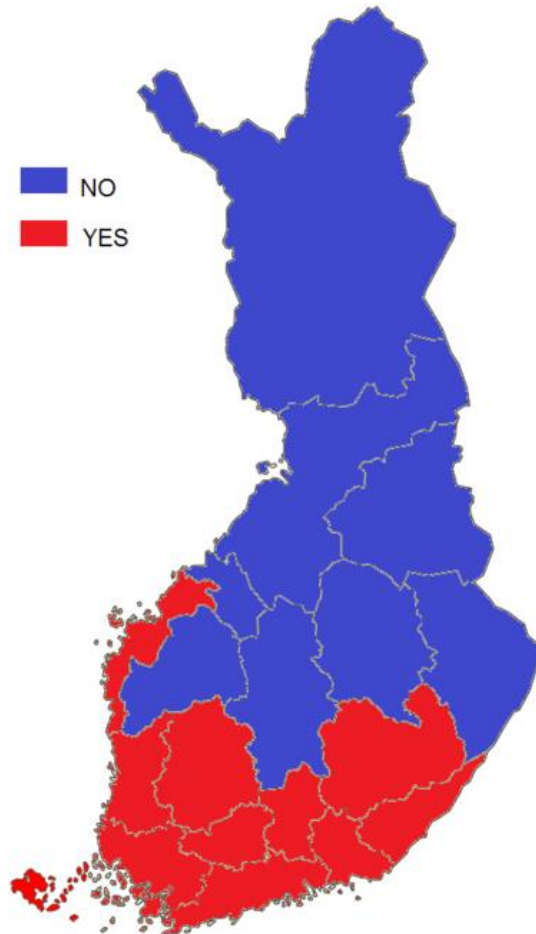

Suomen EU-kansanäänestys

- Katso uutisohjelma EU-kansanäänestys (16.10.1994, kesto 8.38 min.) Ylen Elävässä arkistossa.
 - <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/11/22/suomi-euroopan-unioniin-ja-eurovaluuttaan>

- 1. Eduskunta päätti liittymisestä kansanäänestyksen mukaisesti. Oli poliittisesti ja moraalisesti sitova!**
- 2. Kaikki johtavat poliitikot olivat samaa mieltä!**
- 3. Keskustalle. Erityisesti Paavo Väyrynen.**
- 4. Miten Suomi jakautui EU-kannatuksen ja EU-vastustuksen osalta? → Kartat**

Miten Suomi jakautui EU-kannatuksen ja EU-vastustuksen osalta? **74% äänesti**

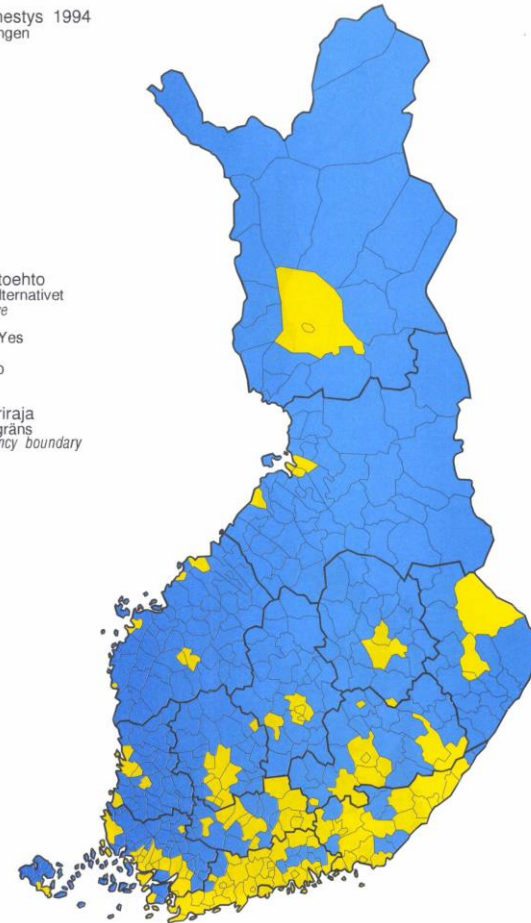
Lähde: wikipedia

EU-kansanäänestys 1994
EU-folkomröstningen
EU referendum

Voittanut vaihtoehto
Det segrande alternativet
Winning alternative

■ Kyllä/Ja/Yes
■ Ei/Nej/No

⚡ Vaalipiiriraja
Valkretsgräns
Constituency boundary

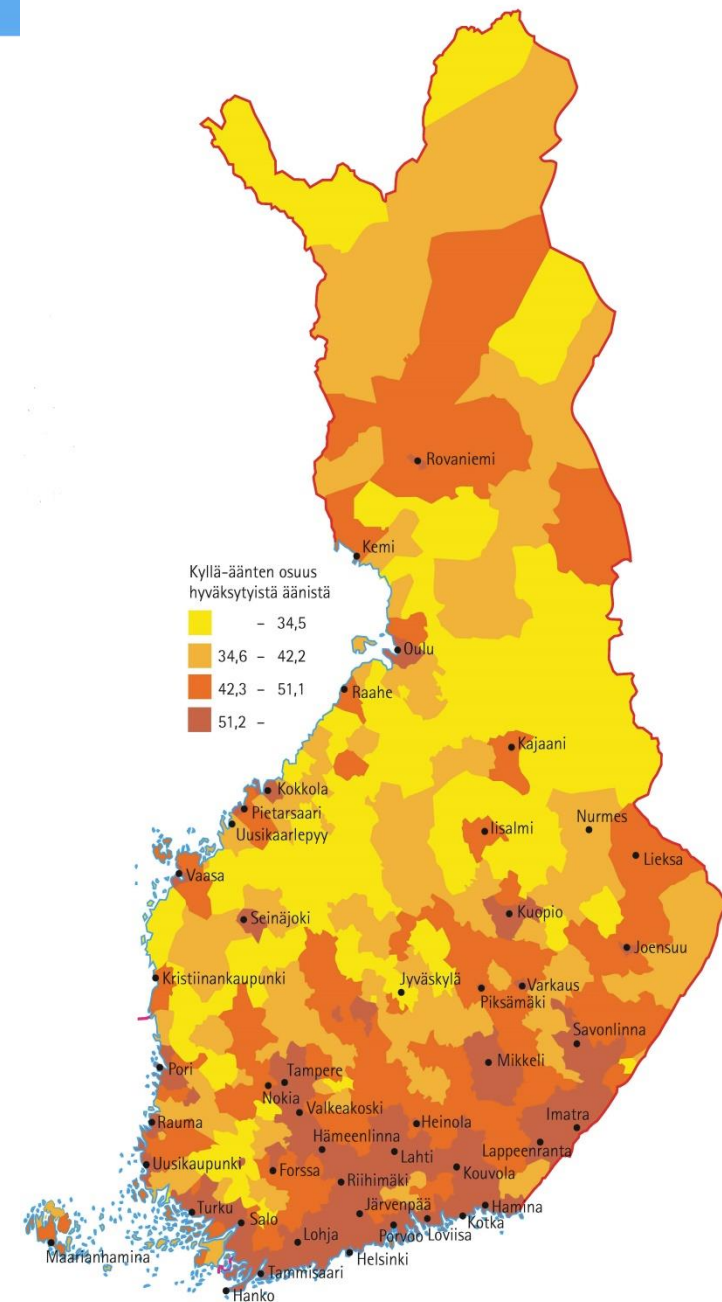

Lähde: Tilastokeskus

1. Missä sijaitsivat EU:n kannatusalueet ja millä alueilla jäsenyyttä erityisesti vastustettiin?

Kannatusalueet:

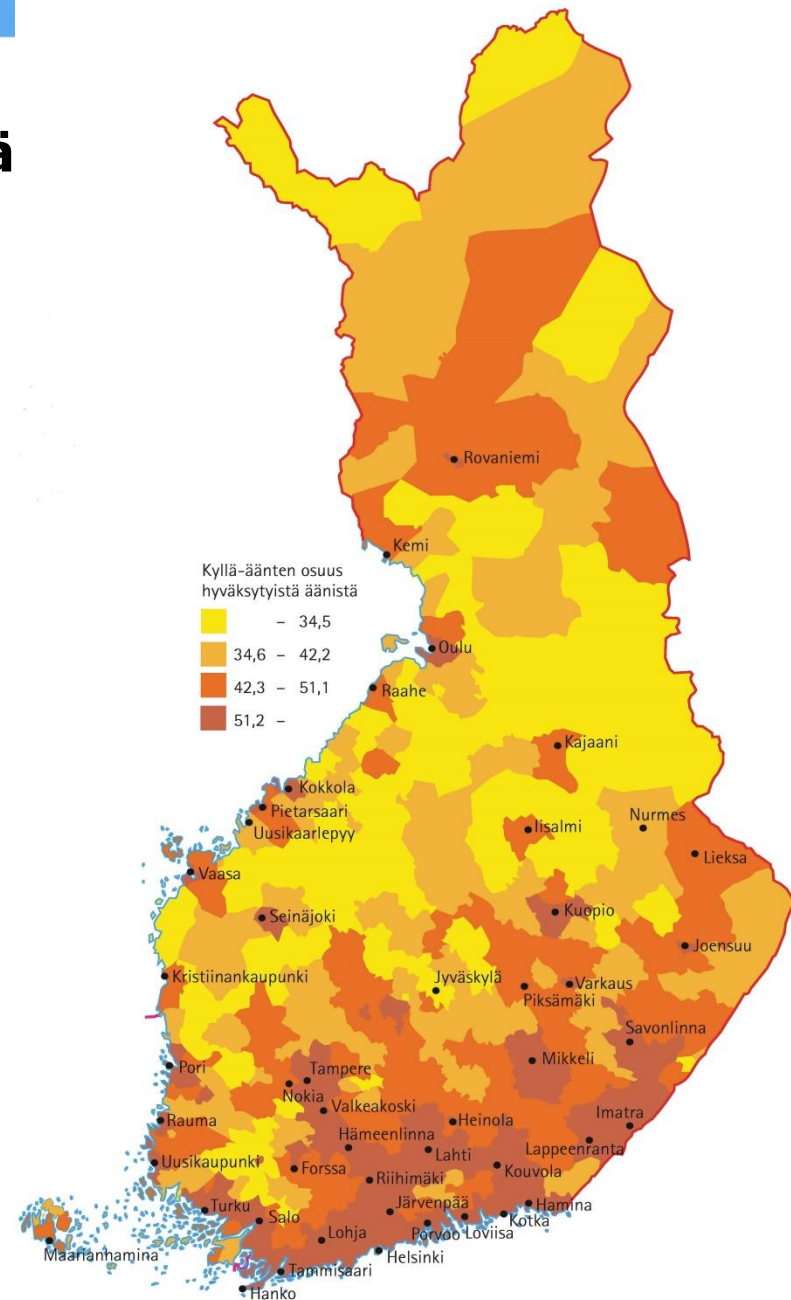
- **Etelä- ja Lounais-Suomi**
- **suuret kaupungit ja niiden läheiset alueet**
- **merkittävät yliopistokaupungit, poikkeuksena Jyväskylä**

1. Missä sijaitsivat EU:n kannatusalueet ja millä alueilla jäsenyyttä erityisesti vastustettiin?

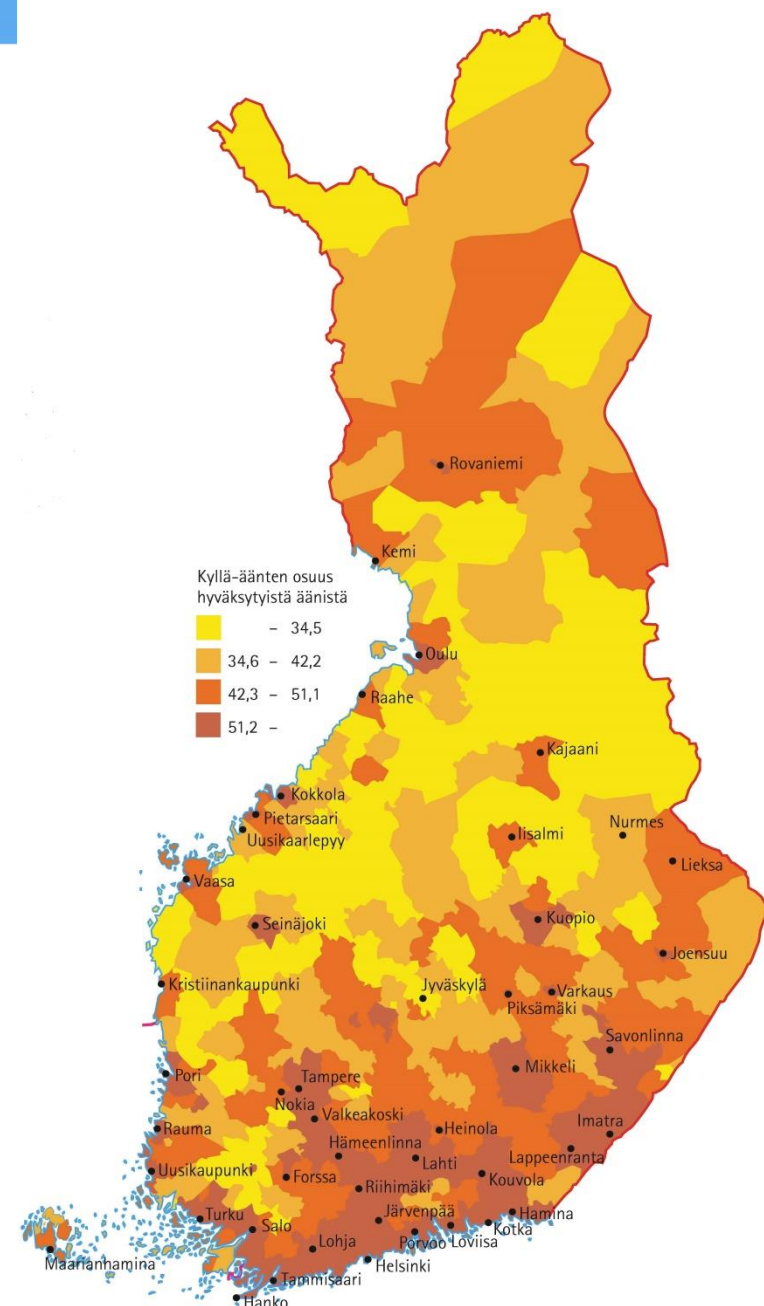
Vastustusalueet:

- Keski-Suomen pohjoisosat
- pääosa Pohjois-Suomesta
- Pohjanmaa

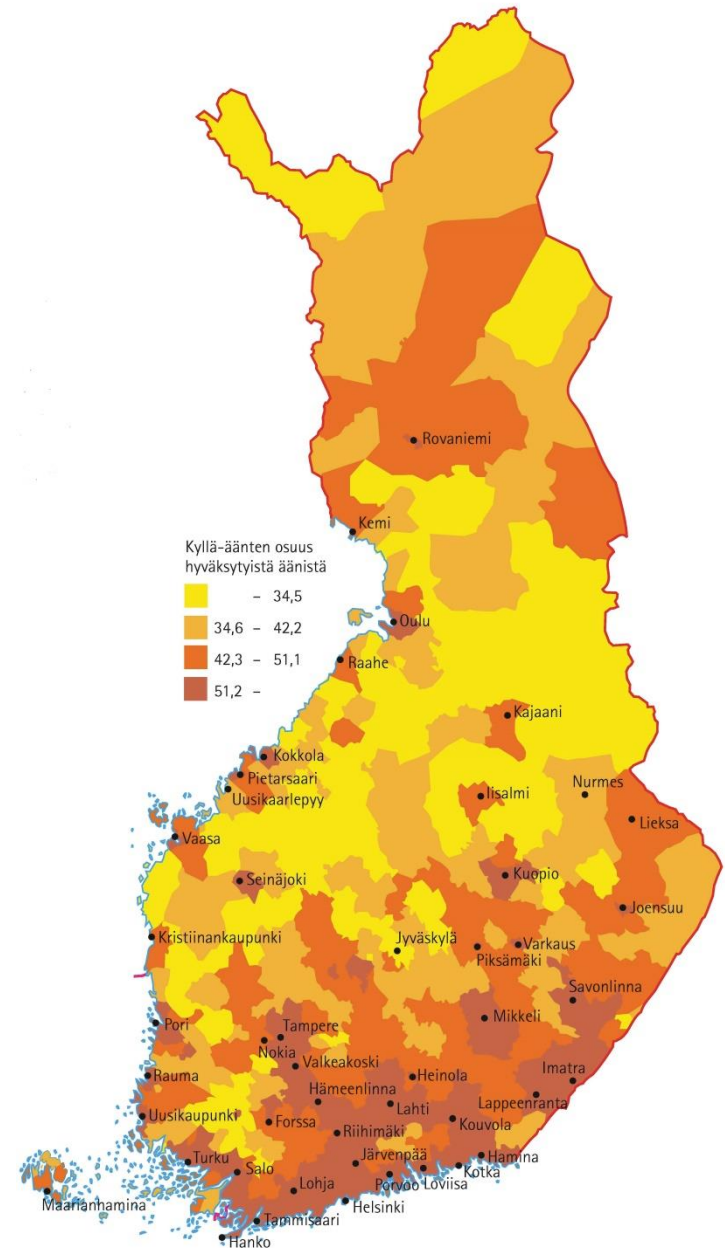
2. Miten selität kannatuksen alueelliset vaihtelut?

- **Suurissa kaupungeissa oli enemmän teollisuutta, jonka uskottiin hyötyvän jäsenyydestä.**
- **Suurissa kaupungeissa oli korkeakouluja ja suhteellisesti enemmän korkeasti koulutettua väestöä, joka suhtautui jäsenyyteen positiivisemmin.**

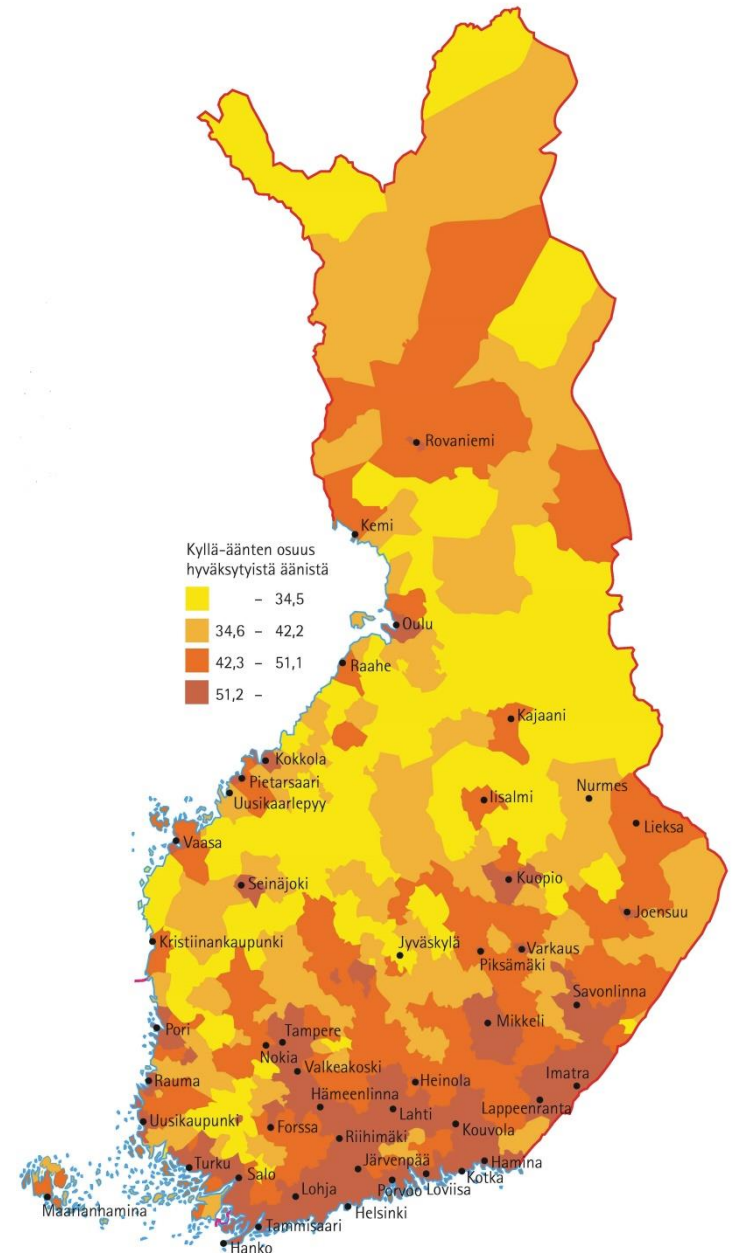
2. Miten selität kannatuksen alueelliset vaihtelut?

- **Maatalousvaltaisilla alueilla maanviljelijöiden pelkona olivat elinkeinoon liittyvät rajoitukset unionin taholta.**
- **Alueilla ei ollut niin paljoa yhteyksiä Eurooppaan, koska teollisuutta ja korkeakouluja oli siellä vähemmän.**

2. Miten selität kannatuksen alueelliset vaihtelut?

- **Etenkin Pohjois-Suomen syrjäseutualueilla Suomen keskustalla ja vasemmistoliitolla oli paljon kannattajia.**
- **Suomen keskusta puolueena kannatti Suomen liittymistä unioniin, mutta sen jäsenistö suhtautui jäsenyyteen kriittisesti.**
- **Myös vasemmistoliiton kannattajat suhtautuivat jäsenyyteen kriittisesti.**

Suomi **unioniin** vai **ei** – perusteita 1994

Puolesta:

- **turvallisuuspolitiikka: Venäjän olot sekavat 1990-l alussa**
- **ainutlaatuinen tilaisuus liittyä läntiseen yhteisöön**
- **vientiteollisuus**
- **Suomen ”läntisyyden sinetöinti”**
- **Lähinnä Kokoomus, RKP ja SDP**

Suomi **unioniin** vai **ei** – perusteita 1994

Vastaaan:

- **turvallisuuspolitiikka: Venäjä liitosta vastaan**
- **päätösvalta Brysseliin**
- **itsenäisyys menetetään**
- **maatalous ei sopeudu EU:n maatalouspolitiikkaan**
- **pakolaisuus, rikollisuus ja vieraat vaikutteet Suomeen**
- **Lähinnä Keskusta, Perussuomalaiset ja Vasemmistoliitto (alkuun)**

Suomi **unioniin** vai **ei** – perusteita 1994

Puolesta:

- **turvallisuuspolitiikka: Venäjän olot sekavat 1990-l alussa**
- **ainutlaatuinen tilaisuus liittyä läntiseen yhteisöön**
- **vientiteollisuus**
- **Suomen ”läntisyyden sinetöinti”**
- **Lähinnä Kokoomus, RKP ja SDP**

Vastaan:

- **turvallisuuspolitiikka: Venäjä liitosta vastaan**
- **päätösvalta Brysseliin**
- **itsenäisyys menetetään**
- **maatalous ei sopeudu EU:n maatalouspolitiikkaan**
- **pakolaisuus, rikollisuus ja vieraat vaikutteet Suomeen**
- **Lähinnä Keskusta, Perussuomalaiset ja Vasemmistoliitto (alkuun)**

Tehtävä 1.: Mitä eri perusteluja Suomen unioniin liittymisen puolesta esitettiin?

Suomen liittymistä Euroopan unioniin perusteltiin varsinkin taloudellisilla syillä.

- **1990-l lamavuodet lisäsivät epäilyjä Suomen taloudellisen kilpailukyvyn heikkenemisestä Euroopassa.**
- **Suomen paperi- ja metsäteollisuuden pelättiin kärsivän tilanteesta, jossa Ruotsi olisi unionin jäsen ja Suomi ei.**
- **Suomessa esitettiin tavoite olla mukana tekemässä päätöksiä EU:n asioista. Haluttiin liittyä myös poliittisesti Länsi-Euroopan maihin.**
- **Lisäksi Unioniin liittymistä perusteltiin turvallisuuspoliittisilla näkemyksillä, vaikka sitä ei 1990-l poliittisessa keskustelussa suoraan myönnetty.**
- **Kansanäänestyksen perusteella kansan enemmistö toivoi unioniin liittymistä, ja tähän poliittiset päättäjät saattoivat nojata.**

Mitä **hyötyä** tai **haittaa** Euroopan unionista on ollut sinulle?

Hyötyjä esimerkiksi:

- **euro**
- **matkailu**
- **mahdollisuus opiskella muissa EU-maissa**
- **hyödykkeiden tarjonnan lisääntyminen ja niiden parantunut laatu**
- **työvoimaa muualta**

Mitä hyötyä tai **haittaa Euroopan unionista on ollut sinulle?**

Haittoja esimerkiksi:

- **euroalueen ongelmat**
- **Suomen itsemääräämisoikeuden kaventuminen**
- **maaseudun ongelmat (esim. maataloustukien pieneneminen)**
- **työvoimaa muualta**
- **kiristynyt kilpailu, työpaikat**

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

	Myönteistä	Kielteistä
Kansalaisen kannalta		
Yritysten kannalta		
Valtion kannalta		

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

Hyviä puolia kansalaisen kannalta:

- +Matkailu
- +Asuminen
- +Opiskelu-/työntekomahdollisuudet
- +Raha, vakaa valuutta
- +Kuluttajansuoja
- +Hintojen lasku
- +Halvat korot
- +Matala inflaatio
- +Tutkintojen vastaavuus
- +Sosiaaliturva, EU-sairausvakuutuskortti
- +Oikeusturva (perusoikeudet, valitusmahdollisuus)
- +Tuet

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

Huonoja puolia kansalaisen kannalta:

- Byrokratia
- Vaikutusvallan väheneminen, päätösvalta kauas
- Rikollisuus, huumeet
- Kerjäläiset
- Verojen korkeus/nousu, muiden velat maksettava
- Tiukka valvonta
- ”Turhat” direktiivit, niiden ymmärtäminen
- Lainsäädännön tiukkeneminen

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

Hyviä puolia yritysten kannalta:

- +Yhteismarkkinat, vapaampi kauppa
- +Sisämarkkinat, ei tulleja
- +Halvemmat vientikustannukset
- +Yritysten perustamisen vapaus/helppous
- +Työvoiman saanti
- +EMU; yhteinen raha ja tal.pol. - €, SEPA
- +Vakaa talous (korot/inflaatio)
- +Kilpailukyky
- +Kilpailusäännöt
- +Tuet

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

Huonoja puolia yritysten kannalta:

- Ei kansallista tukea
- Kilpailu, pienyrityksille vaikeampi
- Kilpailuedun rajoittaminen, direktiivit, lainsäädännön tiukkeneminen
- EMU (ei devalvaatiota)
- Epävakaa valuutta
- Kotimaisten tuotteiden kysynnän lasku
- Muualta tulevat ”halpayritykset”
- Komission puuttuminen yrityskauppoihin

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

Hyviä puolia valtion kannalta:

+Vauraus

+EU:n tuet

+Rahaliitto, yhteiset tavoitteet

+Poliittinen yhteistyö

+Valmiusjoukot

+Vakaus- ja kasvusopimus

+Tukea kriisitilanteissa

+Rauha (suurimmassa osassa Eurooppaa)

Tehtävä EU:n hyvistä ja huonoista puolista

Huonoja puolia valtion kannalta:

- Rikollisuuden liikkuminen
- Maahanmuutto-ongelmat
- Epidemiat
- Heikompien talouksien tukeminen (maksut)
- Itsemääräämisoikeuden menetys (osin)
- Riippuvaisuus ulkomaista (kauppa)
- Maatalouden kuihtuminen
- Pienet valtiot suurempien ”varjossa”
- Talouskriisien vaikutukset
- Byrokratia

Eurojäsenyyden vaikutuksia Suomelle

Hyvää:

- **Talouden vakaus** (korot, hinnat)
- **Yritysten vienti ja laajentuminen helpompaa**
- **Vahvempi maailmanmarkkinoilla (yhteiset sopimukset)**
- **Vahvemmat rahoitusmarkkinat**
- **Ei riskiä valuuttakurssi-muutoksista**
- **Matkustaminen helpompaa**
- **Kulutusmahdollisuudet**
- **Turvallisuuspolitiikka: Suomi kiinteä osa Länsi-Eurooppaa**
- **Yhteinen identiteetti**

Huonoa:

- **Ei voida itse tasata suhdannevaihteluita**
- **Ei mahdollisuutta valuuttakurssi-muutokseen (devalvaatio)**
 - **Kilpailukyky!**
- **Euromaiden talouden erilainen tila luo jännitteitä talouspolitiikkaan**
 - **samat keinot ei kaikille hyväksi**
- **Sitoutuminen eurojärjestelmän budjettikuriin (alijäämä < 3%, velka alle 60% BKT:sta), ei joustoa.**

Mikä muuttui, mikä ei?

Muuttui:

- **kulutustavarat halpenivat**
- **vapaus matkustaa, opiskella ja työskennellä vapaasti EU:n alueella**
- **Suomen suljetuille markkinoille EU:n sisämarkkinoiden myötä kilpailevia tuotteita**
- **Euro helpotti**
- **EU-lainsäädäntö voimaan: oma lainsäädäntövalta väheni**

Ei muutosta:

- **muut EU-kansalaiset eivät rynnänneet ostamaan vapaa-ajan asuntoja Suomesta**
- **alkoholimonopoli ↔ ongelma sopeutuminen alkoholin vapaaseen tuontiin**
- **kansallinen kulttuuri muuttui vähän**
- **verot päätetään Suomessa**

EU:n kansalaiselle kuuluvat seuraavat oikeudet;

1. Perusoikeudet

- poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet
- = ääni- ja vaalioikeus, ihmisarvo, vapaudet, tasa-arvo, yhteisvastuu, kansalaisten oikeudet ja lainkäyttö

2. Työskentely Euroopassa

- mahdollisuus tehdä palkkatyötä toisessa jäsenvaltiossa samoin ehdoin kuin kyseisen maan kansalaisilla, sama sosiaaliturva

3. Asuminen

- oikeus muuttaa vapaasti perheineen EU:n jäsenmaasta toiseen (pystyttävä elättämään itsensä)

4. **Opiskelu**

- oleskeluoikeus toisessa jäsenvaltiossa opiskelijana
- EU edistää tutkintojen tunnustaminen toisessa jäsenvaltiossa

5. **Oikeuksien turvaaminen**

- kansalaisilla mahdollisuus valittaa asiasta

6. **Oikeus saada sairaanhoitoa EU-maissa**

- lisäksi Norjassa, Islannissa, Sveitsissä ja Liechtensteinissa

7. **Oikeus saada suojelua lähetystöistä**